CONFIDENTIAL

EAST AFRICAN COMMUNITY

PART

INDEX HEADINGS

FILE REFERENCE

FILE TITLE

BARAGUMU

FILE REFERENCE

PART:

FILE BEGINS .... FILE ENDS ....

Name	Folio	Date	Initials	Name	Folio	Date	Initials	Name	Folio	Date	Initials

FILE REVIEW

RECOMMENDED "PA." ACTION

(1) Destroy after 5 years.
(2) Forward to Archives after 5 years.

Signed ....

Rank ....

Date ....

NOTE: Delete alternatives not applicable.

CONFIDENTIAL

Baragumu

Uhuru
Ukweli
Ustarabu

ILIYO MWANGAZA

SENTI 10

WA JUMAMOSI

Oktoba 4 135

GUINEA YAPATA UTAWALA WAKE

Togoland itafikia hatua hiyo ya kujitawala 1960

NCHI MOJA ya Afrika iliyokuwa ya Wafaransa—Guinea —imepata utawala wake juma hili na nchi nyingine ya Afrika inayotawaliwa na Ufaransa—Togoland—imesikia kwamba itapata utawala wake kamili katika mwaka 1960.

Nchi hiyo ya Jamhuri mpya ya Guinea imetokea baada ya kukaliwa na Ufaransa kwa miaka 68. Katika ule uchaguzi wa watu wote uliyofanywa na Ufaransa siku ya Jumapili iliyopita, nchi ya Guinea ndiyo iliyokuwa peke yake katika nchi zilizopiga kura, iliyopinga utaratibu mpya wa [illegible] wa serikali ya Ufaransa.

Waziri Mkuu

Baraza Kuu la nchi ya Guinea ambalo sasa limekuwa Baraza la Taifa la nchi hiyo, limekubali kuwekwa kazini Bwana Sekou Toure, Waziri Mkuu wa serikali ya zamani mwenye umri wa miaka 36 awe Waziri Mkuu wa nchi hiyo katika serikali yake mpya.

Bwana Sekou Toure vilevile atakuwa Waziri wa mambo ya nchi za nje na Waziri wa Kulinda nchi.

Serikali mpya ya nchi hiyo ina Mawaziri 11 na Mawaziri wadogo watano.

Itahamike na nyingine

Baraza Kuu la nchi hiyo limetangaza hali yake ya kufuata uongozi wa mkataba wa Umoja wa Mataifa.

Vilevile Baraza hilo limeitaka serikali yake mpya iombe kutambulikana kwa nchi hiyo mpya inayojitawala yenyewe ya Guinea kufahamike na nchi zingine na vilevile na Umoja wa Mataifa.

Serikali ya nchi ya Ghana imekwisha ikiri nchi hiyo ya Guinea yenye serikali yake.

Ni hatua

Katika hotuba yake moja baada ya kufanywa Waziri Mkuu, Bwana Toure alisema "Kujitawala kwa Guinea ni hatua moja tu katika kuskia kuunda serikali moja yenye nguvu ya Afrika".

Aliendelea kusema kwamba kuungana kwa hiyari na Ufaransa kunawezekana. Akazidi kusema "Hatukuchagua kupata kujitawala ili tuipinge serikali ya Ufaransa". Akiendelea alisema "Watu wa Ufaransa wenye hali ya kirafiki na kindugu wamefanya uwezekano wa kupatikana kwa Jamhuri hii ya Guinea".

Togoland 1960

Habari ya nchi ya Togoland kupata serikali ya kujitawala katika mwaka 1960 ilitangazwa na serikali ya Ufaransa mjini Paris siku ya Alhamisi, ambayo ilisema kwamba ilikuwa ikitengeneza kumaliza udhamini wake wa nchi hiyo wakati huo wa 1960.

Nusu milioni

Nchi ya Togoland ya serikali ya Ufaransa, iliyo mstari mwembamba wa ardhi iliyoko kati ya nchi ya Ghana na nchi [illegible] watu chini ya nusu milioni moja.

Ikikabidhiwa pamoja na Togoland ya serikali ya Uingereza kutoka serikali ya Udachi baada ya vita vya kwanza vya dunia, nchi hii ya Togoland ya Ufaransa ilibadilishwa kuwa nchi ya udhamini chini ya Umoja wa Mataifa katika mwaka wa 1946.

Imekataliwa rufani ya Kawawa

RUFANI ya ile kesi ya Bwana Rashidi Kawawa, Katibu Mkuu wa T.F.L. na mshauri wa Lejiko ya Tanganyika, ilikataliwa jana Ijumaa asubuhi hapa Dar es Salaam.

Bwana Hakimu Crawshaw ndiye aliyetoa hukumu hiyo. Kukataliwa kwa rufani hiyo kuna maana kuwa hukumu ile iliyotolewa kwanza ya faini ya shilingi 101, inabakia palepale.

Mashtaka yaliyewekwa juu ya Bwana Kawawa yalisema kwamba yeye aliwachochea watumishi wawili wa kampuni ya ulevi wa Kizungu, Breweries, wagome kazi, hapo mwanzoni mwa mwaka huu.

YAMEONGEZEKA SANA MAPATO YA INCOME TAX MWAKA HUU

KATIKA mapato ya serikali ya Tanganyika, kodi ya mapato litwayo "income tax" imeongezeka vikubwa sana kwa karibu mara saba katika miaka kumi iliyopita. Mwaka wa jana, kodi ya mapato ilifikia zaidi ya pauni milioni 4 ya jumla ya mapato yote ya nchi hii; ambavyo katika mwaka 1947 kodi hii ilikuwa pauni 644,000 tu.

Jumla ya mapato yote ya nchi kwa wakati huo huo ilipanda kutoka pauni 5,567,000 mpaka karibu mara nne ya hesabu hiyo—yaani pauni 21,374,000 —ambapo jumla ya matumizi ya serikali ilizidi hata kupita mapato, kutoka pauni 5,512,000 mpaka pauni 26,375,000.

Hesabu ya Waafrika

Wakaaji wa nchi hii hesabu yao iliongezeka kwa zaidi ya milioni moja na robo katika muda wa miaka kumi kati ya 1947 na 1957, kutoka 7,355,000 mpaka 8,770,000. Hesabu ya Waafrika wakaaji wa nchi hii iliongezeka kutoka 7,285,000 mpaka 8,665,000, ambapo jumla ya Wazungu karibu ilikuwa maradufu, na katika mwaka 1957 ilikuwa 20,500. Wahindi na Magoa walikuwa 76,400 mwaka wa jana, kulinganisha na 44,800 katika mwaka 1947.

Thamani ya vitu vilivyoletwa nchini kutoka nje iliongezeka kwa muda huo huo. Katika mwaka 1947 ililetwa vitu vyenye thamani ya pauni 13,530,000; mwaka wa jana hesabu hii ilikuwa zaidi ya pauni milioni 47. Vitu vinavyosafirishwa kutoka humu nchini vilevile thamani yake ilipanda kutoka pauni 11,390 mpaka zaidi ya pauni milioni 43.

Hesabu hizi zimetolewa katika taarifa [illegible] na idara ya Kuhifadhi Habari zote nchini.

Msaada wa fedha kwa vyama vya wa-kazi

SIR VINCENT TEWSON, Katibu Mkuu wa Chama cha Umoja wa Wafanya kazi katika Uingereza kiitwacho British Trades Union Congress, alisema katika mkutano wa waandishi wa magazeti, kwamba chama chake kinatumai kutoa pauni 500,000 kuipa Shirikisho la Vyama vya Wafanya kazi vya Mataifa yote duniani katika ule mchango wake mkuu uitwao International Solidarity Fund.

Moja katika maazimio makuu yatakayosaidiwa kwa kupewa fedha za mchango huu ni kile chuo [illegible] kujengwa kwa mafunzo ya viongozi wa vyama vya wafanya kazi, kitakachojengwa karibu ya Kampala ambacho kazi yake itaanza katika mwezi wa Januari.

Umoja wa madola watoa nafasi 1,000 za masomo

KATIKA mkutano wa waandishi wa magazeti mjini Dar es Salaam, jana, Waziri wa mambo ya Fedha na Uchumi, Bwana C. E. Tilney, alitaja hali ya ule mkutano wa nchi za Dola juu ya mambo ya Uchumi ambayo yanaelekea kuhusu nchi ya Tanganyika katika siku si nyingi zijazo. Bwana Tilney alisemea serikali ya Tanganyika katika mkutano huo uliofanywa mjini Montreal, katika nchi ya Canada.

Bwana Tilney alitaja juu ya mpango wa nchi za Dola wa kutoa nafasi za masomo kwa watu 1,000, ulioazimiwa katika mkutano huo. Alisema maelezo ya mpango huu yalikuwa bado kutengenezwa kwa vile shauri lenyewe lilichelewa kidogo kuletwa kwenye mkutano huo na hivyo halikuchunguzwa na wataalamu wa mambo ya elimu.

Jambo kubwa

Waziri huyo alisema kwamba Uingereza imeahidi kuchukua madaraka kwa nusu ya mpango huo, na nchi ya Canada [illegible] mkutano maalum utakaofanywa mjini London mwanzoni mwa mwaka ujao.

Akiendelea, alisema "Jambo lililo kubwa, nafikiri kwamba itatupasa kulikumbuka, na ambalo wale watakaotengeneza mpango wenyewe watapaswa kulikumbuka, ni kwamba zitakuwa nafasi za masomo ambazo zitatoa aina ya masomo ambayo hayawezi kutolewa katika nchi zile zinakotoka nafasi hizo. Kwa kadiri nchi za Afrika ya Mashariki zinavyohusika na jambo hili, nafasi hizi za masomo hazitashindana na Chuo Kikuu cha Makerere lakini zitakuwa za kujaribu kutoa mafundisho ya kazi ambazo haziwezi kufundishwa katika chuo cha Makerere."

Waziri huyo akasema kwamba yawezekana kufikiri kwamba taarifa yenye maana zaidi ya zote, kwa nchi za makoloni, ambayo imetolewa katika mkutano huo, ni ile iliyosemwa kuwa serikali ya Kiingereza imekubali kutoa mikopo maalum kwa nchi za Dola kwa mipango ya maendeleo ya nchi hizo.

Bwana Tilney alieleza kwamba kwa kawaida serikali hizo hupata fedha za mikopo kupitia njia za faragha zilizo [illegible] lakini wak[illegible] pokuwa wezekan[illegible] kama hiz[illegible]

Amezikwa hu[illegible] kwake marehemu Makongoro

CHIFU wa zamani aliyetolewa kazi wa Ikizu, Mohamed Makongoro Matutu, aliyefariki dunia katika Sewa Haji Hospitali, mjini Dar es Salaam siku ya tarehe 25 Septemba, amezikwa kwenye nyumba yake humo nchini mwake Ikizu, kwa maandalio ya kufuata kanuni za nchi hiyo.

B.S.A. NUNUA B.S.A.

PIKIPIKI YA AINA B.S.A.

SASA HIVI!

B.S.A. 175 c.c.	Shs. 2,600/-
B.S.A. 250 c.c. S.V.	Shs. 3,400/-
B.S.A. 250 c.c. O.H.V.	Shs. 3,700/-
B.S.A. 350 c.c.	Shs. 4,300/-
B.S.A. 500 c.c.	Shs. 4,500/-
B.S.A. 600 c.c.	Shs. 4,600/-

MAOFISA WA SERIKALI WANAOHUSIKA WANAWEZA WAKATI MWINGINE KUKOPESHWA FEDHA

THE INTERNATIONAL MOTOR MART LTD.

BOX 469, MAIN AVENUE, DAR ES SALAAM

Tanga—Box 169 ● Moshi—Box 31 ● Arusha—[illegible]

GEORGE ANA UFANIKIVU..

Lakini hakuwa hivyo zamani. Masikini George alikuwa akikohoa usiku wote na haya yalimfanya mnyonge. Kazi zote zilichukuliwa na watu wengine — halafu akasikia manufaa ya Vasakol throat tablets !...

Sasa George hakohoi kamwe na anayo kazi nzuri. Pia ni mwenye afya na nguvu. Na hushukuru Vasakol throat tablets kwa ufanikivu wake.

Usikohoe, tumia

VASAKOL
THROAT TABLETS

BARAGUMU INALIA

IDARA YA RELI NA UCHUKUZI

Ni vizuri kwa mnunuzi yoyote ikiwa watu wawili mbalimbali wanajaribu kumuuzia kitu kimoja kilicho sawasawa. Kila mmoja atahimizwa kutafuta njia mpya za kuvifanya vitu vyake vivute watu sana kuliko vile auzavyo mtu mwingine: vikiwa bora, au rahisi zaidi au vyote bora na rahisi zaidi. Watu wa Tanganyika, wamo kidogo, katika hali hii ya raha kwa upande wa uchukuzi. Wachukuzi wenye kazi zao na idara ya reli wanashindana kuwauzia uchukuzi wao. Hakuna litakalotokea ila wema tu ikiwa hali hiyo maalum ya idara za reli itatimizwa.

Idara hiyo ya reli ni mali ya Afrika ya Mashariki; na wenyewe ni watu wa nchi hizo, na imewekwa ili kuwatumikia watu wenyewe, wala siyo kupata faida ya wenye mali mmoja mmoja.

Idara ya reli sasa hivi imetangaza azimio lake la pili kubwa katika muda wa majuma matatu. La kwanza lilikuwa ule mpango wa kujenga reli mpya kutoka Kilosa mpaka Mikumi. La pili, lililotangazwa siku ya tarehe za uchukuzi. Idara hiyo ya reli inapunguza baadhi ya gharama zao za juu kabisa na kuongeza baadhi ya zile za chini kabisa. Sababu ile ile moja, tu ndiyo iliyoko katika mabadiliko kuzifanya kazi za reli zihaya. Ni haja ya kutaka vute watu sana.

Kila mmoja atafurahiwa na sehemu moja ya mpango huu mpya — kupunguzwa kwa gharama zilizokuwa kubwa kabisa. Bei ya vitu vingi vinavyoletwa nchi kavu kutoka bandari kadha wa kadha vitakuwa bei chini madukani. Idara ya reli imetoa mfano wa blanketi ambalo litagharimu senti -/18 chini katika uchukuzi wake kutoka Dar es Salaam mpaka Tabora katika uchukuzi huo mpya. Lakini nini habari ya uchukuzi uliozidishwa? Hizi ndizo gharama zilizo rahisi sana zinazotolewa zaidi kwa nafaka za jumla na mazao mengine ambayo nchi hizi za Afrika ya Mashariki huuza katika nchi za mbali — pamba, buni, mbegu za mafuta na vinginevyo kama hivi.

Matokeo yake kwa nchi hizi za Afrika ya Mashariki yatakuwa karibu sawa katika jumla ya gharama za uchukuzi. Kile kinatolewa na mkono mmoja, kinachukuliwa tena na mkono mwingine. Lakini ile "zawadi" itafaidiwa zaidi mara moja na watu zaidi kuliko kule "kutolewa" kutakavyoonekana na wale wanaofanya kazi za kusafirisha vitu kwa wingi. Ni njia ya haki zaidi na usawazisho wa kutumainika kwa huu uchukuzi. Sasa je, hawa wachukuzi wa motokaa katika ma[illegible] watafanya nini ili kukuza kazi zao hizo?

Aliyeua askari huko Lindi

Hassani Bin Nandinge amepelekwa mbele ya korti ya Lindi juzi kwa mashtaka ya kumwua askari polisi Paddington Alexander siku ya Septemba 26. Hivi sasa yuko rumande, na kesi itasikilizwa vema tena siku ya Oktoba 9.

Habari kubwa zilizotokea

Jumatatu: Bwana Gavana alitia mkazo juu ya gharama za serikali ya kujitawala wenyewe, ukubwa wa kazi za mikonge na nyinginezo za namna hiyo ili kutoa utajiri unaohitajiwa kwa ajili ya maendeleo ya upesi. Mkutano wa elimu ya Waislamu umetangazwa kufanywa mjini Dar es Salaam mwezi ujao.

Jumanne: Watu watano wamehukumiwa kifo kwa kujifanya "simba-mtu" na kuua karibu ya Kondoa. Ofisi mpya za Town Council ya Tanga zimefunguliwa.

Jumatano: Ushuru mpya wa uchukuzi wa mizigo umetangazwa utaanza tarehe mosi Januari mwaka ujao— ushuru uliokuwa wa juu sana umepunguzwa na wa chini sana umeongezwa.

Alhamisi: Major General Dimoline, Amiri jeshi wa jeshi la K.A.R. na ajulikanae sana kwa askari wote waliomo kazini na wale wa zamani, aliyakagua makao ya askari huko Colito Barracks, mjini Dar es Salaam.

SUBMARINI YA AMERIKA

SABMARINI ya Kiamerika yenye silaha za nguvu ya atom iitwayo "Seawolf" imekwisha kaa chini ya maji kwa siku 54, na hivi sasa inafanya mpango izidi kukaa chini ya maji kwa siku zingine 6, hapo basi itapoifanya rikodi ya dunia kuvunjwa kwa mara mbili.

Sabmarini hiyo "Seawolf" iko chini ya maji mahali fulani kaskazini ya bahari ya Atlantic.

Imekwishavunja rikodi ya zamani ya siku 31 kuwa chini ya maji iliyowekwa na Sabmarini ingine ya Waamerika katika mwezi wa Mei, iitwayo "Skate".

Mafuriko ya maji India yameua 43

MAFURIKO ya maji katika sehemu ya magharibi ya Uttar Pradeshi nchini India yameua watu 43 na kufunika ardhi yenye eneo la ukubwa wa eka milioni mbili, na kuvunja nyumba 5,100, na kuua ng'ombe 800 yasema taarifa iliyopokewa jana asubuhi.

Soma vile George alivyojipatia pesa kwa njia ya SINGER!

...ya 15K80 ya George ...shs 675/- (bei katika Pwani) ...ngeweza kuinunua kwa kul... ...ya shs 125/- ...George! Jipatie pesa kwa

SINGER SEWING MACHINES

BURE! Ikata sehemu hii na uijaze ukiandika jina na anwani yako halafu ipeleke kwa posta leo kwa:
SINGER SEWING MACHINE CO. BOX 350, NAIROBI
Jina ....
Anwani ....
Kuponi hii kumruhusu aliyeleta kupata kitabu cha BURE cha orodha ya bidhaa na bei zote.

Aerogramme ni rahisi zaidi!

Kwa senti 30 tu unaweza kutumia pahali po pote pia kwa ndege ambako ndege husafiri katika Afrika ya Mashariki. Gharama hii ya kupeleka barua ya Aerogramme (ambayo mara nyingine yaitwa Air Letter yaani barua ya ndege) ndiyo ya chini zaidi kuliko njia nyingine yo yote ya kupeleka barua. Utumiapo Aerogramme huna haja ya kupoteza pesa kwa kununua makaratasi na bahasha. Aerogramme 5 ni senti -/10 tu, hali kwa hizo senti -/10 utaweza kununua bahasha moja na karatasi moja tu!

Unaweza kupata makaratasi ya Aerogramme kutoka katika Afisi yo yote ya Posta hivi leo. Je! Wewe unataka kupeleka salamu? Uliza "Aerogramme za Salamu". Yaani ni karatasi maridadi kuliko zote!

EAP&T

Imetolewa na East African Posts & Telecommunications Administration.

SHEREHE YA MAULID MOROGORO

JUMUIA ya Waislamu ya Morogoro ilisheherekea Sikukuu ya Mtume (S. wa S.) hivi majuzi kwenye kiwanja kilichoko ubavuni mwa barabara ya Rubungo hapa Morogoro. Mamia ya Waislamu wengi walimiminika katika kiwanja hicho ili kusikiliza Bwana Salim Swaleh, President wa Jumuia hiyo akisoma hotuba na pia kuwashukuru wote waliohudhuria katika Maulid, siku hiyo.

Elimu ya Waislam

Baadaye Bwana Twaib Abdallah Ali alitoa hotuba vile vile akitia mkazo juu ya Elimu ya Waislamu, na pia kuwatoa mashaka kutoka mambo ya zamani ambayo wengi waliyashiriki. Aliongeza kusema kuwa, ikiwa kila mmoja atakubaliana na usemi wake, vipingamizi vyote kuhusu jambo hili vitatoweka kabisa. "Ikiwa hakuna jambo lo lote litakalofanywa juu ya elimu ya Waislamu nchini humu, ni bora misikiti yote iuzwe", alisema Bw. Twaib. Kwa hiyo ni wajibu wa kila Mwislamu kutia moyo juu ya jambo hilo ili watoto wa Kiislamu wazidi kusonga mbele..

Mwishoni Bw. Twaib alisisitiza juu ya Uongozi wa Nabii Mohamed kuwa yeye hakuwa anaongoza Waislamu kwa swala peke yake bali hata kwa mambo mengine yahusuyo elimu.

Maulid haya yaliendelea kwa utulivu hadi saa 8 usiku wakati ambao kila mmoja aliondoka na kwenda zake akiyakumbuka mawaidha yaliyotolewa siku hiyo.

Mazungumzo juu ya Utawala wa Nigeria

MAZUNGUMZO juu ya utawala wa nchi ya Nigeria yalianzishwa tena juma hili linalokwisha. Katika hotuba iliyotolewa wakati wa mkutano, Waziri wa Ushirika wa nchi ya Nigeria, Alhaji Abubakar Tafawa Balewa, alisema:

"Naweza kuwahakikishieni kwamba katika nchi ya Nigeria hakuna kabisa fikira ya kuifanya nchi hiyo iwe jamhuri."

Mawaziri wa nne wa Majimbo ambao walitoa hotuba katika mkutano huo, wote walitia sahihi taarifa ya Mawaziri wa Ushirika wa nchi ya Nigeria iliyosema kuwa nchi hiyo inataka kujitawala ikiwa rafiki na dola ya Kiingereza.

Bwana Lennox-Boyd, Waziri wa Makoloni, ambaye aliufungua mkutano huo,

Dr. Nnamdi Azikiwe, Waziri Mkuu wa Eastern Nigeria, ambaye kwa hivi sasa yuko mjini London akihudhuria mkutano unaofanyika huko kuhusu utawala wa siku zijazo wa nchi ya Nigeria. Wakuu wa Nigeria wanataka wajitawale mwaka wa 1960.

alitangaza kwamba madhumuni ya mkutano huo yalikuwa ni "kushirikiana pamoja katika kuelekea kupata serikali ya kujitawala ndani ya dola ya Kiingereza kwa kufuata masharti ambayo yatahifadhi ustawi wa badaye kwa ajili ya watu wake."

Aliendelea kusema kuwa, "wote tuna jambo moja, maongozi ya watu bora wa nchi ya Nigeria kwa kuanzisha vyama hivyo ambavyo vitasalimisha uhuru wa siku za mbele, haki na usitawi wa uchumi."

Nigeria, kama nchi inayojitegemea yenyewe, aliongeza kusema, inaweza kufanya jambo la maana sana kuongeza nguvu za uhuru na uthabiti ulimwenguni

Halmashauri ya Uchunguzi

Mkutano juu ya Utawala wa nchi ya Nigeria ulianza mwezi Mei mwaka jana, lakini uliahirishwa kwa ajili ya kuweka halmashauri ya kufanya uchunguzi juu ya nchi hiyo na kutoa taarifa yake juu ya kulinda haki za watu wachache na juu ya mambo ya fedha. Tangu hapo majimbo ya Mashariki na Magharibi yamepewa Serikali ya kujitawala, na Waziri wa kwanza wa Ushirika amechaguliwa.

Waziri wa Jimbo la Magharibi, Chifu Obafemi Awolowo, alisema: "Urithi mkubwa sana ambao Uingereza itaacha nyuma katika nchi ya Nigeria ni demokrasi na njia za maisha ya kidemokrasi."

Demokrasi

Waziri wa Jimbo la Mashariki, Dr. Nnamdi Azikiwe alisema: "Tunajivunia muungano wetu na Waingereza kwa sababu tulikuwa tukijifunza ustadi wa kazi na science ya demokrasi. Karibu miaka mia uhusiano huu umetuwezesha kugeuza maisha yetu na kutufanya maarufu katika Afrika, ambao tunafurahia.

Hakika tunafurahi kwamba maendeleo yetu ya siasa yamemalizwa bila kutumia nguvu.

MATEMBEZI YA SIR RICHARD TURNBULL MOSHI NA NATURAL RESOURCES SCHOOL HUKO TENGERU

Kuanzia kushoto ni Thomas Marealle, Mangi Mkuu wa Wachagga, Bwana Gavana, na P.C. wa Northern Province. Picha hii ilipigwa wakati walipokuwa wakiwaangalia wachezaji ngoma wa Kichagga kabla ya kuondoka katika makao makuu ya Wachagga.

Kulia: Aliyesimama juu ya jukwaa ni Bwana Gavana, na aliyechini ya jukwaa ni Bwana Mtei Msinge wa Nanjaro huko Rombo, baada ya kupewa kikombe cha Bernard Wallis kwa ushindi wa kuwa na shamba dogo zuri Kilimanjaro.

Chini: Bwana Gavana akiongozana na Liwali wa Moshi, na Bwana J. B. Worthington, Social Development Officer, wanazungumza na watoto wa shule na walimu wao baada ya kufungua Youth Centre huko Moshi.

Sir Richard Turnbull, amesimama na Liwali wa Moshi na wanachama wengi Waafrika wa Komitii ya Chama cha Vijana baada ya kufunguliwa kwa chama hicho huko Moshi.

Waonekanao katika picha hii kuanzia kushoto kwenda kulia ni Bwana R. H. T. Thorne, D.C. wa Arusha, Olkarsis, Zephaniah Sumlei wa Waarusha, Liwali wa mji wa Arusha, Bwana R. Abdalla, katika Bwana Gavana, Sir Richard Turnbull, na Mangi Sylvanus Kaaya wa Meru.

KUNA MAMBO matatu ambayo ni ya lazima kwa kupata mafanikio ya kutaka kuwafanya watoto wa leo wawe raia bora wa kesho, alisema Bwana Gavana, Sir Richard Turnbull, alipokuwa akifungua Klabu ya Vijana, wakati wa matembezi yake ya Northern Province.

Bwana Gavana akasema kwamba, kwanza ni sehemu kama hizi ambako moyo mwema na kuthaminiwa kwa kazi kunakoweza kufundishwa, pili maongozi mema ya wazazi na kuangaliwa, na tatu dhamiri ya watoto wenyewe kufanya mambo ya ushupavu. Yakabidhini mambo haya matatu kwa 'wapishi' kwa mfano, Mabwana Mason na Worthington wa Idara ya Maendeleo na hapo kuna kila nafasi ya maendeleo hasa kwa vijana wetu, akaendelea kusema.

Alijibu hotuba

Bwana Gavana alikuwa akiijibu hotuba ya makaribisho iliyotolewa na Liwali wa Moshi, Sheikh Mussa Mwinjinga wakati wa kufunguliwa kwa Klabu hiyo ya Vijana mjini Moshi.

Akieleza furaha yake kwa kualikwa kufungua Klabu hiyo kwa makaribisho makubwa aliyofanyiwa, Bwana Gavana alimwambia Liwali jinsi alivyofurahi kufahamu kwamba kuwapatia chakula watoto kumeangaliwa kwa vitendo hasa na yeye mwenyewe (Liwali) na watu wengine wa Moshi na kwamba shirika ya biashara imefanya mengi kusaidia gharama na misaada mingine ili kuufanya mpango huo uwe na mafanikio.

Msaada wa fedha

Wakati Liwali alipokuwa akimkaribisha Bwana Gavana, alieleza jinsi alivyoshukura kwa kupata zawadi ya Shs. 25;000/- kutoka K.N.C.U. miaka michache iliyopita na jinsi mchango mwingine wa Shs. 20,000/- kutoka njia zingine, vyote hivyo ndivyo vilivyowezesha kujengwa jumba la Klabu hiyo ya Vijana.

Ahsante zikatolewa pia kwa msaada uliotolewa na Bwana Bennett, Halmshauri ya Mji, Chamber of Commerce na Afisa wa Idara ya Maendeleo.

Tunakabiliwa na matatizo mengi, akaendelea kueleza Bwana Liwali. Twamtaka Afisa wa Maendeleo mwanamke ili aangalie mahitaji ya wasichana wetu awafundishe kushona n.k. na tatizo jingine zaidi ni kwamba mara nyingi twasongwa na watoto wanaotujia ambao hawana tegemeo lo lote la maana. Kwa ajili ya watoto hawa tungekuwa na eneo jingine la eka tano za ardhi na labda kwa mwanzo tungekuwa na shilingi zingine 1,000/- za kuwajengea vibanda watoto hawa walale na kupika humo wakati wakijishughulisha wenyewe kujifunza jambo fulani katika ukulima au kazi ingine yoyote na sehemu nyingine ya ardhi ibakiyo iwe ya viwanja vya kuchezea.

Akieleza juu ya Klabu yenyewe, Liwali alisema kwamba kulikuwa na komitii yenye madaraka ya Wazee ambayo huchaguliwa ili ifanye kazi za kila siku, watoto wapatao 200 walikuwa akijifaidia wenyewe kwa mambo yaliyotolewa hapo na michezo imekwishaanzishwa na pia viburudisho vya kila aina.

Chini: Wachezaji wa ngoma ya Kichagga wamo katika mavazi ya nguo za kikwao. Picha hii ilipigwa nje ya jengo la makao makuu ya Wachagga huko Moshi.

Chini: Zawadi ya picha ilitolewa kwa Bwana Gavana. Picha hiyo ni ya mlima Kilimanjaro ilitolewa na Bwana Agust Ndoro, Mkuu wa K.N.C.U.

Bwana Gavana amezungukwa na kundi la watoto na wa tu wengine waliokuwa wakiangalia mchezo wa kupigana ngumi uliofanywa na Chama cha Vijana huko Moshi.

Pombe za "Tusker" . . .
Pombe za Afrika Mashariki

UKITAKA AINA BORA NA URAHISI
DAIMA UTAKE
POMBE ZA "TUSKER"

Katika Pombe za Tusker zimo zile unazozipenda sana—I.P.A., "Baby" Tusker, Golden Ale, Coronation Lager na sasa

"BABY COAST"-

iliyo mpya katika pombe za "Tusker." Baby Coast ni pombe nyepesi, njema sana katika chupa ndogo, yenye ladha tamu na ya kupendeza . . . .

EAST AFRICAN BREWERIES LIMITED

(Incorporated in Kenya)
(Established 1922)

NAIROBI — MOMBASA — DAR ES SALAAM

Brewers of Good Beers

(Associated with H. & G. Simonds Ltd., Reading, England)

Je, huyu mtu anaangua mapapai? La, hiki ni kilimo kingine chenye faida sana nchini. Hapa matunda ya mpapai yanachanjwa kwa wembe ili yatoe utomvu.

Huyu ni Bwana Jipo Jacob katika shamba la mipapai.

Misaada ya fedha kwenda Uingereza

KUNA NAFASI nyingi za misaada ya fedha kwa muda mfupi iliyotolewa na British Council nchini Tanganyika. Kusudi la misaada hiyo ni kuwawezesha wanaume na wanawake wa nchini humu kuitembelea Uingereza kwa muda, ambao kwa kawaida ni miezi mitatu ili kutazama jinsi mambo ya huku yafanywavyo huko Uingereza.

Misaada pia hutolewa ili kutoa nafasi ya kutazama jinsi maisha ya Uingereza yalivyo, kwa hivyo, aendaye huko hutembelea viwanda, shule, vyuo vikuu na sehemu zingine za kupendeza na zilizo maarufu.

Nauli haitolewi

Msaada huo unaotolewa huwa ni wa gharama ya kukaa na kusafiri nchini Uingereza tu na kwa wakati mwingine hutolewa fedha kwa ajili ya vitabu na mavazi. Msaada huu hautoi nauli ya kuendea na kurudia Uingereza hali nauli itatolewa na mtu huyo anayetaka kwenda huko au kwa mfano, kama inavyokuwa mara nyingi, nauli hutolewa na Mamlaka ya Wenyeji au Misheni.

Watumishi wengine

Wafanya kazi wa Serikali au High Commission kwa kawaida hawakubaliwi kupewa misaada hii kwani Serikali ina mpango wake na akiba yake ya fedha kwa kuwafunza wafanya kazi wake. Lakini hata hivyo kwa sababu fulani, maombi ya wafanya kazi hao Serikalini yanaweza kukubaliwa ili yafikiriwe, lakini kwanza maombi hayo hayana budi kupelekwa kwa Wakuu wa Idara.

Maombi ya wengine yapelekwe moja kwa moja lakini hayana budi kuandamana na thibitisho lililoandikwa na matajiri wao.

Maombi hayana budi kupelekwa kwa Bwana W. R. Keight, British Council Representative, Private Bag, Dar es Salaam, ambaye atatoa maelezo kwa ukamilifu.

Ulimaji wa Mipapai Usambara

MWAKA JANA nchi ya Tanganyika ilisafirisha nchi za nje tani 24 za utomvu wa matunda ya mapapai. Utomvu huo hutumika kwa kutengenezea dawa, peremende za chewing-gum na kwa kulainishia nyama.

Katika picha ya chini tunamwona Bwana Jipo Jacub akiangalia mti unaofaa kwa kutoa utomvu katika shamba la mipapai katika milima ya Usambara.

Kabla ya kutoa utomvu huo, turubai huzungushwa pembeni mwa mti wa mpapai, ambamo utomvu huo hudondokea wakati matunda ya mipapai yanapochanjwa chanjwa kwa wembe uliofungwa katika nchi ya fimbo. Kazi hii hufanywa mapema asubuhi wakati jua linapokuwa bado halijachomoza au utomvu huo hukauka mara unapotoka.

Kazi ya kutoa utomvu imalizikapo, utomvu ambao unakuwa katika hali ya kunata unatandazwa juu ya nguo iliyowekwa juu ya miti na kukaushwa kwa hewa ya jote. Unapokuwa umekauka hutiwa katika madebe tayari kwa kusafirishwa nchi za nje, hasa hupelekwa nchi ya Amerika.

CLIPPER
the friendly
CIGARETTE

Unanuapo Sabuni ya Kuogea, himiza kupata HAMAM. Jihadhari na migo kwani ni HAMAM tu itakupa kila kiburudisho cha manukato

TATA OIL MILLS COMPANY LIMITED BOMBAY
Incorporated in India

SAUTI YA TANGANYIKA

Wavelengths—248 metres
59.4 metres (Not Schools or Midday)

41.80 metres (Schools and Midday).

JUMAMOSI, OKTOBA 4

6.15 a.m. — Jambo.
6.45 a.m. — Habari za Jana.
7.00 a.m. — Jambo.
7.15 a.m. — Morning Star — Fred Astaire.
7.30 a.m. — B.B.C. News.
7.39 a.m. — From the Editorials (B.B.C.)
7.45 a.m. — Local News.
8.00 a.m. — Close down.

Schools

11.00 a.m. — News.
11.15 a.m. — Join in and Sing.
11.40 a.m. — Question Time.

Mid-day

12.00 noon — Light Music.
12.15 p.m. — B.B.C. News
12.30 p.m. — B.B.C. Relay.
2.00 p.m. — B.B.C. News.
2.15 p.m. — Close down.

Swahili

4.55 p.m. — Mpira — Gossage Cup.
6.15 p.m. — Waimbaji wa Afrika ya Mashariki.
6.45 p.m. — B.B.C.
7.00 p.m. — Ngoma Mpenduzo.
7.30 p.m. — Salamu Zenu.
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — Mashairi.
8.30 p.m. — T.B.C. Dance Club.

JUMAPILI, OKTOBA 5

12.00 noon — Light Music.
12.15 p.m. — B.B.C. News
12.30 p.m. — From the Editorials (B.B.C.).
12.35 p.m. — Light music from the Studio.
1.00 p.m. — Swahili programme.
1.30 p.m. — Indian music.
2.00 p.m. — B.B.C. News.
2.09 p.m. — News Commentary.
2.15 p.m. — Close down.

Swahili

4.55 p.m. — Mpira — Gossage Cup.
6.15 p.m. — Ibada Katoliki.
6.45 p.m. — B.B.C.
7.00 p.m. — U Hali gani.
7.30 p.m. — Majadiliano (marudio).
8.00 p.m. — Habari za wiki.
8.15 p.m. — Gossage (recorded repeat).
8.30 p.m. — Bahati Njema.

JUMATATU, OKTOBA 6

6.15 a.m. — Jambo.
6.45 a.m. — Habari za Jana.
7.00 a.m. — Jambo.
7.15 a.m. — Morn'ng Star—Tex Ritter.
7.30 a.m. — B.B.C. News.
7.39 a.m. — From the Editorials (B.B.C.).
7.45 a.m. — Local News.
8.00 a.m. — Close down.

Mid-day

12.00 noon — Light Music
12.15 p.m. — B.B.C. News.
12.30 p.m. — B.B.C. Relay
2.00 p.m. — B.B.C. News.
2.15 p.m. — Close down.

Swahili

5.30 p.m. — Maombi ya Wanawake.
6.00 p.m. — B.B.C.
6.15 p.m. — Wagen' wetu.
6.30 p.m. — Koran Tukufu.
6.45 p.m. — B.B.C.
7.00 p.m. — Jimbo Lenu (Eastern).
7.30 p.m. — Mclimo wa wiki.
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — Sports.
8.30 p.m. — K.A.R. Hewani.

JUMANNE, OKTOBA 7

6.15 a.m. — Jambo.
6.45 a.m. — Habari za Jana.
7.00 a.m. — Jambo.
7.15 a.m. — Morning Star—Eve Boswell.
7.30 a.m. — B.B.C. News.
7.39 a.m. — From the Editorials (B.B.C.)
7.45 a.m. — Local News.
8.00 a.m. — Close down.

Mid-day

12.00 noon — Light Music
12.15 p.m. — B.B.C. News.
12.30 p.m. — B.B.C. Relay.
2.00 p.m. — B.B.C. News.
2.15 p.m. — Close down.

Swahili

4.55 p.m. — Mpira — Gossage Cup.
6.20 p.m. — Yawahusuyo Vijana.
6.35 p.m. — Bosco Hewani.
6.45 p.m. — B.B.C.
7.00 p.m. — Watu wanasema.
7.15 p.m. — Robo Saa ya Christian Council
7.30 p.m. — Salamu kwa rekodi za Kiswahili.
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — Mashairi.
8.30 p.m. — Gossage Cup (record repeat).

JUMATANO, OKTOBA 8

6.15 a.m. — Jambo.
6.45 a.m. — Habari za Jana.
7.00 a.m. — Jambo.
7.15 a.m. — Morn'ng Star — Louis Armstrong.
7.30 a.m. — B.B.C. News
7.39 a.m. — From the Editorials (B.B.C.)
7.45 a.m. — Local News
8.00 a.m. — Close down.

Mid-day

12.00 noon — Light Music.
12.15 p.m. — B.B.C. News.
12.30 p.m. — B.B.C. Relay.
2.00 p.m. — B.B.C. News
2.15 p.m. — Close down.

Swahili

4.55 p.m. — Mpira — Gossage Cup.
6.20 p.m. — Ester John.
6.30 p.m. — Koran Tukufu.
6.45 p.m. — B.B.C.
7.00 p.m. — Beni ya wiki.
7.30 p.m. — Muziki Mpya hewani
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — Afya Njema.
8.30 p.m. — T.B.C. Mail Bag.

ALHAMISI, OKTOBA 9

6.15 a.m. — Jambo.
6.45 a.m. — Habari za Jana.
7.00 a.m. — Jambo.
7.15 a.m. — Morning Star — Gracie Fields.
7.30 a.m. — B.B.C. News.
7.39 a.m. — From the Editorials (B.B.C.).
7.45 a.m. — Local News.
8.00 a.m. — Close down.

Midday

12.00 noon — Light Music
12.15 p.m. — B.B.C. News.
12.30 p.m. — B.B.C. Relay.
2.00 p.m. — B.B.C. News
2.15 p.m. — Close down.

Mid-day

6.30 p.m. — Ap Kelle.
6.00 p.m. — B.B.C.
6.15 p.m. — Yawahusuyo Wanawake.
6.30 p.m. — Mambo ya dansi — Waltz.
6.45 p.m. — B.B.C.
7.00 p.m. — Muziki na Kengele.
7.15 p.m. — Robo Saa Katoliki.
7.30 p.m. — Maarifa ya Ukulima.
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — Saxophone.
8.30 p.m. — Majadiliano

IJUMAA, OKTOBA 10

6.15 a.m. — Jambo.
6.45 a.m. — Habari za Jana.
7.00 a.m. — Jambo.
7.15 a.m. — Morning Star — Danny Kaye.
7.30 a.m. — B.B.C. News
7.39 a.m. — From the Editorials (B.B.C.).
7.45 a.m. — Local News.
8.00 a.m. — Close down.

Mid-day

12.00 noon — Light Music.
12.15 p.m. — B.B.C. News.
12.30 p.m. — B.B.C. Relay.
2.00 p.m. — B.B.C. News.
2.15 p.m. — Close down.

Swahili

4.55 p.m. — Mpira — Gossage Cup.
6.20 p.m. — Sema yapasayo.
6.30 p.m. — Mchanganyiko.
6.45 p.m. — B.B.C.
7.00 p.m. — Koran Tukufu.
7.30 p.m. — Jimbo Lenu (Southern).
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — Aina Gani ?
8.30 p.m. — Gossage Cup (recorded repeat)

KICHEKESHO KIPYA CHA ROY ROGERS

Picha mpya ya kuchekesha ya "Roy Rogers na wezi wa mifugo" itatokea katika Baragumu la juma lijalo. Kwahiyo siku ya Jumamosi ijayo, usikose kununua Baragumu lako!

kwa mkato!

Wakati ngozi yako inapokatwa, paka Burnol kidogo kwenye kidonda hicho. Burnol ni marhamu bora ya kuua viini nayo italiweka jeraha lako katika hali safi, na kulituliza na kuliponya. Ni nzuri kwa majeraha ya moto pia,—daima weka kibomba cha Burnol tayari!

Bidhaa za BOOTS huuzwa kote duniani
JIPATIE KIBOMBA LEO!

Boots **Burnol**

BOOTS PURE DRUG CO. LTD., NOTTINGHAM, ENGLAND
Manitaji ya Biashara : **PHILIPSONS LTD.,**
P.O. Box 30194, Nairobi.

500 ANAYO MICHANGO HADITHI YA KWELI.

Tone moja la ANTEPAR ndilo unalohitaji kukufanya usiwe na michango. Tone moja la ANTEPAR leo usiku na utakuwa huna michango kesho. Jaribu ANTEPAR utazame. Ni nzuri kwa watu wazima na watoto. Uwe na hakika kupata tone moja la ANTEPAR litukuzalo michango.

TAFUTA DAWA HII :—

KUNYWA
'ANTEPAR' Trade Mark
LEO

BURROUGHS WELLCOME & CO. (The Wellcome Foundation Ltd.)

Pia Mombasa, Nakuru, Kampala, Dar es Salaam na Tanga. Wauzaji ni: DALGETY & COMPANY LTD., NAIROBI.

"Daima tunazo namna zote za MBAO pamoja na Mbao za kurekibishia mapaa ya Bati na ya Madebe, vile vile mabati ya mapaa G.C.I. Sheets 26G, 28G, 30G na 36G, Miamba ya chuma, misumari ya mapaa, saruji, chokaa ya Unguja No. 1, mabomba ya chuma, mabomba ya udongo, mifereji ya udongo, mbao laini, mbao ngumu, mbao nyembamba, makarai, nyavu za kuzuia mbu, vyuma vya duara, mabakuli ya kuoshea vitu, vyoo na vifaa vyake, misumari, madirisha ya vioo, mafuful na vifaa au vyombo vingine vya seremala kwa bei za chini.

Vile vile tunazo SPRINGI, vitanda vya springi vya kukunja kwa bei za chini sana.

Fika

TIMBER & HARDWARES LIMITED

Chaga Street mbele ya Rainbow Hotel

P.O. Box 631 Phone 2127

NATAKA SANA COCOA YA CADBURY

KILA SIKU
WATU HODARI YOTE DUNYANI
NA TUMIA COCOA NA CHOCOLETI
YA
CADBURY

NAPENDA SANA CHOCOLETI YA CADBURY

NUNUA LEO! *JARIBU LEO!*

ROY ROGERS NA MJI MTUPU

Roy Rogers mchezaji mashuhuri wa sinema za Ki-Cowboy, katika hadithi ya picha itokeayo katika kila toleo la Baragumu na Mwangaza, amsaidia mzee na mjukuu wake waishio peke yao katika mji mtupu uliokuwa na madini zamani, ambamo wageni wawili waonyesha kuharibu starehe zao.

Imetungwa na

Al McKinon

MATOKEO YA JUMA

Roy anakwenda kwenye machimbo ya madini ili kumshika Woodruff. Cindy na Tripod wanamfuata baadaye baada ya Tripod kutofanikiwa kutoroka kwa kutumia motokaa. Huko mashimoni, Roy anagundua mafuta ambayo Woodruff na Tripod waliyaficha. Sasa anafahamu kwa nini watu wale wawili walikuwa na hamu safa kuununua mji Brimstone. Bila kukawia Larkin na Woodruff watokeza kutoka mlango wa machimbo ya madini na Woodruff anaona kwamba Roy kagundua bwana lile la mafuta.

SASA SOMA

Woodruff amwendea Roy akiwa na bunduki yake tayari. Roy haelewi kwa nini Larkin hakujua kwamba kulikuwa na mafuta ardhini mjini Brimstone. Lakini amepumbazwa na anayaangalia mafuta na kwa mshangao wa wale wawili wengine, Larkin acheka sana.

HABARI ZA MANYONI

(Mwandishi Maalum)

UMATI MKUBWA wa watu wake kwa waume walikusanyika kwenye kanisa la C.M.S. Itigi, mapema Jumapili ya tarehe 28 Septemba, kwa ibada ya kumkabidhi Pasta Ezekiel Kihoga, parish ya Itigi ambayo hapo kwanza ilikuwa chini ya pasta wa parish ya C.M.S. Kima tiode kadiri ya umbali wa maili 39 hivi kutoka Itigi.

Ibada ilifanywa na Rev. Y. Chonyele. Baada ya ibada hiyo kwisha Pasta Ezekiel Kihoga na mkewe walisimama nje ya mlango wa kanisa ili ku[illegible] na watu.

Twamwombea Mungu [illegible]

MATEMBEZI YA BWANA GAVANA YAFURAHIWA

BWANA GAVANA, Sir Richard Turnbull, K.C.M.G., alimaliza safari yake ya kwanza kwa kutembelea Northern Province Jumamosi iliyopita, tarehe 27 Septemba alipoondoka tena na ndege pamoja na mkewe, Lady Turnbull, kwenda Tanga ambako walifika salama siku ile ile.

Bwana Gavana alifika Moshi na ndege kutoka Dar es Salaam siku ya Ijumaa, tarehe ya 19 Septemba na baada ya kufungua Onyesho la Biashara na Ukulima la Jimbo na kupitisha saa nyingi sana kushuhudia kila jimbo lililoonyeshwa kiwanjani kwa makini kabisa aliendelea kufuata mipango yote ya safari yake kama ilivyotangazwa kwanza na mengine pia.

Lady Turnbull, aliyefika Arusha kutoka Dar es Salaam tarehe ya 23 Septemba, pia alionyesha upendo mkubwa sana alipotembelea hospitali huko Mbulu, alipozungumza na wagonjwa na waangalizi wao wote kwa lugha ya Kiswahili na kuwafurahisha sana.

Upendo mkubwa

Dalili kubwa ya upendo wao isiyoweza kusahauliwa na Wachagga wote hasa ilionekana siku ya kuondoka kwa Bwana Gavana na Lady Turnbull, walipovunja safari yao ya ndege kutoka Arusha kwenda Tanga kwa kushuka tena Moshi kusudi Bwana Gavana apate kumuonyesha mkewe jengo la K.N.C.U. ambalo alilitembelea peke yake juma lililopita, kabla ya kufikiwa na Lady Turnbull kutoka Dar es Salaam.

Picha ukurasa wa katikati

Tanganyika National Newspapers Co. Ltd.,

huzilipia habari wanazotumia.

Watu [illegible] kawaida kwa kujiandikisha kuwa waandishi wa Tanganyika National Newspapers Co.—watu hawa ni wale tu walio nje ya miji ya Dar es Salaam na Tanga.

Peleka barua hivi sasa ili upate maelezo kwa:

The Editor in Chief,

Tanganyika National Newspapers Co., P.O. Box 2151, Dar es Salaam.

Wazo kuu jipya!

Kibweta cha wembe Gillette...

Shs. 3·50 ambacho pia ni kibweta cha kuwekea sigareti!

Kukuwezesha unyoe vizuri kabisa katika dunia—mashine maridadi Gillette na nyembe mbili Blue Gillette. Na ebu tazama . . . Baada ya kuviondoa nje unaweza kukitumia kile kibweta nadhifu chekundu kifuniko kinachoponyeza nyre kutilia sigareti zako.

Gillette* kibweta cha kiwekea sigareti

Utaratibu bora duniani wa kunyoa

ECONOMIC SHIPPING & TRADING COMPANY LIMITED

Box 139 — Tanga — Phone 286

RANGI ZA KUTANI

Rangi zilizokwisha changanywa ndani ya kopo la uzito wa poundi 7, Rangi za Jani Bichi, pinki, kirimu, manjano, na zinginezo, zitoshazo kwa kupaka kuta za chumba zauzwa kwa bei ya chini ya Shs. 4/- kopo moja.

Fika dukani mwetu ujipatie kopo moja kufanya chumba chako maridadi kwa bei ya Shs. 4/- Tu.

KUZUIA KUKOHOA MARA MOJA

KUNYWA ZUBES

Dawa ya KUMALIZA KUKOHOA

Dawa hii yenye nguvu ambayo hulainisha, na huingia mwilini hasa, na tena hukupa nafuu mara moja.

Sole Agents: R. O. HAMILTON LTD., P. O. BOX [illegible], NAIROBI

Chanzo Cha Umoja wa Nchi za Afrika. Mkutano wa Pafmeca Moshi 17/9/59 uk. 8-9)

BARUA ZA WASOMAJI

WASICHANA KUDANGANYA

Bwana Mtengenezaji,

Niweke pembeni mwa [...] hili, ili nimjibu Bi. F[...] E. Athumani wa hapa D[...] Salaam kwa barua yake [...] onekana katika toleo la [...] 27 Agosti, juu ya wasi[...] wasioolewa upesi. Bi. F[...] nakuomba usome haya [...] ya makini bila ubishi.

Wasichana wengi hukosa kuolewa kwa upesi kwa sababu hizi —

1. Huwa na tabia zisizowapendeza wavulana. 2. Huwa wanaugojea kuolewa na wavulana wenye elimu kubwa au wenye mali nyingi au wenye kazi kubwa kubwa. 3. Hujivuna na kuona kuwa wao ni bora na kuwadharau wenzao.

Wasichana wengine wanapochumbiwa na wavulana wenye elimu zilizo sawa nao au wenye kazi sawa nao huwa wanaringa, wakingojea kuolewa na wenye kazi za maana au wenye digrii. Bi. Farida ninataka ujue wazi kuwa wavulana wanapotaka kuchumbia hawaangalii sura na elimu ya msichana peke yake, bali huangalia tabia yake na ya wazazi wake.

Ninataka ufahamu kuwa wavulana tabia zao huwa nzuri kuliko wasichana. Wasichana hutuogopesha kwa tabia zao chafu. Kwa wale ambao wana elimu, ndio hasa wenye kutuogopesha; hasa wale wanaofika miji mikubwa kama mfano hapa Dar. Kuna tabia za namna nyingi ambazo wavulana wanachungua kabla ya kumchumbia msichana.

Bi. Farida ikiwa utabisha haya yangu, ninakuomba jaribu kuwaangalia wale rafiki zako kule Hostel hapa Dar es Salaam.

M. F. SHUMA.

Dar es Salaam.

HAKUFAI

Bwana Mtengenezaji,

Ningeshukuru kama ungenipatia nafasi gazetini mwako, ili niseme machache juu ya bwana mmoja maarufu naye ni Jean Bosco Mwenda.

Nimepata kusikia na watu wengi, kwamba eti mpigaji gitaa huyu maarufu ni kipofu, wengine walikwahi kuniambia kuwa yeye ni Kiwete, na wale wengine waliniambia Bosco ni Bubu.

Niliweza kuamini hayo kwa vile kila aliyewahi kunihadithia aliweza kutoa uthibitisho wa kutosha juu ya uwongo na udanganyifu aliouweza kuusema.

Kumbe habari hizo zimekuwa za udanganyifu kabisa. Mbona katika toleo la Mambo leo la mwezi huu wa Septemba tumemuona Bwana Bosco akiwa mtimilifu kabisa. Ameonekana kijana asiye na kasoro hata moja katika hizo zilizotajwa juu.

Kwa vile nimeona picha tu sikumwona mwenyewe hasahasi nina shaka kuthibitisha yote lakini je wasomaji wenzangu mliowahi kumwona kwa macho yenu yaani uso kwa uso, mmemwona anacho kilema kimojapo katika hivyo? Sina shaka la! Basi ndugu mapende—kusema yasiyo ndiyo, kwa mtu yeyote wa namna hivyo; kwa sababu ya kumuona fundi mmoja mzee mpiga zeze akiwa Kipofu ukadhani kuwa kila—mwenye ujuzi wa namna hii, Mungu humpa kilema, yawezekana lakini si—kwa leo kwa huyu bwana Bosco.

Samahani sana Bwana Bosco na wasomaji wote. Kwani hayo yamenikera sana, ili kuwaonya wale watu wenye fursa ya kupenda kuhadithia khabari zisizo ndizo.

M. A. RUPEMBECHO.

Nanyamba.

MWUNGANO WA VYAMA UNGUJA

Bwana Mtengenezaji,

Kumekuwa na furaha kati ya baadhi ya wakazi wa hapa Unguja kwa kule kuungana kwa vyama vya siasa vya Afro-Shirazi Party na Nationalist Party. Mwungano huo umeleta halmashauri ndogo na uhuru ambayo ilidai kuwa mapema kwamba Unguja ipatie uhuru wake mwaka 1960 dai ambalo limekataliwa na Serikali.

yetu tungali tunasema [...] ya kupatana kwao huko hata twathubutu ule msemo wa Serikali uliopinga madai ya uhuru mwakani kwamba mwungano wao huo ni wa kinafiki tu. Ingawa wote tunapenda uhuru uje haraka, isingependeza kutamani hivyo tu bila kufikiria hali ya siasa nchini mwetu jinsi inavyoendeshwa na jinsi wakuu wenyewe wanavyoaminiwa na wananchi kwani huenda wakwako watu wasiowaamini viongozi wetu kama hali ya hewa hapa petu inavyoonyesha. Kusema kweli hapa Unguja wako viongozi walio na kigeugeu; mchana hupatana hili na usiku kugeukia lingine; wakutanapo na wakuu wenzao wa vyama vingine hupatana lakini wawaachanapo, hugeuza msemo.

Je, ni viongozi gani wa namna hiyo? Au tuseme mnajifunika ngozi ya mbuzi ili mkutane na wenzenu wa vyama vingine tu na mnapoachana mnakuwa viuma mbuzi? Enyi viongozi wetu wa siasa, kwa nini hamuachi kutuzuzua tu kwenye mikutano ya PAFMECA hali mkirudi kwenye vyama vyenu mnasema vingine?

Ni kweli kwamba nyinyi viongozi wetu mmekwisha tubabaisha kwa kutuambia kwamba sasa vyama vyote ni sawa na kwamba uhuru utapatikana mwaka 1960, lakini mwaka huo wote mmeuridhia au mwadanganyana tu? Sisi wabunga twaitaa yote yaliyo na yatakayotokea; tunayaweza kuambiri kwamba mwaka 1960 tutautia uhuru mkononi, lakini tukikosa tutatambua halisi kwamba viongozi wetu mnatuzuzua tu hali maalum matokeo yake yatakuwa nini.

Misufini, Zanzibar.

W. W. MAGWAZA.

NDUGU WAWILI UINGEREZA MASOMONI

Bwana Mtengenezaji,

Nakuomba unichapie katika Gazeti lako Tukufu, maoni yangu ya Shukurani kwa Mwenyezi Mungu, jinsi alivyowaongoza Wakuu wa Serikali wawapeleke wanangu wawili Uingereza, ili kuwaongezea Elimu yao. Mwalimu Johnson W. Kihampa, aliyekuwa Headmaster wa Middle School — Mpuguso, Tukuyu, na Mwalimu Ernest V. Kihampa, aliyekuwa Headmaster wa Middle School Sumbawanga, Ufipa.

Nionavyo mimi yanipasa kushangilia moyo huo mkuu wa ushujaa na imani, na ukarimu thabiti usiolikisika wa Serikali hii ya Kiingereza, unaozidi kuwapatia watoto wetu maendeleo ya kila hali, hasa wakati huu wa matatizo makuu ya siasa.

Kwa hiyo nazidi kumshukuru Mungu, na kuwaombea Wakuu wetu wote, na wale wote waelemishwao waendelee katika yote yaliyo mema na kuiga moyo huo huo hata pindi majaliwa tutapatapo Serikali ya kujitawala.

Mwalimu Ernest V. Kihampa, baada ya Bwana Timothy Kihampa mdogo wake kutupiga picha ya kuagana, ameruka 1/9/59 Kiwanjani Tanga saa 9.30 alasiri, mimi, na baba yake mdogo Fundi Andrea Mhina toka kwetu Mlingoti—Muheza na ndugu zake na semeji yake Bwana Stephen David na wepwawe, tukaagana naye kwa sisimko kuu, na kumsindikiza kwa macho—huyoo! Angani, kuelekea Mombasa-Nairobi — mpaka London, akashukie Bristol. Mwalimu Johnson, ataruka 4/9/59 toka Mbeya mpaka London atatakaposhuka.

P. KIHAMPA,
U.M.C.A. Lewa

Maumi Tanga.

AMNUT NI CHAMA CHA HAKI

[Bw]ana Mtengenezaji,

[B]aada ya kusoma NGURUMO ya tarehe 10 Septemba (mawazo ya wasomaji), mimi [na] wengi wengine tumehakikisha kuwa Mtengenezaji wa NGURUMO anaichukia sana AMNUT kwa ushahidi wa [wazi] kabisa.

[W]engi wanaopompelekea [bar]ua za kuishambulia AMNUT, yeye huzishangilia na kuzipigia kigoma huku akicheza. Lakini wale wanaoiombea AMNUT, huwabana na kuchapa barua tu baada ya kuzitia kapuni. Juu ya hivyo, atakapoichapa hiyo barua moja, atatia bom lake. Kwa hiyo tumeona kuwa hatuna budi kusema kweli kuwa ikiwa anataka kuishambulia AMNUT, atokeze wazi akutane na watu, aone kazi.

"Twapenda kumjibu maneno yake aliyosema kuwa AMNUT yapenda kula. AMNUT ni chama cha haki; hakina hajo ya kula. AMNUT yawaletea Waislamu wanyonge wanaoliwa chini chini na masiadi waliofumua midomo yao wazi. Wanaopenda kula anawajua yeye mwenyewe Mtengenezaji wa NGURUMO. Ana haki kuichukia AMNUT maana inawatoa nje wale waliojificha vichakani, kungojea mawindo. Inshallah, haki itatimizwa na vifuu vya macho vitaangamia, wala hatudanganyiki na Kilimbero. Tunafahamu mipango hiyo wazi.

ABDULLAH KIBWANA.
Magomeni Govt. Quarters,
Dar es Salaam.

TANGANYIKA GOSSAGE

Bwana Mtengenezaji,

Mara nyingi nimesoma malalamiko mengi juu ya timu ya Tanganyika katika mashindano ya Gossage; yaani jinsi wakuu wahusikanao wasivyochagua timu hiyo jinsi inavyotakiwa na kadhalika. Lakini ninaaibikika sana kusema kuwa mpaka hivi leo wakuu hao hawajatufafanulia lolote kuhusu timu ye u hiyo. Sababu yangu hasa ya kuandika barua hii ni kuwataka wakuu hao watueleze jinsi wanavyowachagua wachezaji hao na matayarisho yote wanayofanya mpaka kufikia mashindano yenyewe.

Tunao wachezaji wengi hodari nchini, lakini hatuelewi hata kidogo kwa nini tunashindwa mara kwa mara; kwa hiyo naona kuwa wakuu hao wasisubiri mpaka mashindano ya Sunlight ndipo wachague timu hiyo; la, ikiwa ni lazima kusubiri Sunlight, wachezaji wa timu hiyo watakuwa na wakati gani wa kutosha kufanya mazoezi?

Mimi ninabashiri kuwa tabia ya kuichagua timu ya Gossage baada ya mashindano ya Sunlight ni mbaya isiofaa hata kidogo, na bila shaka wakuu hao huelewa yote hayo, ila tu hufanya kinyume kusudi sisi kila mwaka tuaibike.

Bila shaka kila mmoja anafahamu ufundi na uhodari wa akina Waziri, Ayub, Yusuf, Rogers, Salum Ali, Mdanzi, Lozzy Allen, Mathias, Opio, Mwaipungu, Chao na Akwitende? Kwa nini basi hao wakuu wasiwachague mapema ili kuwawezesha kupata mazoezi ya kutosha.

Mwaka huu mchezo uko kiwanjani petu, kwa hivyo ingekuwa bora wakuu wangetufuta machozi kwa kutuchagulia wachezaji walio hodari.

W. W. MAGWAZA.

Unguja.

WANAHARAMU MIJINI

Bwana Mtengenezaji,

Tukichungua sana chokochoko yote inayotokea katika miji mikubwa kama huu wa Dar es Salaam, kutowaheshimu wanawake barabarani, mahotelini na ndani ya bas inatokana na watoto haramu.

Watoto namna hiyo ni vigumu sana kuheshimu watu, kwa sababu wamekua bila kiongozi yo yote katika maisha yao.

Watoto hao wamekuwa huru toka utotoni mpaka ukubwa. Wengi wao hawana dini, wanajua tu kumtaja Mungu na Mitume bila kujua sheria za dini zinavyomfundisha binadamu namna ya kutii na kuheshimu mzazi au jirani au mtu baki.

Katibu miji ya pwani yote imeharibiwa sana na hawa wana haramu. Imekosa heshima kwa sababu yao, lakini, huko bara hakuna haya ndio maana iko heshima. Mtoto wa mtu fulani akionekana anamzomea au kumcheka kilema fulani, mwanamke au mwanamume, mtoto huyo anashikwa na kutandikwa pale pale na mtu aliyekuwa baba yake, na akisikia baba yake humwunga mkono yule aliyemtandika mwanae. Lakini hapa pwani hakuna haya; wakimwona mtoto mdogo anapotea hao watu wazima wanamwunga mkono huyo, ndipo anazidi kupotea.

Sisemi kuwa huko bara hakuna wanaharamu, la hasha, lakini hawana vitendo kama vya wana haramu wa hapa pwani. Huko bara ukiwa mgeni huwezi kumjua mwana haramu kwa vile waliyyokuwa na heshima kwa mtu ye yote. Kwa kuwa wanapata mafundisho kwa kila mtu, hawawezi kufanya kitendo kiovu mbele ya watu; kwanza atahudhunika yeye mwenyewe akimwona mtu anamtazama kwa jicho baya bila kuungwa mkono wakati anapofanya maovu.

Mtoto wa mtu aliye kamili na kutunzwa [...] ya wazazi wake wote wa[...] bila kuoko twa hana ma[...] ya wana haramu.

T. M. M[...]PESILE.

Dar es Salaam.

BETERI 20 CHAPA EVEREADY PAMOJA NA

RADIO 4 CHAPA PYE ZA BURE

jitahidi ushinde ziwe zako

katika SHINDANO LA BETERI EVEREADY

Hiki ni kitu cha thamani unachopaswa kuwa nacho — radio chapa PYE mpya na ya kupendeza, bure! kisha iliyounganishwa, bila shaka, kwa beteri ya chapa Eveready inayokupa utumishi wa muda mrefu zaidi. Beteri za Eveready hukupa utumishi unaolingana na thamani ya pesa zako. Hudumu zaidi, zina nguvu zaidi. Beteri za Eveready huipa radio yako maisha mapya.

Mwone mwuzaji wako wa Eveready leo.

Beteri chapa

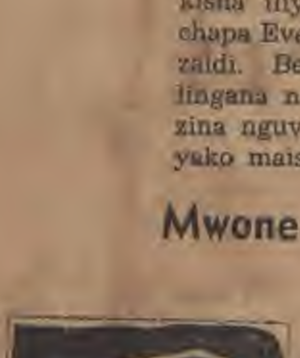

EVEREADY

Trade-marks

huipa radio yako maisha mapya.

Mkristo mmoja kaingia AMNUT

asema Alaway, Makamu wa chama

"INGAWA JINA LA CHAMA hiki linataja Waislamu, lakini mtu wa dini yo yote aweza kuwa mwanachama; na kati ya wanachama tuliokwisha pata, mmoja ni Mkristo, na mwingine ni Mhinduu," alitamka makamu wa mkuu wa chama cha AMNUT Bw. H. S. El-Alawy, alipoonana na mwandishi wetu mjini Dar es Salaam.

"Chama hiki cha Waislamu nchini Tanganyika kinadhamiria watu wote wasome na kupata elimu ya kutosha, na kuelewa hasa uhuru ni kitu gani; kwa sababu, watu wakipata Uhuru bila ya kuuelewa, watautumia vibaya uhuru huo, na manung'uniko kadha wakadha yatatokea" alisema ofisa huyo.

HAWA waonekanao hapa ni wakuu wa chama cha AMNUT. Huyu wa kushoto ni Bw. H. S. El-Alaway, Makamu wa Mkuu; na aliye kulia ni Bw. R. M. Plantan, Mwandishi Mkuu wa chama hicho.

DHAPINGA CONGRESS

Alipoulizwa na mwandishi wetu maoni ya chama hicho na vyama vya siasa, alijibu kwamba chama hicho kinapinga kabisa chama cha Congress kinachoongozwa na Bw. Zuberi Mtemvu kwa sababu kinawabagua watu wa mataifa mengineyo ila Waafrika wa Tanganyika tu.

Kinakubaliana kabisa na chama cha TANU lakini kinapinga vile chama cha TANU hakiruhusu watu wa mataifa mengine wawe wanachama ila Waafrika tu. Kwa hiyo AMNUT inaona upo 'unafiki' kidogo kwa vile kwa nje chama cha TANU ni cha mataifa yote, lakini kwa ndani, uanachama ni kwa Waafrika tu.

WANACHAMA WAKE

Chama hicho ambacho kinaongozwa na Bw. Saidi Mohamed Chamwenyewe, na makamu wake ni Bw. H. S. El-Alawy, na mwandishi wake mkuu ni Bw. R. Machado Plantan, kinasemekana kina wanachama wapatao 1,500 mjini Dar es Salaam; wanachama 7,000 Rufiji na wanachama kadha wa kadha katika miji ya Moshi, Arusha, Tanga na Kondoa Irangi.

Kwa wak[illegible] huu hakina mpango ma[illegible]o wa kuwaelimisha watu [illegible] waelewe uhuru ni nini kab[illegible] raia wa Tanganyika haw[illegible]pata uhuru.

Aachishwa kazi Mkalimani Mwanatanu

Mwandishi wetu Korogwe

[illegible] GABRIEL MARTIN, [illegible]ni katika Baraza [illegible]we aliachishwa kazi [illegible]ake hiyo mara tu ilipogundulika kwamba yeye ni mwanachama wa TANU. Bw. Martin alikuwa ni mkalimani ambaye huajiriwa tu mara kunapokuwa na kesi inayohitaji mkalimani, naye hulipwa ujira wake mara kesi inapomalizika.

AFANYIWA TAFRIJA

Watu wasiopungua 120 walimfanyia Bw. Martin tafrija kwa ajili ya kukubali kuachishwa kazi ili apiganie taifa lake.

Hati 12 za Serikali katika Lejiko

SERIKALI YA TANGANYIKA imetangaza hati 12 za sheria zitakazojadiliwa na Lejiko katika kikao chake cha mwezi ujao. Baadhi ya hati hizo, zimo hizi zifuatazo:

(1) MATARISHI WA N.A.

Hati hii inataka kuleta mabadiliko katika sheria ya Utawala wa Kienyeji ili ikiweza kukubaliwa na Lejiko, kila tarishi wa Utawala wa Kienyeji awe na madaraka ya kukamata wahalifu wa sheria sawa na yale waliyo nayo maofisa wa polisi.

Hati hii inawataja hasa matarishi wa Utawala wa Kienyeji kwa sababu inatakiwa wawe na madaraka na wajibu kwa mintaarafu ya kuzuia uhalifu wa sheria na kuwakamata wakosaji sawa na madaraka waliyo nayo Watawala wa Kienyeji katika mambo hayo.

Kazi mojawapo ya Watawala wa Kienyeji na matarishi wao iliyo muhimu kuliko nyinginezo, ni kuhifadhi sheria na amani na kuangalia kama sheria hizo zinafuatwa, na kwa sababu hii Serikali inaona haifai tarishi wa Utawala wa Kienyeji awe mwanachama wa chama ambacho kazi yake mojawapo ni kuhimiza watumishi walio wanachama wagome kufanya kazi.

(2) HALMASHAURI ITAVUNJWA

Ikiwa hati hii itakubaliwa, ile halmashauri ya South East Lake County Council itavunjwa tarehe 31 Desemba mwaka huu.

Halmashauri hiyo ina madaraka juu ya Wilaya hizi: Mwanza (bila mji wa Mwanza), Kwimba, Maswa, Shinyanga Musoma (bila mji wa Musoma) North Mara na Ukerewe.

(3) UGONJWA WA WANYAMA

Kusudi la hati hii, ni kuwapa madaraka waganga wa wanyama na Mabwana D.C. na maofisa wengine watakaopewa madaraka na Mkuu wa Idara ya Wanyama waweze kuwakamata, kuwazuia au kuwaua mbwa na paka katika sehemu yo yote ambako umeingia ugonjwa wa kichaa cha mbwa ikiwa mbwa na paka hao wanao ugonjwa au ikiwa wanafanyiwa shaka kwamba wanao ugonjwa huo kisha wanatembea ovyo au hawaangaliwi na mtu ye yote.

Vile vile chini ya hati hii, ofisa ye yote wa Idara ya Wanyama atapewa madaraka aweze kutangaza kuwa eneo fulani ni eneo lililo na ugonjwa wa kichaa cha mbwa hata kama ugonjwa wenyewe hauko, mradi aridhike kuwa ugonjwa huo unaelekea kuenea kwenda kwenye eneo hilo.

Mtu aliyeamriwa kupiga sindano mbwa au paka wake, au mtu aliyeamriwa kuwapeleka wanyama wake hao mahali pa kupigia sindano wanyama walio na ugonjwa wa kichaa cha mbwa, ataruhusiwa kuwaua yeye mwenyewe, akipenda kufanya hivyo.

(4) MALISHO YA NG'OMBE

Kusudi la hati hii, ni kulegeza sheria inayozuia ng'ombe wasihamishwe ovyo. Ikiweza kukubaliwa Mkuu wa Idara ya Wanyama ataruhusiwa kumpa ofisa ye yote wa Serikali madaraka ya kutoa vyeti vya kuwasafirisha ng'ombe huko na huko kwa ajili ya kwenda kuwalisha.

Walionyongwa

WAFUATAO wamenyongwa hivi karibuni:—

Marwa bin Nyamsya amenyongwa katika gereza ya Mwanza kwa kosa la kumwua makusudi Mbusiro bint Manelela huko Musoma.

Hussein bin Hamisi na Bunane bin Bugabo wamenyongwa katika gereza ya Tabora kwa kosa la kumwua makusudi Karobandike au Kinyamkoma bin Gwalala huko Kigoma.

DREVA AMALIZA MAUMIVU YAKE

Sasa ajipatia pesa nyingi

Si kitambo kabisa Joe alipokuwa mgonjwa sana asiyejiweza. Alikuwa na maumivu makubwa mgongoni na mabegani. Kruschen iliyamaliza haraka kabisa kwa kuondoa sumu iliyokuwako. Sasa Joe yu mzima kabisa na anafanya kazi vizuri, tajiri wake ana furaha sana na hivi karibuni alimwongeza pesa nyingi. Uwe madhubuti kama Joe. Tumia Kruschen kila siku na utajisikia mzima kama kigongo.

KRUSCHEN SALTS hupatikana katika maduka yote ya dawa.

Misaada ya masomo ya juu katika Lutheran Church

JUMUIA YA KANISA la Lutheran katika Tanganyika ya Kaskazini, imetoa taarifa yake kueleza kukua kwa mipango ya uongozi wa kanisa hilo huko.

Taarifa hiyo imesema kwamba mpango wa uongozi wa kanisa la Lutheran katika Tanganyika ya Kaskazini umepanuka sana. Agosti 31, Bw. Alfred K. Lyaro, Bw. Isaria Kimambo, Bw. Nsaghurwe Fue na Bi. Eliewaha Mshana, waliondoka kwa ndege wakielekea huko Amerika, ambako watapewa mafunzo mbalimbali.

Bw. Lyaro atapewa mafunzo yake katika chuo kikuu cha Augustana, Sioux Falls, South Dakota; Bw. Kimambo atakuwa katika chuo cha Lutheran cha Parkland, Washington; Bw. Fue atahudhuria masomo yake katika chuo cha Luther huko Decorah, Iowa na Bi. Mshana ataishi na mumewe, Pastor Eliewaha Mshana, anayepewa mafunzo katika chuo cha Dini huko St. Paul, Minnesota.

SASA NI WAZIRI

Yaendelea kueleza taarifa hiyo kwamba mtu wa kwanza kupata msaada wa masomo ya juu katika nchi za mbali katika mwaka 1953 ni Bw. S. N. Eliufoo, ambaye hivi sasa ni Waziri wa Afya katika Serikali ya Tanganyika. Wengineo ni Padre Stephano R. Moshi ambaye hivi sasa ni Rais wa Kanisa la Lutheran Tanganyika ya kaskazini, Padre Ephraim Amos, Mchungaji mkubwa wa sehemu ya Marangu; Bw. Anza-Amen Lema, ambaye hivi sasa anamaliza mafunzo ya digrii ya M.A. katika chuo kikuu cha Wisconsin; Bw. Lalashowi Swai, hivi sasa yuko katika chuo cha Bethany, Lindsborg, Kansas; Padre Elirehema Mwanga, sasa ni 'Mwalimu Mkuu' wa Lutheran Bible School, Mwika, Moshi; na Bi. Elizabeth Mswia, sasa ni mwalimu katika shule ya wasichana ya Ashira, Moshi.

Taarifa yaendelea kueleza kwamba kuna wengine waliopewa mafunzo ya masomo ya juu huko Uingereza na Ujerumani na Septemba 14 Mchungaji Anael Macha ataondoka nchini ili akapewe mafunzo ya mwaka moja katika seminari ya elimu ya Dini huko Rock Island, Illinois.

WAMEKWENDA KULIMA KILOMBERO

TAWI la Dar es Salaam la chama cha TANU limetoa taarifa yake isemayo kwamba wale mabingwa wanaume waliojitolea kusamehe mambo yote ya mjini ya kuishi kwa togwa, wameondoka kwenda huko Kilombero kushika jembe na kulima kwa mikono yao wenyewe ili wapate faida ya jasho lao.

WAMEPEWA MSAADA

Yaendelea kusema taarifa hiyo kwamba wamepatikana watu wengi sana ambao wameandikishwa, lakini kundi la kwanza la watu mia likiongozwa na Bw. Abdallah Rozi pamoja na Bw. Ramadhani Juma, na miongoni mwao akiwa mwalimu mashuhuri, Bw. Frederick Njirima, wameondoka Alhamisi iliyopita kwenda huko Kilombero kuanza maisha mapya.

Mwisho taarifa hiyo yasema kwamba watu hao wamepewa msaada wa shs. 10,000/- na chama cha TANU kwa ajili ya kuanzia kazi yao.

Tanu yatia mkazo wa ukulima Korogwe

Mwandishi wetu Korogwe

HOTUBA KALI zenye misisitizo juu ya Waafrika [illegible] Tanganyika kushughulikia ukulima, sasa zim[illegible] dalili pevu kwa bidii kubwa zifanywazo na wanachama wa Tanu katika Wilaya ya Korogwe.

Huko Mazinde, ambako ndiko kwenye mazao makubwa ya mpunga, Tanu imetia mkazo kwa kutoa stakabadhi za Shs. 20/- za kukatwa na kila mwanachama wa Tanu. Fedha hizo ni sehemu ya mchango wa kununulia trekta la kulimia mashamba katika sehemu za Mazinde, Mombo, Mkumbara na Mkomazi.

BIDII WAZI

Bidii ya wananchi inaonekana wazi kwa jinsi wanachama wanavyomiminika ofisi kukata stakabadhi hizo. Tanu baada ya kupata fedha hizo, itachukua dhamana kununua trekta hilo na fedha zitakazobaki italipwa kwa wanachama waliokata stakabadhi hizo baada ya mavuno.

TATU KIMYA

Kile chama cha Tatu ambacho kilishughulika katika sehemu hizo, kimekuwa kimya kabisa. Mwandishi wetu alipoonana na mtu ambaye alichaguliwa hapo mwanzoni kuwa Mwenyekiti wa TATU, alimwambia mwandishi wetu, "Aliyefisha TATU katika sehemu yetu, ni Katibu wa Jimbo la Tanga ambaye tangu alipochukua hapa na kuchukua fedha, eti akaandikishe tawi, hata leo hajaleta jibu kamili."

Shauri la kuivunja halmashauri hiyo limefanyika kwa ajili ya kuogopa gharama na pia kwa sababu halmashauri yenyewe iko mbali mno na raia kwa mambo ya kuendesha kazi za Serikali za Mitaa.

MSAADA WA MASOMO

Dar es Salaam Chamber of Commerce inawaalika watu wapendao kupata msaada wa Shs. 1,000/- kila mwaka, kwa muda wa mwaka mmoja, kuwezesha wanafunzi wanne kupata mafundisho ya kutwa nzima ya mambo ya biashara katika Dar es Salaam Technical Institute.

Msaada utatolewa kwa kulipa ada ya Chuo hicho na msaada wa kumwezesha mwanafunzi kujipatia nguo, karatasi na vitabu vya shuleni. Wanaopenda wapeleke maombi yao kwa:—

Bursary Committee, The Secretary,
Dar es Salaam Chamber of Commerce,
P.O. Box 41, Dar es Salaam.

Itawabidi kutoa ushahidi kwa maandiko wa :

1. Elimu isiyopungua kufaulu darasa la kumi na mbili.
2. Nia ya kufanya kazi inayohusiana na biashara katika Dar es Salaam.

Uchaguzi utafanywa kwa kuonana na mwanafunzi na kwa mtihani wa kuandika na/au kusema. Inakusudiwa kuwa wanafunzi watakaofaulu wataanza masomo yao katika Dar es Salaam Technical Institute mwezi February, 1960.

MAJADILIANO JUU YA BUGANDA

HABARI KWA KIFUPI

WATU wawili majuzi walihukumiwa kufungwa jela miaka mitatu kila mmoja kwa kuwatisha wafanyi biashara katika Kampala. Martini Ssekyanda, Muganda wa Wabigalo, Kampala, alipewa miaka mitatu kwa kumtisha Mtoro mmoja mwenye duka, kwa kuuza tembo ya Kizungu. Mukasa bin Daudi naye alipewa kifungo cha miaka mitatu kwa kumtisha Mnubi mmoja wa Makerere, kwamba angeuawa na nyumba yake kuchomwa kwa sababu anafanya biashara na Wahindi.

Watu wengine waliofungwa jela miezi mitatu kila mmoja ni Mdema mmoja, Yekosafati Ochwo, na Mluo John Nyawade, kwa kumtukana Muganda aliyekuwa akipistarehesha kwa beer yake kwenye baa. Abdullah Kikubira, wa Katwe, alitiwa ndani mwaka mmoja kwa kumtisha mtu aliyenunua kutoka kwa Wahindi. Naye Musa Musoka, wa Bakuli, akiwa na mtoto mmoja, alifungwa miezi mitatu kwa kuwatisha wauzaji tembo katika baa.

* * *

BW. Daniel Nkata, mmoja wao katika marifiri wa Uganda, amerejea hapa Kampala kutoka Ulaya. Yeye aliondoka Entebbe mnamo Juni 9, 1959, na kwa muda wa miezi 12 huko Ulaya, amekuwa akihudhuria mafunzo yaliyotayarishwa na Football Association ya Uingereza.

* * *

UGANDA Makerere Students' Association, kilicho chama cha wanachuo wa Uganda walioko Makerere College, kimealika vyama vya siasa sita kutuma wajumbe kwenye majadiliano yaliyoanza mnamo mwisho wa wiki iliyopita juu ya mwendo ufaao katika kuendesha mambo yahusuyo siasa, nchini Uganda.

Chama hiki chadai kwamba majadiliano haya ni ya muhimu sana na hasa ikikumbukwa jinsi kulivyo na machafuko katika siasa za nchini Uganda.

Mwandishi wa chama hicho, Bw. E. S. Kirenga amealika Democratic Party, Uganda National Congress, Uganda Freedom Union, Uganda Action Group pamoja na All-Buganda Party.

* * *

HUKUMU kali iliyopata kutolewa katika korti za Serikali ya Kabaka wa Buganda mjini Masaka kwa uhalifu unaohusiana na ule mtindo wa kugomea bidhaa, ilipewa watu wawili Henry Senyonga na Bumbakali Lugonja waliosukumwa gerezani kwa mwaka mmoja kila mmoja.

Mashtaka yao ni kwamba walijiunga na wafuasi wa Uganda National Movement katika kumtoza Mganda mmoja faini ati kwa sababu alivunja amri za kugomea bidhaa (boycott).

* * *

MFANYI kazi wa nyumbani mmoja wa kabila la ETESOT anayeitwa OTIM BABULU (30), na ambaye ameshtakiwa kwa kumwua mwalimu wa Kigoa, Mrs. Laura D'Mello (38), alifikishwa mbele ya hakimu wa Jinja majuzi na amewekwa remande tena. Kesi hio itaanza mnamo tarehe 23.9.59. Bi D'Mello alipatikana amekufa nyumbani mwake NADIOPE Road, Jinja, mnamo Agosti 16 mwaka huu.

* * *

BW. BENEDICTO KIWANUKA, ambaye ni President-General wa Democratic Party, amesema kwamba tangu tarehe moja mwezi huu, ametupilia mbali kazi yake ya uwakili ili ajishughulishe kabisa na mambo yanayohusu chama chake. Bw. Kiwanuka aliwaambia waandishi wa magazeti kwamba anatumaini kushikilia mambo ya chama chake kabisa kwa muda wa miezi 12 na baadaye, alisema angerudia kazi yake ya wakili kama ametimiza haja yake ya kukileta chama chake kwa kanuni safi. Bw. Kiwanuka alisema anazo kesi kortini kumi amizazo anastahili kuzimaliza kabla ya kuacha kwa muda kazi yake ya wakili.

* * *

KUNDI la Waafrika liliingia kwa boma la Bw. [illegible] Mugan[illegible] [illegible]

BAADA ya mapendekezo yaliyofanywa na Gavana wa Uganda, Sir Frederick Crawford, Waziri wa Makoloni, Bw. Lennox Boyd, amekubali sasa yaanzishwe majadiliano baina ya Gavana na Serikali wa Kabaka juu ya yale mapatano yahusuyo himaya ya Kiingereza nchini Buganda.

Mnamo mwezi wa Januari, na tena mwezi wa Aprli, Mtukufu Kabaka alimwandikia Malkia barua zilizohusu mapatano hayo, na akapokea majibu (yaliyotangazwa magazetini) kutoka kwa Waziri wa Makoloni na kadhalika kutoka kwa Lord Perth kwa maagizo waliyopewa na Mtukufu Malkia. Maongezi yatakayofanywa sasa ni matokeo ya barua hizo.

KUFANYWA MAPEMA

Kwa maoni ya Gavana wa Uganda, maongezi kama hayo hayangeweza kufanywa katika ule wakati ambapo uhalifu uliohusiana na kugomea bidhaa ulikuwa bado ungali mwingi nchini Buganda.

Walakini kwa vile inewezekana sasa kufuta zile amri zilizoitaja Buganda kama sehemu yenye msukosuko, sasa imekubaliwa kuwa maongezi hayo yanaweza kuanza.

Mashauri yoyote yahusuyo utawala ambayo yangeangishwa kwenye majadiliano hayo na ambayo yangekuwa yanahusu utaratibu wa utawala kwa njia yoyote, nchini Uganda, ama sehemu nyingine yoyote ya Uganda itakuwa ni lazima yafikiriwa na watu wanaohusika nchini Uganda na hatimaye yafikiriwe na Serikali ya Malkia.

Gavana wa Uganda atakuwa na wajibu wa kuhakikisha kwamba mambo kama hayo yatafikiriwa, itakapokuwa ni lazima.

Yatumainiwa kwamba matayarisho yalifanywa mapema ili maongezi hayo yaanze mnamo mwisho wa wiki iliyopita.

Wengine 2 wahamishwa

GAVANA WA UGANDA, Sir Frederick Crawford, ametia sahihi amri iliyotolewa chini ya sheria za kuhamisha watu inayoamuru watu wawili, Edward Kitayimbwa na Musa Mulongoti, wahamishiwe mahali pengine nchini Uganda walakini nje ya jimbo la Buganda.

Watu hao wawili walikamatwa chini ya masharti ya sheria ya kuhamisha watu mnamo mwisho wa mwezi wa Julai. Hatimaye mwezi wa Agosti, Jaji mkuu aliongoza uchunguzi uliowataka washtakiwa kuonyesha kwa nini wasihamishwe baada ya kufanyiwa mashtaka kwamba tabia yao imekuwa hatari kwa amani na masikizano ya watu.

Wakati kesi yao iliposikizwa, Mkuu wa sheria, Bw. R. L. E. Dreschfield, alisema kuwa watu hao wawili walihusiana na vile vyama vilivyobuniwa baada ya vya zamani kupigwa marufuku.

Hatimaye Jaji mkuu alitayarisha taarifa juu ya mambo aliyogundua yaliyohusu watu hao wawili, na baadaye ndipo Gavana akatosheka kuwa watu hao wawili walikuwa na tabia iliyokuwa hatari kwa amani na masikizano ya watu, tabia iliyompa sababu ya kutosha kuamuru wahamishiwe mahali fulani nchini Uganda walakini nje ya jimbo la Buganda.

Hivyo vyama vilivyotajwa kama walivyohusiana navyo ni pia Uganda National Movement, Uganda Freedom Movement, Uganda Freedom Convention na Uganda Freedom Union.

* * *

WATU wawili walitiwa nguvuni baada ya ripoti kwamba Waganda wawili waliingia nyumbani mwa mwanamke Muganda huko Rubaga Road, Kampala, na wakamwaga beer ambayo alikuwa anajistarehesha nayo na kumtisha kwamba angeuawa pamoja na nyumba yake kuchomwa kwa sababu hatimizi amri za Uganda National Movement.

KUMBUKUMBU YA CALTEX

WANACHUO wa Mitchell Hall, katika chuo cha Makerere waliilakiwa "ushindi kila mara" na Meneja wa Caltex, Bw. E. J. Hoslin anayekaa Uganda, alipotoa kikombe kwa timu ya chuo hicho iliyoshinda nyingine katika mchezo wa hockey.

Hayo yalikuwa mashindano ya timu mbali mbali ya chuo hiki, ikawa kila nyumba ya kulala ilikuwa na timu yake. Mitchell Hall basi ndiyo ikajipatia ushindi.

Kikombe hicho cha fedha, kina urefu wa inchi 18 kisha kimetiwa nakshi ya korongo pamoja na ile alama ya Nyota ya Caltex. Bw. Hoslin alishangiliwa sana na walimu pamoja na wanachuo wa chuo hiki alipotoa kikombe hicho.

Mapema mwaka huu, Meneja wa kampuni hii alitangaza habari za misaada kadha ya masomo iliyopewa wanafunzi wa chuo cha Makerere pamoja na kile kingine cha kufunza elimu ya ufundi na aina mbali mbali za kazi yaani Kampala Technical Institute.

Msaada huo wa masomo, ni sehemu ya mpango wa kampuni ya Caltex unaowawezesha wanachuo kuajiriwa kazi wawapo katika mapumziko na kwa jinsi hii wakaweza kujipatia pesa. Shabaha nyingine yake ni kuwafunza aina za kazi zinazohusiana na kampuni kubwa za biashara nchini, Afrika Mashariki.

Sabuni ya Sunlight

hukuponyeshea pesa

na Sunlight hulinda nguo zako

Kila mara safisha nguo zako na sabuni ya Sunlight na zitadumu sana. Ukitumia Sunlight huhitaji kupigapiga... hazitachakaa na kuraruka. Kamua tu pole pole katika povu zuri, zito la Sunlight na nguo zako safi sana.

Usiseme sabuni - sema SUNLIGHT

ALIYEAJIRIWA NA JOMO AMERIKA

HABARI za kutoka Amerika zasema kwamba wale wanafunzi Waafrika 81 waliondoka Nairobi Jumatatu wiki jana, wameishafika New Work salama salimini. Mara walipotua kwenye nchi ya Amerika, wanafunzi hao walizingirwa na kundi la waandishi wa magazeti walioambiwa na mmojawapo wa wanafunzi hao, Bw. Cyrus Karuga, kwamba alikuwa mwalimu katika skuli ya Jomo Kenyatta katika nchi ya Wakikuyu. Bw. Karuga alisema kwamba ingawa alikuwa mfuasi mshupavu wa Kenyatta kwa muda, hakushuhudia uchochezi ukifundishwa katika skuli yao.

Marehemu Dr. Okwemba

CHAMA cha Abaluhya Association ya East Africa karibuni itaulizwa kufanya juhudi ya kuchanga pesa za kujenga Ukumbusho kwa marehemu Dr. Arthur Okwemba ambaye ni Munyore aliyekuwa Mwafrika wa kwanza wa Kenya kuhitimu udaktari huko Makerere College, katika mwaka 1941.

Jambo hili limetolewa na Mwandishi wa Chama kinachosimamia Ukumbusho huo, Bw. B. A. Odero, anayesema kwamba marehemu Dr. Okwemba anafaa kukumbukwa na Baluhya wote wala si Banyore peke yao. Alikuwa mtu mashuhuri aliyewatumikia watu wote. Kwa hivyo hata na mataifa mengine yataulizwa kusaidia kwa mchango wakipenda.

Bw. Odero asema kwamba sasa hivi ana ruhusa ya kuchanga pesa kutoka kwa kila mtu. Pesa hizo zitatumiwa kwa kujengea chumba cha wagonjwa katika hospitali ya Maseno. Chumba hicho kitakuwa sehemu ya ukumbusho wa marehemu Okwemba.

Mwingine wa wanafunzi hao 81, Bw. Mungai Mbayah, ambaye amekuwa mwenye kiti wa Kenya Civil Service Union, alimwunga mkono Bw. Karuga akisema kwamba yeye mwenyewe, Mungai, alikuwa mmojawapo wa wanafunzi wa Bw. Karuga lakini hakuona cho chote kinachoitwa uchochezi kikifundishwa kwenye skuli yao.

Bw. Karuga ambaye atasomea Liberal Arts akichukua uanasheria baadaye, alisema kwamba alipokuwa katika kambi za wafungiwa aliweza kulala njaa kwa siku sita au saba. Alifanya malalamiko mengine juu ya kambi za wafungiwa.

Kati ya wanafunzi hao 81 Wakenya ni 79, mmoja ametoka Uganda na mmoja Tanganyika. Kuna wanafunzi wa kike 13 miongoni mwao wakiwa Pamella Odede ambaye babake anazuiwa kwa sababu ya Hali ya Hatari, na Dorcas Boit, ambaye ni binti yake Chifu Arap Boit wa Uasin Gishu.

Wanafunzi hao walilakiwa kwenye uwanja wa ndege na Bw. Jackie Robinson, Mnegro ambaye zamani alikuwa mchezaji wa basket ball mashuhuri ambaye alichanga Sh. 30,000/- kwa kuwasaidia wanafunzi hao; Bw. William X. Sheinnan, mwenye kiti wa African-American Committee, George Kimani, mwenye kiti wa Kenya Students Union na watu wengine mashuhuri.

Akihutubu badala ya wanafunzi wenzake, Bw. Harrison Bwire alisema: "Hasanta kwa upeo huu wa Mungu tulipata ili kujielimisha na kuona mwangaza zaidi." Aliongeza kwamba Waafrika wengi bado wako gizani wasijue kinachotendeka duniani. Msaada huu kutoka kwa watu wa Amerika ni "sehemu ya kutufungulia milango ili tuone mwangaza."

Naye Bw. Mungai Mbaya akatamka: "Kwa kupokea msaada huu wa kusomea Amerika, kila mmoja wetu anajisikia ana madaraka fulani. Nasi tutafanya bidii kabisa tujifunze ili kuwasaidia watu wote nchini mwetu."

Bi Dorcas Boit naye akachemka akizungumza kwa niaba ya wanafunzi wa kike. Alisema: "Jambo kwamba wanafunzi wa kike wengi zaidi wamechaguliwa kufaidia msaada huu laonyesha kwamba kuna demokrasi kati ya viongozi wa Kenya." Mwingine aliyezungumza ni Bw. Wanjohi Wasiuma.

Kabla ya kuondoka New York wakielekea vyuo kama 40 ko kote katika U.S.A., kuna mpango kwa wanafunzi hao kuona mahali pengi pa kupendeza. Bw. Geoffrey Maloy anasadikiwa kuwa Mmasai wa kwanza kukanyaga udongo wa Amerika. Na matayarisho kwa msaada huu wa kusomea Amerika yalifanywa na Bw. Tom Mboya alipokuwa Amerika mapema mwaka huu.

KIJANA YA MIAKA 13 NG'AMBO

"MACHO MAKAVU" ndivyo Paul Muthee wa Ndumberi katika wilaya ya Kiambu, alivyoitwa na Mwandishi wetu wa habari walipoonana katika afisi ya Dr. Kiano Jumamosi iliyopita.

Huyu ni kijana Mkikuyu mwenye umri wa miaka 13 ambaye amekuwa mtoto Mwafrika wa kwanza mwenye umri wa chini hivyo kuangukiwa na bahati ya kuwa mmoja wa Waafrika watakaoondoka kwa eropleni mwisho wa wiki hii kuelekea Amerika kwa masomo ya juu.

YEYE MWENYEWE

Mfadhili wake? Alipoulizwa ni nani aliyempatia msaada huo alicheka kidogo na akaonyesha kwa kidole, huku akiona haya kidogo; alionyesha Dr. Gikonyo Kiano.

Je, msaada huu amepewa na Waamerika? Mwandishi wetu alimwuliza Dr. Kiano, aliyejibu hivi: "Skuli yangu ya kufundisha kazi za ukarani na mambo ya biashara ndiyo itakayomlipia gharama ya masomo yake na itaendelea kumlipia gharama mpaka atakaposhindwa na masomo yeye mwenyewe."

MAVAZI RASMI

"Je, ilikuwaje hata ukamchagua mtoto mdogo kama huyu ambaye atachukua miaka mingi kumaliza masomo ya High School hata ndipo aingie katika chuo kikuu?" Mwandishi wetu alihoji.

Dr. Kiano naye akajibu: "Huyu ni mtoto tunayejivunia sana kwa sababu amekuwa mwanafunzi wa pekee aliyejipatia marks nyingi na akahitimu vizuri mitihani ya skuli yetu (Competent Commercial College) kutoka miongoni mwa wanafunzi 44 waliohitimu mafunzo yao na wakapata vyeti vyao Ijumaa iliyopita."

Akiendelea Dr. Kiano alisema kwamba skuli yake ambayo ilianza mnamo Januari mwaka huu, ilitoa vyeti kwa waliohitimu katika sherehe iliyofanywa huko Consulate Chambers mjini Nairobi Ijumaa iliyopita na ambayo ilihudhuriwa na kina Tom Mboya na Kariuki Njiiri, waliojivalia mavazi rasmi ya digiri zao na wakahutubia vijana hao wenye bahati.

Paul Muthee aenda Amerika kusomea katika Brooklyn High School na atakuwa akiishi nyumbani kwa Dr. A. Griffin, M.D., katika jimbo la New York. Dr. Griffin, alisema daktari Kiano ni mmoja wa watu wengi na jamaa waliojitolea kusaidia wanafunzi Waafrika kwa kuwapatia mahali pa kuishi na kwa kuwatunza.

Baba yake kijana huyu, Bw. George Kahuhu ni Mkikuyu wa Kiambu na mkulima anayesemekana kuwa hana mali nyingi anayeishi katika kijiji cha Ndumberi.

"Ungependa mtoto wako achukue digiri gani?" Mwandishi wetu alimwuliza Bw. George Kahuhu, aliyejibu: "Ningependa ajifunze sdenur ama ualimu."

"Macho Makavu" naye alisema kuwa anapenda ... [illegible]

Dr. Kiano alifambia TAIFA kuwa skuli yake imeruhusiwa sasa kuanzisha madarasa ya kufundisha elimu ya kawaida ya skuli yaani "Tutorial Classes."

"Ni matumaini yangu," alisema Dr. Kiano, "kwamba kwa kuanzisha madarasa hayo, tutaweza kuwasaidia watoto wanaokosa kupatiwa mahali katika High School, nasi tutaweza kuwafunza hata wahitimu General Certificate Exam."

Akiongea juu ya mipango yake ya kuwasaidia Waafrika kujipatia elimu Dr. Kiano alisema: "Naamini katika kiongozi ambaye huona shida fulani halafu akafanya kitu juu yake.

"Elimu ni moja ya shida kubwa zinazotukabili hapa hapa Afrika na kuanzishwa kwa skuli hii, kulitokana na juhudi ya kujaribu kuondoa shida hiyo.

"Watu wengine wamelalamika juu ya jinsi tunavyogawa misaada ya pesa za kusomea nchi za mbali. Nionavyo mimi ni kwamba badala ya kutoa wengine makosa, hao wanaolalamika wangeonyesha busara zaidi kwa kutupatia misaada mingi zaidi halafu waigawe wao wenyewe," alimaliza Dr. Kiano.

ULIZA CHAPA
STOCKPORT
KHAKI NA NYEUPE
Ndiyo DRILL iliyo bora.
Spinner's of Manchester.

KUNYWA
CINZANO
VERMOUTH

Naam! Safari imefanyizwa na Avon nchini East Africa. Safari ndiyo tairi mathubuti kwa kubebea mizigo mizito na kudumu muda mrefu na kadhalika kuokoa pesa zako. Wakati mwingine utakaponunua tairi, tafuta ile alama mashuhuri ya Avon, na hapo utajua unapata kitu cha thamani ya pesa zako.

...ON INDIA RUBBER CO. LIMITED
...obi, Kampala, Dar es Salaam.

Distributors:
Smith, Mackenzie & Co. Ltd

MAISHA KATIKA NCHI ZA KOMUNISTI

WATU ambao hawajui ubaya wa Ukomyunisti, hebu wasikie baadhi ya mambo ya kutisha na ya kuchukiza yaliyofanywa na ambayo bado yanafanywa na Serikali ya Kikomyunisti ya nchi ya China. Habari hizi zimetoka katika gazeti la "African Star."

Kwanza wasomaji ambao pengine hamjui, jueni kwamba katika nchi za Kikomyunisti, mtawala hasa wa nchi sio Mkuu (yaani President) wa Serikali, wala sio Waziri mwingine ye yote bali ni mwandishi wa chama cha Kikomyunisti. Huyo ndiye bwana mkubwa juu ya kila mtu katika nchi nzima. Mkuu wa nchi na mawaziri wa Serikali hawana madaraka ya kutoa amri; kazi yao ni kutimiza amri wapewazo na mwandishi wa chama cha kikomyunisti pamoja na wakuu wengine wa chama.

Cheo cha President

Kwa wakati mmoja, Mao Tse Tung, kiongozi aliyeongoza majeshi ya Wachina Wakomyunisti katika kupigana na Serikali ya kidemokrasi ya China baada ya Vita Kuu ya Pili, baada ya ushindi wa majeshi ya komyunisti, alichagua kuwa Waziri Mkuu pamoja na kuwa mwandishi wa chama. Miezi michache iliyopita, halmashauri ya chama cha kikomyunisti ilimbadilisha ikampa cheo cha President.

Lakini baada ya muda mfupi tu, alibadili nia akarudia kazi yake ile ile ya kwanza na kuwa mwandishi wa chama cha kikomyunisti, na kwa njia hiyo, sasa bado ni mkuu kuliko kila mtu katika nchi yake.

Gazeti hilo lasema kwamba Mao Tse Tung ni mtawala mwovu mno na chama chake ni cha kikatili ajabu. Ukomyunisti wa China afadhali hata wa Stalin. Baada ya kushinda vita, Wakomyunisti wa Kichina wameuua uhuru wote wa raia. Hakuna mtu anayeruhusiwa kuishi peke yake katika nyumba yake mwenyewe. Mtu kula peke yake au pamoja na mkewe na jamaa zake, kumeharamishwa. Mtu haruhusiwi kuwa na mali yako mwenyewe.

Kama askari

Watu wote wamelazimishwa kuishi pamoja katika mabweni au makambi kama watoto wa shule au askari. Maisha yote ni ya kiaskari. Asubuhi hupigwa tarumbeta na kengele na baada ya hapo, watu wanavaa nguo zao mbiombio na halafu wanatoka nje na kujipanga katika safu. Halafu wanagawanywa katika vikundi vikundi na kugawiwa vyombo vya kufanyia kazi watakazoamriwa kufanya. Kila kikundi kina maofisa na masajini wake kama ilivyo katika jeshi la askari. Tofauti kati ya raia na askari wa Kichina, ni kwamba raia wanalazimishwa kufanya kazi kipunda na kuruhusiwa muda mfupi sana wa kupumzika. Kwa amri raia wanaruhusiwa kulala muda wa saa nane tu na kupumzika kwa muda wa saa nne tu.

Baada ya kuamriwa, watu wanaondoka na kwenda kwa vishindo kwa pamoja kama askari tu pamoja na bendera za kikomyunisti huku wakiimba nyimbo kwa lazima. Ule uhuru wa zamani wa watu wa shamba kuishi kienyeji, umefutiliwa mbali.

Hakuna kuchagua

Wanaobaki nyumbani, ni mayaya wa watoto wa kulea watoto wachanga, na pia wapishi wa kupika chakula cha waliokwenda kufanya kazi. Chakula hicho wanakula pamoja katika majumba maalum yaliyojengwa kwa kazi hiyo. Hakuna kusema mke wa mtu atampikia chakula mumewe au watoto wake; hiyo ni kazi ya wapishi waliowekwa na Serikali. Watu hawana ruksa kuchagua chakula na kusema, "Leo nataka samaki, leo nataka wali au ndizi." Unakula unachopewa na Serikali.

Watu wote huko China, huvaa mavazi ya namna moja nayo ni ovaroli za bluu na ndala. Hivi sasa si kwamba Wachina wamepoteza uhuru wa kuwa na nyumba zao wenyewe au kula chakula wapendacho na mengineyo tu, bali pia wamepoteza uhuru wa ndoa kama ilivyo mila ya watu walio huru duniani. Watoto hulala katika mabweni yao peke yao; wazee nao hulala katika mabweni yao peke yao; wanawake hulala katika mabweni yao peke yao mbali na mabweni ya wanaume.

Mishahara kupotea

Katika baadhi ya vijiji, mume huruhusiwa kuonana na mkewe mara moja kwa wiki na siku yenyewe ni ya Jumamosi tu, na katika vijiji vingine mume huruhusiwa kuonana na mkewe mara mbili tu kwa mwezi mzima. Jambo hili limeleta mambo mengi ya uovu kwa wanawake wa Kichina.

Wachina hata mishahara yao pia imepotea. Siku hizi mshahara wa raia, ni Shg. 1/- au 2/- kwa mwezi mzima. Anayefanya kazi kwa bidii sana, anaweza kuongezwa bahshishi ya shilingi mbili tatu nyingine. Mhindi mmoja mtaalam aliyetembelea nchi ya China hivi karibuni amesema, "Watu wanatendewa kama wanyama. Wanapewa chakula kibaya ingawa wanapougua, wanatunzwa vizuri. Wamenyang'anywa uhuru wote na haki ya kufikiri wapendavyo. Nilivitembelea vijiji kumi na viwili lakini sikumwona hata mtu mmoja aliyekuwa na uso wa furaha."

Atakuwa ni mtu aliye zaidi ya binadamu pengine atakayeweza kubashiri kuwa vijiji hivi vilivyoanzishwa na Mkuu wa Wachina Wakomyunisti vitadumu mpaka lini au kwamba matukio ya matendo yake ya uovu haya yatakuwa ni matukio gani.

Watu waliokufa

Kuonyesha ukatili wa Mao Tse Tung, Waziri wake wa Hazina, mwaka 1952 alikiri hadharani kwamba Wakomyunisti tangu 1949 mpaka 1951 walikuwa wamewaua watu milioni mbili kwa sababu walikuwa wanaupinga ukomyunisti. Wataalam wa nchi za kigeni wanaoshughulika na mambo ya China, wamesema kuwa Wachina milioni kumi na nne wameuawa katika mpango mpya wa Mao Tse Tung wa kuwalazimisha watu kuishi kwa kufuata mipango iliyoletwa na Serikali yake.

Gazeti hilo mwisho lasema kuwa hakika vitendo vya Wakomyunisti wa China, vinauonyesha ulimwengu mzima ubaya wa Ukomyunisti.

Posta Mwanza yagomewa

Mwandishi wetu, Mwanza.

WAFANYA kazi wa muda katika Idara ya Posta hapa Mwanza hivi karibuni waligoma kufanya kazi kwa muda wa siku tatu kwa sababu mkuu wa Posta huko hakutimiza mapatano waliyofanya ya kuwaongeza mshahara mpaka shg. 3/- kwa siku.

Inasemekana kwamba wafanya kazi hao ambao ni wanachama wa chama cha wafanya kazi Posta, waliahidiwa na mkuu wa Posta hapa Mwanza kuanzia Agosti mshahara wao utaongezwa mpaka shg. 3/- kutwa, lakini ulipofika mwezi huu, hawakupata nyongeza hiyo, basi wakagoma. Siku ya pili yake wakaajiriwa wengine kwa mishahara wa shg. 3 kutwa, lakini siku ya pili yake hawakurudi kazini baada ya kuombwa na wale waliogoma kazi.

Mashauri yakafanywa na Bwana Leba, na mkuu wa Posta kakubali kuongeza mishahara yao kama alivyowaahidia.

UJUMBE WA BUGANDA

SERIKALI ya Kabaka imetangaza kuwa wafuatao ndio waliochaguliwa kukutana na Gavana mjini Entebbe ili kujadiliana juu ya mpango wa utawala: Bw. M. Kintu, Katikiro — mwenye kiti; Bw. A. K. Sempa; Bw. L. . Basudde; Bw. A. F. Mpanga na Bw. E. W. Kigundu.

Majadiliano hayo yalitazamiwa kuanza Ijumaa iliyopita.

...hauri ya maelo

JIPATIE TUZO YA SH. 2,000 AU MOJAWAPO YA TUZO NYINGINE

BARAGUMU I.P.A.

1959 BICYCLE SAFARI

YASOME MASHARTI HAYA SABA YA BAHATI

1. Ni wapandaji baiskeli Waafrika tu — wakiume na kike — wanaoweza kuingia katika shindano hili na wanaweza kuingia katika mojawapo ya mashindano kumi yanayoonyeshwa hapa chini. Kwa kuingia, jaza kuponi ya kuingia shindanoni (iliyo hapa chini) na uipeleke pamoja na baiskeli utakayoitumia katika mojawapo ya maafisi (yanayoonyeshwa hapa chini). Washindani wanaweza kuingia shindanoni katika sehemu yo yote. Idadi ya washindani ina kikomo. Mshindi wa kila shindano atalipiwa nauli ya kuja Nairobi na East African Breweries Ltd., ili kuwako shindanoni la fainali litakalofanywa Oktoba 31, 1959.
2. Ada ya kuingia shindanoni ni 2/50, ambazo washindani watalipa wakati wanapopeana kuponi zao za kuingia shindanoni. Baada ya kulipa watapata shati la rangi ya manjano la kuendesha baiskeli BURE (kila shati likiwa na namba ya mshindani) ambayo washindani ni lazima wayavae wakati wa safari.
3. Baiskeli mahsusi za mbio au michezo hazikubaliwi kutumiwa katika safari hiyo. Katika kila afisi ambamo kuponi za kuingilia zinachukuliwa (angalie orodha iliyo hapo chini) picha inaweza kukaguliwa inayoonyesha baiskeli za kawaida zitakazokubaliwa na zile ambazo hazitakubaliwa kuingia safarini.
4. Washindani wataanza pamoja katika kikundi, au kutegemea vile wasimamizi watakavyoamua, na kila mshindani atakadiriwa muda atakaotumia safarini yake. Yule atakayetumia saa chache safarini bila kizuio atakuwa ndiye mshindi.
5. Wakati wa safari, washindani ni lazima wafuate kanuni za barabarani na sheria za police za barabarani lazima zifuatwe. Ikiwa, kwa maoni ya waamuzi, mshindani ye yote ameonekana akikimbiza baisikeli yake wakati wa safari kwa hali ya kuhatarisha maisha ya watu njiani, mshindani huyo ataondolewa safarini.
6. Washindani wanaweza kubeba chakula na vinywaji vyao (kwa matumizi wakati wa safari) na vyombo vya marekabisho kukitukia matata yo yote ya baisikeli. Lakini, marekabisho yote ni lazima yafanywe bila ya msaada wa mtu mwingine ye yote au duka lo lote la kurekabishia — na hakuna lo lote litakalofanywa kama fidia ya saa zilizopotea wakati wa marekabisho.
7. Washindani wanaingia shindanoni hili kwa mapenzi yao wenyewe na ye yote ambaye hatafuata masharti yaliyowekwa wakati wa mashindano ataondolewa.

UAMUZI WA MAJAJI UTAKUWA WA MWISHO

Peleka maombi yako kwa mojawapo ya vituo hivi mpaka tarehe zinazofuata :—

Dar es Salaam — Tanganyika National Newspapers Ltd., 65 Kichwele St., mpaka Septemba 23, 1959. Tanga — Kettles-Roy and Tysons Ltd. mpaka Septemba 27, 1959. Moshi — Emslies Ltd., mpaka Septemba 20, 1959. Mwanza — E.A. Breweries Ltd.'s Depot., mpaka Oktoba 11, 1959. Nairobi — E.A. Newspapers Ltd., Victoria Street, mpaka Oktoba 21, 1959. Kisumu — Boustead & Clarke, mpaka Oktoba 7, 1959. Mombasa — E.A. Breweries Ltd., Kilindini, mpaka Oktoba 1, 1959. Nyeri — E.A. Breweries Ltd., Karatina, mpaka Oktoba 4, 1959. Mbale — Kassamali and Co., mpaka Oktoba 18, 1959.

MASHINDANO YATAFANYIWA SEHEMU ZIFUATAZO :—

Dar es Salaam — Septemba 26. Moshi — Septemba 23. Nairobi — Oktoba 24. Mombasa — Oktoba 3. Tanga — Septemba 30. Mwanza — Oktoba 14. Kisumu — Oktoba 10. Mbale — Oktoba 21. Nyeri — Oktoba 7.

FAINALI OKTOBA 31, 1959.

BIDHAA ZA TUSKER NDIZO BEERS ZIPENDWAZO KATIKA EAST AFRICA !

JAZA KILA NUSU YA KUPONI HII

BARAGUMU — I.P.A.
1959 BICYCLE SAFARI

Jina la Mshindani ....
Anwani ....
Kazi Afanyayo ....
Namba ya Shindano ....
Shindano la sehemu ya ....
Namba ya Leseni ya Baiskeli ....
Namba ya Fremu ya Baiskeli ....
Kuponi hii ni lazima iwachwe katika Kituo cha Kuingia Shindanoni.
Nimepokea Ada ya Kuingia Shindanoni ....
Sahihi ....

BARAGUMU — I.P.A.
1959 BICYCLE SAFARI

Jina la Mshindani ....
Anwani ....
Kazi Afanyayo ....
Namba ya Shindano ....
Shindano la sehemu ya ....
Namba ya Leseni ya Baiskeli ....
Namba ya Fremu ya Baiskeli ....
Hii ni stakabadhi yako ya Sh. 2/50 ambazo ni ada ya kuingia shindanoni, na inakuwezesha kupata BURE shati la kuendeshea baiskeli.
Sahihi ....

EAST AFRICAN BREWERIES LIMITED

Mwandishi wetu alikuwako huko

MKUTANONI PAFMECA

VIONGOZI—KABLA YA TUFANI!

NAAM, yote yalikuwa shwari na ya kirafiki kabla ya kuwasili kwake Bw. Tom Mboya. Walakini yalikuja kuchafuka hasa ubishi ulipotokea wa kutambulishwa kwa wajumbe wa Kenya National Party, licha ya hekima yote ya Mhe. Julius Nyerere kujaribu kuwapatanisha jamaa toka Kenya. Katika picha hii wanaonekana (kutoka kushoto) Mabw. Edward Khasakala wa North Nyanza Congress; Tom Mboya; Julius Nyerere; na Ronald G. Ngala, katibu wa KNP na ambaye alifunga safari kurudi kwake Mombasa.

MARA NYINGI wiki iliyopita, mdadisi wa habari aliyehudhuria mkutano wa PAFMECA mjini Moshi, hangeweza kujizuia kuona huruma juu ya hali ya wajumbe waliohudhuria mkutano huo kutoka nje y a Tanganyika.

"Tuliwaona wananchi wa Tanganyika wakijivunia nafsi zao na waliojaa na moyo mkunjufu — wakifikiria ushindi katika ile shughuli ya kujitakia uhuru — wakiongea maongezi yenye mawazo ya wastani.

"Kwa upande mwingine, tuliwaona wajumbe waliotoka Uganda, Kenya, Zanzibar na Congo wakiwa bado wakizifikiria shida zao, wakifanya hatua za kwanza za kuchechemaa, kuelekea huo uhuru wa kujitawala ambao wamekuwa wakiutamani kwa siku nyingi," alisema mdadisi huyu.

Hivi basi Bw. Benedicto Kiwanuka wa Uganda, aliyekuwa wakili kabla ya kuwa kiongozi wa utetezi, alionekana akiwa na mawazo mengi na hata akakataa kupigwa picha pamoja na wajumbe Waasia waliotoka Uganda na ambao waliwakilisha Uganda Action Group.

Akikataa kupigwa picha hiyo Bw. Kiwanuka alisema: "Sidhani picha hii itakuwa ya manufaa kwangu katika siasa za Uganda."

Bw. T. Mboya wa Kenya hakuweza kuunga mkono maombo kwamba Uganda Action Group ikubaliwe kuwa mwanachama wa PAFMECA. Kama angeunga ombi hilo mkono, bila shaka angejiharibia ushindi katika shughuli aliyoianzisha ya kupinga kile chama cha mseto, Kenya National Party, kisikubaliwe kuwa mwanachama wa PAFMECA.

Bw. Ali Muhsin, wa Zanzibar Nationalist Party, bila shaka hangeweza kumwunga mkono mtu ye yote — kwa sababu chama chake ambacho ni cha Waarabu watupu, ilikuwa ni faraja kwamba hapana aliyekipinga kwamba si cha Waafrika, kwenye mkutano huo wa PAFMECA.

Walakini mara baada ya pingamizi hiyo kufaulu, Bw. Julius Nyerere alionekana aliye weza kusikizana na kila mtu — na alifaulu kufanya hivyo.

Jumanne iliyopita ilikuwa siku ya pambano la wajumbe mbali mbali kujipigania ili watambulikane; waliokuwa na busara zaidi pengine walikuwa watu kama vile Bw. A. M. Obote, wa Uganda ambaye aliendelea kuvuta kiko chake asiseme mengi.

Kwa upande mwingine lakini nduguye aliyekuwa pia mjumbe wa Uganda, Bw. A. Ntale, alionyesha ufasaha wa maneno na hasa juu ya lile shauri lililojadiliwa kwa muda mrefu lililohusu ugomeaji wa bidhaa nchini Uganda Alisema: "Ugomaji huo utaleta hasara nyingi kuliko faida. Uganda ni lazima iwe na utajiri na uchumi wa kutosha kabla hatujaweza kupata uhuru wa kujitawala. Ugomeaji huu wa bidhaa unatuumiza kwa upande wa uchumi."

Bw. Mboya aliyewasili baada ya saa kadha kupita tangu mkutano uanze hata hivyo aka-

(Inaendelea ukurasa wa tisa)

HAPA Shafiq Arain — kijana wa Kiasia atokaye katika Uganda Action Group — anajaribu kumshawishi Bw. Mboya walakini mazungumzo yao hayakufaa kitu.

NUNUA HAPA SAA YAKO CHAPA

TIMEX

S. YENYE NGUVU ZAIDI ULIMWENGUNI

Tazama saa hizi mpya za mkono za kupendeza chapa TIMEX—zenye nguvu zaidi, bora zaidi na za bei ya chini zaidi ya ilivyokuwa wakati wowote zamani! Jionee mwenyewe uwezavyo kuokoa pesa ukituma mahitaji yako pamoja na pesa! Jaza kuponi, hakikisha umeonyesha wazi aina unayotaka kununua halafu tuma kuponi hii pamoja na Postal Order ya kiasi taslimu cha pesa ama pesa zinazotakiwa kwanza kama ilivyoelezwa. Saa yako utatumiwa kwa posta mara kuponi na pesa zitakapopokewa.

Nyakati zote saa yako itaweza kurekebishwa kwa gharama kidogo.

WAWEZA KUITEGEMEA

G. S. MARTIN & CO. LTD

P.O. BOX 1892, NAIROBI.

JINA ....

ANWANI ....

Tafadhali nitumie saa moja ya TIMEX, ya aina RDS/NASM/HXESM/NXDS (Futa herufi za aina usiyotaka) ambayo nimetuma kwako Postal Order ya thamani ya Shs.........................., ambayo ndiyo bei yake kamili kama ulivyotangaza/ama pesa za kwanza zinazohitajiwa kutumwa kwanza ili nilipe hizo zingine wakati zitakapotakiwa kulipwa. (Futa maneno ambayo hayahusiki).

RDS TIMEX SELF-WIND

Waterproof and dustproof Chrome case, stainless steel back, fully selfwinding. Chrome numerals and batons, black face, luminous spots, chrome-luminous hands, sweep seconds hand. Padded leather strap.

60/- CASH WITH ORDER, or send 33/- with order and pay 33/- C.O.D.

NASM TIMEX SPORTSER

Chrome waterproof and dustproof case, stainless steel back, luminous spots and hands. Sweep seconds hand. Expanding metal bracelet.

52/- CASH WITH ORDER, or send 28/- with order and pay 28/- C.O.D.

HXESM TIMEX CONTINENTAL

Gold plated case, stainless steel back, black zoned dial, gilt raised batons, gilt hands and sweep seconds hand. Gold plated expanding bracelet with leather inserts.

50/- CASH WITH ORDER, or send 27/- with order and pay 26/- C.O.D.

NXDS TIMEX SPORTSER

Gold plated waterproof and dustproof case, stainless steel back, gilt numerals and batons on black zone with flared centre. Gilt hands and sweep seconds hand. Padded leather strap.

50/- CASH WITH ORDER, or send 27/- with order and pay 26/- C.O.D.

PONYESHA MAFUA YA MTOTO

kwa WOODS' GREAT PEPPERMINT COMPOUND.

Mtoto huyo ataipenda ladha yake kisha mafua yatapungua upesi.

Dawa hii ya ajabu inakufaa WEWE pia.

Uliza kutoka duka lolote upewe:

WOODS' GREAT PEPPERMINT COMPOUND

[illegible]: PHILIPSONS LIMITED — Nairobi, Mombasa, Kampala, Dar es Salaam.

KULE MOSHI

(Inatoka ukarasa wa nane)
mfanya kila mtu kufahamu kwamba amefika. Mpaka wakati huo, wajumbe wa Kenya National Party — Mabw. Ronald Ngala na Nzau Muimi — ilielekea hawakukosana sana na David Kiamba, wa Kenya Independence Movement.

Hao watatu walikuwa wamekaa pamoja wakila chakula; wakaangua vicheko ukumbini wa hoteli ya hapo na kwa jumla ikawa ni kama watu wanaopingana walakini kwa njia ya kiungwana.

Walakini mara moja hatimaye, hali iligeuka kabisa, ilipofika Jumanne jioni, Ronald Ngala aliyekuwa amekata tamaa, alikuwa katika safari ya kurudi Mombasa, baada ya kusikiza dai la chama chake la kutaka kitambulikane likikataliwa — kwa kura 18 kwa zao 3 na ikawa kuna wajumbe watatu ambao hawakupiga kura.

Kwa muda wa saa kadha, Waasia wawili wa Uganda, Bw. Shafiq Arain na B. A. Misri "waling'ang'ania" waungwe mkono katika dai la chama chao kilichotaka kitambulikane. Walakini kwa werevu, baada ya kujaribu Bw. Mboya aliyeonekana mtulivu na baada ya kumjaribu Bw. Nyerere aliyeonyesha sura yenye furaha, Waasia hao walikoma kuendelea na madai yao na wakakubali kubaki mkutanoni kama wajumbe "marafiki waliokaribishwa tu."

Bw. Abu Mayanja wa Uganda, akiwa bado hajasahau tukio la Nakuru la Jumapili jioni (alipokatazwa kuingia katika hoteli moja kwa ajili ya rangi ya ngozi yake) ilielekea mambo yalimwendea kombo; bila shaka wale Waasia wa Uganda walimwunga mkono walakini msaada ambao angewapa ulitiliwa shaka.

Ikizidi, mtindo ulioko nchini Uganda wa kugomea bidhaa, shabaha yake hasa si kuwahangaisha Waasia.

Kwa hakika, alipoulizwa iwapo angekubali kugomea bidhaa kuendelee, Bw. Abu Mayanja alitoa jibu ambalo bila shaka lilikuwa sawa na lile ambalo kwa kawaida hutolewa na viongozi wa siasa ambalo maana yake si "Naam" ama "Hapana".

Kutoka Zanzibar walifika wajumbe wa kile chama cha Afro-Shirazi Party — kilichojipatia ushindi mkubwa katika uchaguzi wa wajumbe wa Lejiko ya huko uliofanywa majuzi — pamoja na Waarabu wanne, walioongozwa na Sheikh Ali Muhsin, wa kile chama ambacho kitambo kidogo kilielekea kufifia kiitwacho Zanzibar Nationalist Party.

Juu ya umoja huu baina ya Waarabu na Waafrika, pengine, tamko lililopenya zaidi lilitoka kwa mmoja wa Waafrika wa Unguja ambaye akiwaonyesha Waarabu hao marafiki kwa kidole alisema: "Naam, sasa ni lazima watuunge mkono."

Mnamo mwisho wa siku ya kwanza, ilikuwa wazi kuwa mkutano huo wa PAFMECA, ingawa haukupinga kwa nguvu wajumbe wa mataifa mengine, ungeendelea kuwa wa Waafrika watupu. Jambo hili halikupatana na tangazo la TANU lililogawiwa watu wakati huo ambalo lilisema kuwa tamko hili "Mwafrika" maana yake si kwamba ni "Waafrika weusi" peke yao.

Hata hivyo lakini huu ulikuwa mfano wa maongozi yaliyoonyeshwa na wananchi wa Tanganyika ambao huvumilia watu wa mataifa mengine. Hatimaye, Bw. Julius Nyerere aliuambia mkutano huo kuwa nchi zilizo wanachama wa PAFMECA zinakubaliana kwamba ni lazima uwepo muda ambapo kungekuwa na serikali yenye madaraka, walakini ambayo Gavana angepewa uwezo wa kupinga mambo mengine — jambo alilosema ni lazima katika hatua za kufikia uhuru wa kujitawala.

Alikuwa akijibu dai la serikali zenye madaraka mnamo mwaka ujao wa 1960.

Siku ya Jumanne jioni, Bw. Nyerere aliwafanya wakutanike katika chumba alichokikaa hotelini wajumbe wanaokinzana wa Kenya National Party na Kenya Independence Movement, na ikawa ilikuwa jaribio lake la kumaliza hitilafu zao. Jaribio hilo halikufaa kitu na matokeo yake yakawa kwamba kesho yake Bw. Ngala alishika njia akaanza safari ya kurudi Mombasa.

Walakini ni wachache ambao wangeshindwa kuona sehemu iliyofanywa na Bw. Julius

(Inaendelea uk. 15)

KWELI jamaa kote wanalilia UHURU. Vijana wa kwaya ya TANU tawi la Moshi waliwatumbuiza waliohudhuria mkutanoni.

MWINGINE MWASIA kutoka Uganda Action Group, Bw. Misri anajibidiisha kumweleza Bw. Nyerere madhumuni yao. Chini ni kina Mabw. J. Nzau Muimi na David Itumo Kiamba wote wa Lejiko ya Kenya na Wakamba, lakini shabaha tofauti.

…pinga azimio la
…hauri ya mseto

MIAMBA miwili toka Uganda National Congress, Mabw. Abu Mayanja (kushoto) na A. M. Obote (mwenye kiko). Ajabu nayo ni kuwa walitumwa na Dr. B. N. Kununka, kama si wajumbe wa UNC kwa ajili ya farakano iliyopo makwao.

WAPIGA MUZIKI HUPENDA KILA MAHALI WAFANYE

HOHNER

KUWA MARAFIKI ZAKO

- VINANDA VYA MDOMO
- ACCORDIONS
- CLARINAS

Kwa zaidi ya miaka 100 wapiga muziki kila mahali ulimwenguni hununua **HOHNER** kwa ajili ya uzuri wa sauti yake. Hebu ugunduzi waliofanya uwe hakikisho kwako.

Mahitaji ya biashara yatumwe kwa:

M. WEISS LTD.

P.O. Box 1692, Nairobi

'IFUKUZWE AU TUONDOKE'

'Asema 'Zik' wa Nigeria

DR. NNAMDI AZIKIWE, Waziri Mkuu wa Nigeria ya Mashariki na kiongozi wa kudumu wa chama cha siasa cha National Council of Nigeria na Cameroons, alitoa tamko kwa mkutano wa watu wa magazeti kwamba chama chake kikishinda uchaguzini utakaofanyika katika Nigeria itakapopata uhuru mwaka ujao, angeonelea "ama Serikali ya Afrika ya Kusini imefukuzwa ama wao wa Nigeria kuondoka katika jumia ya dola ya Kiingereza," kama maongozi yake hayakurekebishwa.

Dr. Azikiwe, ajulikanaye sana kama "Zik", alizidi kusema kundi lake lingechagua Balozi wa kuishi mjini Pretoria, Afrika ya Kusini na kutumaini kwamba maongozi ya ubaguzi ya Serikali ya Makaburu yangegeuzwa kutokana na uhusiano uliopo lakini kama yakishindwa "basi tungeiambia Uingereza kuwa ni ndogo sana kuwa na Afrika Kusini na Nigeria kimbele."

MILKI YA PEKEE

Akimaliza usemi wake, Zik alisema kwamba kundi lake lingependelea kuona kuwa Nigeria nzima pamoja na Kamerun ya Kusini na ile inayotawaliwa na Ufaransa kuwa kama milki ya pekee.

Alidai pia kwamba Waziri Mkuu wa Kamerun ya Kusini, Bw. John Nga, alikuwa akifikiria kwamba Kamerun ya Ufaransa inakubaliana na nchi yake kama "ndugu mdogo ama mtu mgonjwa."

Wanigeria Walalama

WAZIRI mkuu wa Shirikisho la Nigeria, Bw. Alhaji Abubakar Tafawa Balewa, ataongoza ujumbe wa watu wanne utakaokwenda Uingereza kesho Jumatano, kulalamika kwa Serikali ya Uingereza juu ya yale maazimio na Serikali ya Ufaransa kufanya majaribio ya bomu la Atomic huko jangwani Sahara.

Ujumbe huo umepokea habari kutoka kwa Waziri wa Makoloni kwamba angeuona mnamo Alhamisi hii tarehe 17 Septemba. Ujumbe huo ni matokeo ya resolusheni iliyopitishwa katika Parliament ya Shirikisho hilo hivi majuzi na pia kumekuwa na maandamano makubwa sana kote nchini.

Hakubaliani

MODIBO KEITA, Waziri Mkuu wa Shirikisho la Mali na Sudan, alisema wiki jana kwamba kundi lake na Serikali yake haikubaliani kamwe na yale maazimio ya Ufaransa juu ya kufanya majaribio katika jangwa la Sahara.

Itakumbukwa kwamba Mali na Sudan ni mojawapo wa nchi zilizomo katika ile jamii ya Franco-African Community.

Katika usemi wake kwa watu wa magazeti alisema: "Ingawaje kwenye mkutano wetu tulioufanya huko Tananarive nchini Madagascar, tulikubaliana kuwa Ufaransa ingepaswa kuwa na bomu la atomiki lakini siyo kufanya majaribio katika jangwa la Sahara.

"Wale wenyeji wa Sudan ya Kaskazini ambao kwa kawaida ni wahamaji hapana wangepatwa na dhiki ama taabu kutokana na matokeo ya majaribio haya," alikaza Bw. Keita.

WAJADILIANA

NCHINI Morocco, kumefanywa mkutano wa vyama vya wafanyi kazi ambavyo havikujiunga na kile chama cha ulimwengu cha ICFTU bali ni vya Waafrika. Waarabu vinavyokutana kujadili jinsi vingewasaidia wenyeji wa Algeria na kuwasaidia kujipatia uhuru wao kutoka kwa ufidhuli wa Kifaransa na kutafuta ni njia gani wangeweza kulaumu Wafaransa juu ya kufanya majaribio ya bomu katika Sahara.

KABAKA SAFARINI

KABAKA wa Buganda amekuwa akitembelea Jimbo la Eastern Province kwa siku nne. Katika safari hiyo yake aliandamana na Saza Chief, Kimbugwe, Bw. L. Sebanakitta, na Bw. E. Ndawula, ambaye ni Information Officer wa Buganda. Kabaka aliketi katika nyumba yake iliyoko Gannama, naye alitembelea makao yake yaliyoko Bubiehake kabla ya kurudi Mengo na kuhudhuria mchezo wa mpira uliokuwa Mbale.

Achomwa Kisu

MWAFRIKA mmoja alipatikana amekufa baada ya kupigwa kisu cha shingoni karibu na Katwe, Kampala. Hakujapatikana dalili yo yote ya Sababu ya kufa kwake. Lakini Police wana hamu ya kumboji mtu mmoja anayesadikiwa yu mwenda wazimu ambaye amekuwa akiishi katika sehemu hiyo.

Wapangaji Mombasa Wakutana

TAWI la Changamwe la African Tenants Association, Mombasa, limepeleka barua kwa Munisipali ya Mombasa ikilalamika kwamba hakuna taa barabarani katika Changamwe. Malalamiko mengine ni kwamba hakuna nafasi nzuri ya kuoga katika vyumba vya kuoga katika mtaa huu kwani mifereji iko futi tatu tu kutoka sakafuni. Chama hiki chadai kwamba jambo hili lawafanya wapangaji katika mtaa huu kutumia pesa nyingi wakinunua vitu kama beseni, ndoo na kadhalika. Lalamiko jingine ni kwamba hakuna nafasi nzuri ya kupata hewa safi katika nyumba za Changamwe.

Kwenye mkutano mwingine uliofanywa huko Tononoka nyumba za Shimanzi zilitajwa na chama hicho kama chafu ndani kwa nje. Barua nyingine ameandikiwa Afisa wa Afya wa Munisipali kwamba nyumba hizo hazifai kwa makao ya binadamu.

Juu ya mtaa wa Tudor, chama hicho chahuzunika kuona Mhindi amepewa nafasi ya kufungua duka la dobi katika sehemu hii ambayo kilambo kidogo ilisemekana kuwa haifai kwa makao ya Waafrika.

Mwenye kiti wa Tenants Association, Bw. Japhet Nyaga, amesema kwamba Tudor ndiko mahali pa pekee katika Kisiwa cha Mombasa ambako Waafrika wanaweza kujipatia makao yao wenyewe. Pia kwamba si haki kwa nchi katika sehemu hii kupewa watu wa mataifa mengine. Bw. Nyagah atazamiwa kumwona African Affairs Officer au Town Clerk wa Mombasa juu ya jambo hili.

Kuna malalamiko mengine juu ya bei ya maji katika Mombasa naye Bw. Nyaga amesema kwamba si kweli kusema kwamba chama chake kimekubaliana na bei ya sasa ya maji. Bw. Nyaga sasa yuko likizoni naye anasisitiza kwamba chama chake si cha utetezi wa nchi kamwe.

MWANA WA KENYATTA HANA HATIA

PETER MUIGAI, mwanawe mzee Jomo Kenyatta, na ambaye alikuwa ameshtakiwa kwa kusemekana kwamba alikwiba Shs. 920/- kutoka kwa waliokuwa matajiri wake kampuni ya E.A. Breweries Limited, aliachiliwa huru bila ya kupatikana na hatia na hakimu wa Nairobi, Bw. A. L. Cram.

Itakumbukwa kwamba mara baada ya kutoka katika kambi ya wafungwa aliajiriwa na kampuni hiyo kama mwuzaji Tusker na kupewa kazi yenye madaraka makubwa. Hatimaye kulitokea upungufu kidogo wa pesa kutokana na kazi yake hivyo akaondolewa kazini na kushtakiwa kuwa alikuwa amekwiba pesa hizo.

Ndipo wakati wa kesi hiyo, Bw. Muigai alikwenda kumwona wakili wake, Bw. Shaikh Mohamed Amin, ambaye ni mmojawapo wa mawakili mashuhuri mjini Nairobi na akakubali kumtetea.

Kesi hiyo imechukua siku nyingi kabisa na hivi wiki jana Jumanne hakimu alitoa hukumu yake ya kutompata Peter na hatia yo yote.

JIHADHARI

IMETANGAZWA mjini Mombasa kuwa nyingine za zile sheria zinazohusu kuwaajiri kazi Wakikuyu, Waembu na Wameru zimefutwa. Haitakuwa sasa lazima kwa tajiri kujaza ile kadi (L.D. 88) anapomwajiri kazi mtu wa makabila hayo, ila tajiri atakiwa kutuma tu ile kadi ya kujulisha afisi ya Leba kwamba amemwajiri kazi kwa njia iliyo sawa na iliyo kwa makabila mengine.

Ni kosa lakini kwa tajiri yeyote wilaya ya Mombasa kumwajiri kazi Mkikuyu, Muembu ama Mmeru asiye na PASS-BOOK ama hati ya kumruhusu kukaa katika wilaya ya Mombasa.

AELEZA DHIKI YA KWAO

CHOTARA mmoja mwanafunzi wa chuo kikuu cha Cape Town University katika Afrika ya Kusini, Bw. Han Beukes, ambaye aliwahi kutoroka mpaka Uingereza, aliwaambia watu wa magazeti mnamo wiki jana kwamba safari yake kutoka nchini hiyo ilikuwa ya dhiki kubwa.

Aliongeza kusema kwamba kwanza alikuwa amepewa cheti cha kusafiria, yaani passport, na halafu alinyang'anywa na Serikali ya Afrika ya Kusini. Makusudi haswa ya kupewa cheti hicho ilikuwa kwa kwenda kupata masomo ya juu katika chuo kikuu cha Oslo, nchini Norway; lakini alikuwa amepewa ruhusa ya kuingia Amerika na chama cha mataifa wakati alipokuwa huko Bechuanaland.

AKIWA mwenye umri wa miaka 23, kijana, Hans, alisema kwamba aliweza kusafiri mpaka huko Uingereza kwa ndege kutoka Salisbury, Rhodesia ya Kusini, hadi Uingereza kwa ile ruhusa aliyopata yaani visa. Kadhalika kuwa mipango imo matayarishoni ya kumwezesha kuhutubia Baraza la Udhamini la chama cha mataifa akieleza shida za wakazi wa South West Africa ambayo ni nchi yake inayotawaliwa na Serikali ya Makaburu huko Afrika ya Kusini chini ya udhamini.

Walakini mpaka sasa Serikali ya Afrika ya Kusini imetamka kwamba haiagewezi kumtambua kama Mjumbe wa nchi yake. Bw. Beukes alisema kwamba pesa zilizomwezesha kusafiri zimechangwa na wenyeji wa Uingereza na Amerika na ananuia baada ya kuhutubia Baraza la Udhamini kwenda kujifunza katika chuo kikuu cha Oslo.

CHAMA CHA WALIMU

ALIPOKUWA safarini akitoka Central Nyanza, Bw. Stephen J. Kioni, Mwandishi Mkuu wa Kenya National Union of Teachers, aliwaambia walimu Waafrika wa Kericho kwamba Dr. G. Kiano amefanya maombi awe mwanachama wa chama chao, pia kwamba ombi hilo laonyesha maendeleo makubwa katika chama chao na imani iliyoko juu yake.

Bw. Kioni aliongeza kwamba chama chao kimesifiwa kabisa na watu wengi mashuhuri, miongoni mwao wakiwa Chief Secretary wa Kenya, Waziri wa Elimu, Christian Council of Kenya na Wamisheni Wakatoliki, pamoja na Bw. Tom Mboya, aliye kiongozi wa vyama vya wafanyi kazi.

Akiwajulisha kwamba alishawahutubia walimu wa South na Central Nyanza, Bw. Kioni alisema kwamba walimu wa Kericho wanafaa kupewa pongezi kubwa kwa kusaidia K.N.U.T.

Aliongeza kwamba K.N.U.T. imepinga kabisa azimio la walimu Wazungu ambao wamefanya maombi wa'andikishe kama chama cha wafanyi kazi. K.N.U.T. kinahisi kwamba matosha [illegible] mahitaji ya walimu hao Wazungu.

K.N.U.T. sasa ina matawi katika district 28 nayo imetafanya maendeleo makuu. [illegible] Chaudhury [illegible] Kioni [illegible] ili kusaidia [illegible].

Bonde Central Union

Mwandishi wetu, Same.

BW. ANDREA MSISIRI, ambaye ni President wa Bonde Central Union, na pia Mwenyekiti wa Wajumbe watetezi katika Halmashauri ya Utawala wa wilaya ya Muheza, hivi karibuni amepeleka taarifa yake kwa Halmashauri hiyo ya utawala wa Bonde juu ya mambo kadhaa yanayohusu nchi ya Bonde.

Jambo la kwanza analolitaka Bwana Msisiri ni kwamba yaweko mabadiliko ya mambo ya utawala. Anataka Watawala — wadogo wadogo wawe na sifa zinazofaa kumfanya awe mtawala; siyo kujisombea tu mradi mtu huyo anaelekea kuwa mtawala, inasema taarifa hiyo.

Taarifa hiyo inaendelea kudai kwamba mashamba ya mikonge mipaka yake ifanyiwe marekebisho ili iwepo ya asili kusudi wale waweze kufahamu mipaka hiyo, na pia waweze kuingia katika sehemu ya ardhi ambayo ni kwa asili ya matumizi ya raia. Mwisho Taarifa hiyo imeomba kuwepo Baraza la nchi ya Bonde ambalo litashughulikia eneo la Muheza Council. "Mpango huo utarudisha tena uwezo wa utawala wa mitaa, ambao umepotea tangu ulipoingia utawala wa Kigeni katika Bonde," yamaliza kusema taarifa hiyo.

Bwana John F. Kibaja, ambaye ni Mwandishi wa chama hicho Tanga, alipoisoma taarifa hiyo alisema kuwa anawasihi Wabonde wale wasiopenda kuingia katika chama hicho; wengi husema kuwa chama hicho si cha kabila ila ni cha siasa.

[illegible]

Z[illegible] YA
WATU 500,000
VANAJIWEKEA AKIBA KATIKA
OST OFFICE SAVINGS BANK

[illegible] watu waweza kukuelezeni kwamba, pamoja na kupokea faida nzuri, hufurahia pia manufaa haya :—

USALAMA :

- Pesa zote hudhaminiwa na serikali.

FARAGHA :

- Shughuli zote huwekwa siri.

UTUMIZI :

- Amana huweza kutiwa na kutolewa katika ofisi yeyote ya posta.
- Hati zote yaani "Cross warrant" za kulipia deni.
- Shilingi 200/- huweza kutolewa wakati wo wote Kutoka banki ya posta po pote katika Afrika ya Mashariki.
- Pesa za kiasi kikubwa hutolewa kwa hati ya siku chache.
- Mahitaji yako ya haraka kwa simu.

POST OFFICE SAVINGS BANK NI BANKI YAKO.

Kwa nini huweki akiba yako katika Ofisi ya Posta iliyo karibu nawe — LEO !

MAELEZO ZAIDI HUPATIKANA KWA:
CONTROLLER,
POST OFFICE SAVINGS BANK,
P.O. Box 97,
DAR-ES-SALAAM

TACA ina mipango mikubwa

KILE CHAMA KIPYA cha uchumi na usitawi nchini, kiitwacho Tanganyika African Community Action, kwa kifupi TACA, kimetoa taarifa yake ndefu sana ili kueleza kwa ukamilifu mipango na makusudio yake ya kusitawisha uchumi na kuinua hali ya maisha ya watu nchini Tanganyika.

Katika taarifa yake hiyo, chama hicho kinasema kwamba nia yake ya kwanza ni kuwapatia kazi wale wote wasio na kazi mijini na mashambani, na kinafanya mipango, ili chama hicho kifanye kazi yake vizuri, kuwaajiri katika kazi za chama (permanent staff) wapatao 2,000. Yaendelea kueleza taarifa hiyo, kadiri ya hali ilivyo sasa ya ukosefu wa kazi, inatumainiwa TACA itaweza kumpatia kazi mtu ye yote mradi ana ujuzi fulani wa kazi. Kazi hasa katika chama hicho ni kutoka mfanya biashara mitaani mpaka Managing Director, na kutoka mkulima stadi mpaka mkuu wa shamba, na kadhalika.

TACA inakusudia kuwahimiza wasio na kazi kujishughulisha na kazi za ukulima; nao watasaidiwa kwa namna hata wapate mafanikio katika kazi zao hizo za mashamba kwa kunwagilia maji mashambani mwao, kuwapatia njia za kusafiria, maghala, mbolea na kadhalika.

Kwa wale wasio na kazi mijini, chama hicho chasema kwamba kitaunda klabu za biashara na maduka ya ushirika, hoteli, kazi za kutengeneza na kujenga majumba kwa kufuata mpango uliokubaliwa na Serikali na kadhalika.

MISAADA YA NJE

Chaendelea kusema chama hicho kwamba itafanyika michango yake ya mambo ya biashara, kazi za viwandani na starehe za watu," yasema taarifa hiyo, "kitahitaji misaada kutoka nchi za mbali na kama ni lazima kitahitaji wajuzi wa kazi mbalimbali kutoka katika nchi hizo. Kama mipango hiyo ikiendeshwa vizuri itaondoa matatizo mengi ya nchi hii bila kuchukua hatua ya kuwatisha wafanya biashara walio wageni, watu wa katikati au mtu ye yote ambaye kazi yake katika mambo ya biashara inahitajiwa katika nchi hii ambayo biashara yake inalala na yahitaji kuinuliwa tena mpaka tutakapoiona nchi hii iko tayari kushindana na zile nyingine zilizoendelea."

MAMBO YA SIASA

Taarifa hiyo yaongeza kusema kwamba TACA inataka mipango yake ya uchumi lazima ifuatane na mwendo mzuri wa mambo ya siasa. Kwa hiyo chama kitagaribu kuona kwamba uchaguzi wa mambo ya siasa unaondolewa; na kwa ajili hiyo TACA kitaendesha kazi zake kwa kufuata makabila, kila kabila likiendesha kazi yake.

Ili kutimiza mipango yake, chama hicho cha TACA kina mpango wa miaka mitano kuanzia mwaka huu.

MIKOPO YA FEDHA

Taarifa hiyo yasema, "Mwaka huu, 1959, umekuwa wa matayarisho na kutengeneza mipango. Kuwaweka tayari wakulima kwa ajili ya mpango wa ukulima wa mwaka kesho. Kuwaweka tayari watu wa mjini kuendesha kazi za biashara na kadhalika. TACA inakusudia kuchukua na kusitawisha ule mpango wa Serikali wa kuwakopesha fedha Waafrika kwa ajili ya wanachama wale watakaotoa kiingilio cha shg. 30/- na mchango wa kila mwezi shg. 1/-. Pia itatakiwa mikopo ya humu nchi na misaada kutoka nje. licha ya hayo akiba na hisa za wanachama zitakuwa salama.

"1960, ni mwaka wa kuendesha mipango iliyokubaliwa na kufanyiwa matengenezo mwaka huu, kuinua zaidi hali ya uchumi wa ukulima kwa kutumia ukulima wa kisasa.

"Mwaka 1961, TACA itajishughulisha na njia za kusafiria na kuanzisha usitawi wa biashara kutosheleza mahitaji ya biashara inayoongezeka.

STAREHE ZA WATU

"1962, mabadiliko ya kazi za viwandani, mali ya kusafirisha kutoka nchini humu, yatatakiwa kuongezeka mara mbili na hata mara tatu.

"Mwaka 1963, bidii itafanywa kwa upande wa starehe za watu.

"Mwaka 1964, ambao ndio wa mwisho katika mpango huo wa miaka mitano, TACA ina matumaini kuwa wakati huo mambo ya elimu, afya na starehe za watu yatatolewa bure kwa watu na kwamba gharama za kuingiza na kusafirisha mali zitatengenezwa ili kulingana na hali ya uchumi. Kodi ya mapato itachunguzwa na kupunguzwa kwa kiasi kinachotakiwa. Maongezeko ya uchumi wa Waafrika utawezesha kuongeza sehemu kubwa ya fedha za Serikali, kutosheleza makadirio ya fedha yafanywayo na Serikali.

WATU WAFUNDISHWE

Katika taarifa hiyo imesemwa kwamba kwa muda wa miaka mitano TACA itabadilika na kuwa kampuni itakayoitwa 'Tanganyika African Development Company. Kusudi la kampuni hiyo, kama ilivyoelezwa, itakuwa kuendesha kazi kubwa za viwanda, vikitengenezwa vitu mbalimbali vyenye thamani kubwa kama vile eropleni, meli.

Mwisho TACA katika taarifa yake hiyo inavitaka vyama vya siasa nchini hivi sasa vijishughulishe na kazi ya kuwaelimisha watu kazi mbalimbali za Serikali. Watu waelezwe sheria za nchi juu ya elimu, afya na kadhalika, kusudi Serikali ya kujitawala ikiwadia, Waafrika wataelewa yote yafanyikayo na Serikali ya kidemokrasi.

Vyama vya siasa vifundishe wanachama wake maana ya Serikali na kazi zake, uhusiano na raia wa nchi kwa mambo ya uchumi, starehe na mambo ya siasa.

TACA inawasihi viongozi wa siasa na wanachama wao kufanya kazi pamoja ili kuleta nchini amani ya uchumi, uhuru wa kujitawala na uchumi upesi iwezekanavyo. Pia TACA inawasihi wasio Waafrika kuunga mkono katika jitahada hiyo.

Waislamu wamuaga mwenzao

ILI kumkaribisha Muislamu mwenzao aliyekwenda Amerika majuzi kwa masomo ya juu, wanachama wa African Muslim Association, Nyanza, tawi la Maragoli, majuzi walifanya karamu kubwa ya chai iliyohudhuriwa na zaidi ya watu 1,500 katika Msikiti wa Mbale, Maragoli.

Mgeni huyo aliyekuwa anakaribishwa ni Bw. Said Chanzu, ambaye aliondoka na wanafunzi wengine 80 wa Kenya wakielekea Amerika. Waislamu ambao walihudhuria chai hii waliwashukuru sana Mabw. Mboya na Dr. Kiano kwa kuwakumbuka Waislamu. Wanatumai kwamba katika siku zijazo Waislamu watazidi kukumbukwa vile katika masomo ya juu.

Bw. AZUBERI MULUSA

Mwenye kiti wa African Muslim Association katika Nyanza nzima, Bw. Azuberi Mulusa, aliwahimiza Waislamu wote waliohudhuria chai hiyo kwamba wafanye bidii kabisa kuwatuma watoto wao kusoma wakipata elimu ya juu kisha kurudi nchini ili kuwasaidia waliobaki nyuma.

Kati ya Waislamu mashuhuri sana waliohudhuria chai hiyo ni Bw. Joseph Maziri Vice President wa North Nyanza; Bw. Mohamed Murunga, Vice President wa Elgon Nyanza; Bw. Haji Saleh, Vice President wa South Nyanza, Central Nyanza na Kericho; na Bw. Mafitaa Onduto, mwenye kiti wa South Nyanza, Kendu Bay.

Mabw. Hezron Kamodi, Herbert Asawa na Habil Ndagatu wa Maragoli, waliwaomba waliohudhuria kushirikiana ili kuwaunga mkono wale watoto ambao wamepata nafasi ya kusoma. Naye Bw. Nathan Madiavale alimwuliza President, Bw. Azuberi Lulusa, akubali kwamba wanafunzi wote hata wasio Waislamu wapatiwe msaada wa kusoma katika nchi za mbali.

Uwe mwenye afya kwa kutumia

MAZIWA YA MILKMAID

Tumia maziwa ya Milkmaid; katika chai yako, kahawa ama Milo* - ni bora zaidi - ni matamu zaidi. Kama maziwa tupu yanayonywewa - kwa wazee na vijana, kwa watoto wachanga na watoto wanaokua - yachanganye na maji ya baridi ama ya moto.

***MILO bila shaka ni kinywaji maarufu cha Nestle's kinachojulikana chenye chakula ndani yake.**

A NESTLÉ PRODUCT

'Malalamiko ya Ngorongoro si kweli'

ASEMA BW. WREN

Mwandishi wetu, Mbeya.

KOMITI YA TAWI LA TANGANYIKA la chama cha Afrika Mashariki kinachosimamia safari za wasafiri wanaokuja kutembelea Afrika Mashariki, inataka kushauri kuwa Meneja Mkuu wa chama hicho (Bw. D. Matthews) akaiangalie ile sehemu ya Ngorongoro iliyo chini ya madaraka ya halmashauri mpya inayoitwa Halmashauri ya kuhifadhi wanyama wa porini iangaliayo eneo la Ngorongoro ili kuweza kupata habari kamili za mahali hapo.

Hatua hii ilichukuliwa katika mkutano wa komiti hiyo wa hivi karibuni kwa sababu ya malalamiko ya baadhi ya watu hapa Afrika Mashariki kwamba ati tangu eneo hilo liwekwe chini ya halmashauri mpya, hesabu ya wanyama wa huko Ngorongoro inapungua sana.

Makamu wa Mkuu wa Idara ya Habari (Bw. Paul Wren) ambaye ni mmoja wa wajumbe wa Serikali katika komiti hiyo, aliwaambia wanachama kwamba malalamiko ya watu hao "hayana ukweli hata kidogo."

Bw. Wren alisema kuwa Bwana P.C. wa Jimbo la Kaskazini atafanya mkutano na Wamasai hivi karibuni.

KAMA ZAMANI

"Maofisa wanaofanya kazi katika sehemu hizo kila siku wanaendelea kufanya wawezavyo ili kuhakikisha kwamba Wamasai wanaendelea kuishi kando ya wanyama kama walivyokuwa wakifanya zamani." alisema Bw. Wren.

Aliendelea kusema kuwa utawala wa sehemu iliyo nje ya sehemu ya Serengeti waishiko wanyama wa porini, ulikubaliwa na Serikali kwa kufuata ripoti ya komiti iliyochaguliwa kuchunguza jambo hili mwaka 1957. Komiti hiyo ilitembelea sehemu hizo na baada ya kufikiria sana mahitaji ya wanyama na ya Wamasai pia, ndipo ilipotoa ripoti hiyo.

WAMASAI 4

Ni matokeo ya ripoti hiyo kwamba sehemu za milimani ziko chini ya madaraka ya Halmashauri ya kuhifadhi wanyama wa porini. Katika halmashauri hiyo, wamo wajumbe wanne wa Kimasai pamoja na wajumbe wengine.

"Ni jambo la kusikitisha kwamba kweli faru wameuawa katika eneo la shimo la Ngorongoro, lakini ndio isifikiriwe hata mara moja kwamba Serikali au Halmashauri ya kuhifadhi wanyama ndio waliwachilia wakauawa faru hao kwani imefanywa kila jitihada na itaendelea kufanywa hivyo kuwakamata wakosaji na kuwafikisha hukumuni."

USEMI USIO KWELI

Mwisho Bw. Wren alisema, "Usemi wa watu fulani wasemao kuwa baadaye Ngorongoro itakuwa ikihifadhiwa kwa faida ya Tanganyika tu wala si kwa faida ya wageni wanaokwenda huko kutazama wanyama wa porini, ni usemi usio kweli hata kidogo. Inasemekana kuwa usemi huo umetolewa kwa sababu ya kufuata maneno yaliyosemwa na ofisa mmoja wa Serikali aliyesema kwamba inafaa sana kuwapa moyo watu wa Tanganyika waende kutembelea Ngorongoro na kuwatazama wanyama huko."

Kaanguka na kufa mkuu wa Masai huko Same

Mwandishi wetu, Same.

MORETO MAITEI mkuu wa Wamasai wote katika Wilaya ya Same na mshauri katika Baraza Kuu la Upare anayewakilisha Wamasai wote wa Wilaya hiyo ya Same alifariki kwa kuanguka kutoka ndani ya behewa ya Second Class ya gari la abiria litokalo Tanga kwenda Arusha.

Inasemekana kwamba Agosti 29 Moreto alikuwa akitoka Hedaru akielekea Moshi akifuatana na mtoto wake ambaye alikuwa likizoni.

Mara tu gari kuondoka Hedaru na kwenda umbali wa kama maili moja hivi, Moreto alitoka katika chumba alichokuwa ili aende haja.

Mtoto wa Moreto alipoona baba yake anakawia chooni, alijaribu kubisha mlango wa choo alipoona haitikiwi akafungua mlango na hapo akagundua kwamba baba yake hakuweo homo chooni. Mtoto alimpasha habari mkataji tikiti wa gari (TTE) ambaye naye alishughulika kumtafuta Moreto katika kila behewa lakini pia asimuone.

T.A.C.A. Yahimiza Ukabila

KATIKA TAARIFA yake fupi, chama cha Tanganyika African Community Action, kinahimiza ukabila nchini Tanganyika yaani kila kabila lifanye bidii yake. Chama hicho kinachokusudia kuinua hali ya uchumi na hali ya maisha ya watu, kinasema kuwa kila kabila litafanya na kuendesha mipango yake ya uchumi kutokana na ardhi, kazi na mtaji wake. Utaratibu wa kuomba fedha za kukopesha utafanywa na kila kabila kadiri ya shida zake.

Kwa upande wa siasa, TACA inataka Serikali ya kujitawala ya Tangayika itakapopatikana iangaliwe na matakwa ya makabila yote 120 yanayohusika. Makabila hayo 120 kwa kadiri ya hiari na mapendo, yataishi pamoja na mataifa ya kigeni kwa amani iwezekanavyo.

MKUTANO WA MAKABILA

TACA inakusudia kualika makabila hayo 120 katika mkutano mkubwa wa kikabila unaokusudiwa kufanywa Mei mwaka kesho huko Tabora ili kukamilisha mwungano wa makabila hayo. Mkutano hio utachagua wajumbe watakaokwenda London kuonana na Waziri wa Makoloni kudai uhuru.

Yaendelea kusema TACA kwamba ni wajibu wa kila kabila kuwapata viongozi kutoka miongoni mwao kusudi viongozi hao wa kikabila waweze kuangalia kazi za uchumi kwa ajili ya kusitawisha elimu afya na starehe za makabila yao. Kwa ajili ya sababu hizo za juu TACA inaonelea kwamba "Upper House" ya Lejiko lundwe na makabila hayo 120, mjumbe mmoja kutoka kila kabila.

Mchango wa Kujengea Msikiti

Mwandishi wetu, Same.

WAISLAMU wa hapa Same hivi sasa wamo katika bidii kubwa ya kuchangisha fedha ili kumaliza kazi ya kujenga msikiti ambao ulianzishwa na Mwarabu mmoja aitwaye Abdallah Hassani miaka mitatu iliyopita, ambaye amefariki dunia kabla ya kumaliza kazi hiyo.

Mwarabu marehemu huyo — aliyekuwa akifanya biashara, alichukua madaraka ya kuwajengea wenyeji msikiti wa mawe na gharama yote juu yake. Kwa kuwa fedha alivyokuwa akitumia katika kazi hiyo ilikuwa ile aliyokuwa akipata katika biashara yake ya kila siku, na kwamba hakuweka fungu la fedha kwa ajili ya kazi hiyo, basi alipokufa na kazi ya msikiti huo ikasimama.

Marehemu huyo kwa kazi aliyofanya alitumia shg. 7,000/- na kazi iliyobaki yakadiriwa kugharimia shg. 18,000/- ndizo zinazotakiwa kuchanga na Waislamu wenyewe wa huko Same.

Madai ya watumishi wa Serikali ndogo Mbeya

Mwandishi wetu, Mbeya.

MKUTANO mkuu wa Jimbo wa chama cha African Local Govt. Workers Union ulifanyika siku chache zilizopita mjini Mbeya. Mkutano huo ulipitisha maazimio yafuatayo:

(1) Halmashauri za Machifu ziwakubali wajumbe wa chama hiki kuwamo katika mikutano yake.
(2) Halmashauri za Machifu zikitambue chama cha wafanya kazi.
(3) Halmashauri za Machifu na District Council za Jimbo zipewe madaraka; zisiwe zinamshauri P. C. au D.C. tu.
(4) Kuwe na mishahara ya namna moja katika wilaya zote za Jimbo kwa wafanya kazi wa Serikali za Mitaa. Mshahara wa chini kabisa uwe Shg. 150/- kwa mwezi.
(5) Kodi ya nyumba isifuate mshahara wa mtumishi bali hali ya nyumba. Pia mkutano ulikubaliana kumwajiri katibu wa Jimbo wa chama hicho.

Kwa jamaa YOTE

NZURI ZAIDI KWA MAUMIVU, NZURI ZAIDI KWA UCHUNGU,
NZURI ZAIDI KWA MAVIMU, MITEGUKO NA MISHTUO
NZURI ZAIDI KWA MAFUA NA MKAMBA..
MTU ANAJUA KWAMBA
THERMOGENE NDIYO BORA

THERMOGENE
MEDICATED RUB
ILE BORA UNAYOWEZA KUNUNUA!

Nytil-Jinja-Fabrics

"IMESOKOTWA, IKAFUMWA NA KUFANYIZWA KATIKA JINJA"

"KWA JAMAA NA NYUMBANI"

Kwa nguo za rasmi, suruali ndefu, kaputula, mavazi, vitambaa vya mezani, pazia za madirisha, foronya, na vyombo vyote vya mapambo

Nyanza Textile Industries Ltd. Jinja.
WAJUMBE WA PEKE LEBEL (EAST AFRICA) LIMITED
KAMPALA NAIROBI MOMBASA MWANZA DAR ES SALAAM

Kwa afya na nguvu — kula mkate uliookwa kwa maziwa

ulio ndani ya paketi rangi ya buluu ikiwa na bei sawa na ile ya mkate wa kawaida!

WHITEHOUSE Milk SUPERBREAD

BURGOYNE'S DILL WATER

kwa miaka mingi imekuwa dawa ya kupendeza iliyotumiwa na kina mama kwa watoto wachanga na wadogo wanaougua mashambulio za msongo wa tumbo au vipindupindu vinavyofuata ukosefu wa busara au kulishwa zaidi, pia kukosa hamu ya chakula na uchefuchefu wa uchovu ambao mara nyingi hufuata harara na magonjwa ya watoto—Mtoto mchanga anaporidhika, basi na mamake, pia!

Mama kumbukeni kuulizia

BURGOYNE'S DILL WATER

kwa WATOTO WALIORIDHIKA

Madhumuni 4 ya TATU

"IKIWA MAZAO YAMELIMWA na Waafrika wenyewe, hatutaki Waafrika wawekewe bei ya kuuzia mavuno hayo na watu wa mataifa mengine la. Tunataka Waafrika wenyewe, kadiri iwezekanavyo, waendeshe biashara hizo mikononi mwao wenyewe," asema Bw. Claude Bakhoya, mwandishi wa chama cha Waafrika wafanyao biashara, yaani Tanganyika African Traders' Union, kwa mkato, TATU, alipokutana na mwandishi wetu mjini Dar es Salaam.

"Kwa hiyo tunashababia kutimiza madhumuni manne ya chama hiki. Mosi, kuwahimiza wakulima wote na wenye maduka waungane na kuwafahamisha mabadiliko ya bei mazao walimayo; Pili, kuwafundisha wakulima na wenye maduka namna bora ya kuendesha biashara ili wapate bei kubwa kubwa. Tatu, kusisimua myoyo ya Waafrika waelewe kuendesha biashara kwa namna ya kufaa ili kuziondoa biashara kutoka mikononi mwa mataifa ya wageni na kuwa mikononi mwa Waafrika wenyewe. Mwisho kukiunganisha chama hiki na vyama-ndugu vya ulimwenguni ili kusaidiana na kubadilishana ufundi wa kusitawisha biashara."

Huyu ni Bw. Claude Bakhoya, Mwandishi Mkuu wa TATU.

Chama hiki cha TATU kina mipango ya kununua magari yake kufanyia biashara za uchukuzi, kuwa na mitambo ya kazi mbalimbali na mashine za kuchambua pambo.

Mchele toka Pakistani

"Hivi karibuni tani 700 za mchele ziliIetwa nchini Tanganyika kutoka Pakistan (India). Kwa hiyo wakulima wa humu Tanganyika walipaswa kuuza mchele wao kwa bei hafifu kabisa," alilalanika Bw. Bakhoya.

Chama cha TATU kinauliza: "Je, ilikuwa lazima kweli kuagizia mchele huo kutoka Pakistan? Pia, uagizaji huo ulifaidiaje hali ya uchumi ya nchi ya Tanganyika?"

TATU inafurahia mpango ule wa kujenga kiwanda mjini Dar es Salaam cha kutengenezea sigareti na tumbaku na kiwanda kingine cha kutengenezea viatu. Lakini pia chama kinataka kujua ni tumbaku ya namna gani na ya hali gani wakulima wa Tanganyika watahitajiwa kuilima ili kulisha mtambo huo.

Pia chama kinataka kujua kiasi gani cha ngozi, wafugaji wa Tanganyika watahitajiwa hukipelekea kiwanda hicho cha viatu. Ikiwa tumbaku na ngozi vitaletwa nchini Tanganyika kutoka nchi nyingine ili kulisha viwanda hivyo, basi chama kingeshukuru kama viwanda hivyo vingejengwa nchi nyingine, kwa sababu, havitasaidia kupunguza shida ya wasio na kazi, wala havitawasaidia wafanya biashara Tanganyika kwa namna chama kinavyoona inafaa.

TATU na ususiaji

Chama cha TATU hakipendezwi na mipango ya ususiaji wa bidhaa na vitu, hasa huo unaokusudiwa juu ya bidhaa za Afrika ya Kusini kwa sababu chama kinaona ususiaji wa bidhaa hizo utawafanya Waafrika wafanya kazi wapunguzwe kazini mwao na kutaabika. Jambo la kufaa lingekuwa la kuwasaidia Waafrika hao wawe na viwanda na biashara zao wenyewe za kujishikiza.

Bw. Bakhoya ambaye alihitimu darasa la kumi na mbili mwaka 1953, anatarajia kwenda Amerika karibuni kwa masomo yahusuyo uchumi. Umri wake ni miaka 25.

MAWAZO YAKE WAZIRI WA KIAFRIKA WA RHODESIA

BW. JASPER SAVANHU, Mwafrika wa kwanza kuwa Waziri katika Serikali ya Shirikisho la Rhodesia na Nyasaland, aliwaambia waandishi wa magazeti mjini London siku chache zilizopita kuwa uhusiano kati ya mataifa umekuwa mwema zaidi tangu kuundwa Shirikisho miaka sita iliyopita.

Bw. Savanhu akaendelea. "Hatuwezi kupata fimbo ya uchawi ya kuondolea kwa siku moja tu tabia mbaya na ubaguzi ambao umekuwako kwa muda wa miaka mingi. Wala kuuondoa kwa kutunga sheria za kuuondolea, sio jibu safi; ni afadhali kuwaachia watu wa mataifa yote waliondolee ubaguzi huo kwa kutumia akili zao tu na kupima jema na baya."

LALAMIKO LA WANANCHI WENYE MAGARI NCHINI

"IKIWA SERIKALI YA TANGANYIGA imedhamiria kweli kusitawisha na kuzilinda kazi za uchumi ziendeshwazo Waafrika, wakati umefika ahadi hiyo itimizwe kwa vitendo, wala si kwa maneno."

Hii ni tamko la chama cha Waafrika wa Tanganyika wenye magari ya kuchukulia abiria na bidhaa kiliwacho, Tanganyika 'African Transport Owners' Association,' walilompelekea Waziri wa Serikali ashughulikaye na mambo ya Uchukuzi, wakimwomba aingilie mgogoro uliopo kati ya chama hicho na kampuni za magari ya 'Dar es Salaam Motor Transport' na kampuni ya 'Tanga and District Transport Company'.

Malalamishi hayo yakiongozwa na Bw. Jabir B. Shiza, mwandishi wa chama hicho, yanaeleza jinsi makampuni hayo makubwa huko Tanga na Dar es Salaam yanavyozidizidi kulomba Serikali iwaruhusu kuongeza zaidi maeneo mbalimbali ya kupitishia magari yao ili kuchukua abiria na bidhaa, kisha watu wengine wo wote wasizitumie sehemu hizo ila makampuni hayo tu.

Serikali yaombwa

Mpango huu unaua kabisa biashara za Waafrika wenye magari ambao hawana fedha za kutosha za kuweza kushindana na makampuni hayo makubwa, kwa hiyo, serikali inaombwa kulinda biashara ya hao matajiri na maskini sawasawa.

Mathalani, katika wilaya ya Dar es Salaam, iwapo abiria yuko kijiji cha Kipawa, yapata maili nne-tano kutoka mji wa Dar es Salaam, na anahitaji kwenda Maneromango; hawezi kwa sheria kungojea motokaa za abiria pale pale alipo; kwa sababu kijiji kile kimo katika eneo la mabas ya Dar es Salaam Motor Transport (DMT). Itamlazimu apande bas la DMT mpaka mjini Dar es Salaam, kisha aende kwenye kituo cha mabas yasiyo ya DMT, ndipo apate bas la kwenda Maneromango na kupitishwa pale pale kijijini paka alikotoka.

Licha ya abiria kutaabika, fedha zake 'huharibika' bure.

Ilika Serikali imekazana atu kuwapa ruhusa makampuni hayo yatendelee yalivyoomba, basi chama kinashauri wenye magari ya biashara yaruhusiwe kutumia barabara hizo hizo, ili nao wapate riziki yao.

Aonekanaye katika picha hii ni Bw. Jabir B. Shiza, Mwandishi Mkuu wa chama cha Waafrika wenye magari.

HAUTAKIWI MSETO LINDI

Mwandishi wetu, Lindi

KATIBA mkutano wa Lindi African District Council, madiwani walipinga azimio la kuunda Halmashauri ya mseto katika wila

Ingawaje
ya wilaya
wajumbe k
mbali zenye
mseto ili ku
mashauri hi
kazi zake. K
Tunduru, Mas

Baada ya ku
kuna atakayepe
katika wilaya ya
na ni kupoteza w
lea na ja mbo hi

Zaidi ya hayo
tano huo Madiw
longezwe Middle

Mgogoro wa maji ya mto Mazinde

Mwandishi wetu Korogwe

HIVI KARIBUNI Bwana D.O. Korogwe alifanya Baraza, naye akapokea malalamiko kutoka kwa Mabwana Hiza Athmani Kimweri, Ndiga Abdalla, Juma Rashidi, Mhando Saidi, juu ya mwenye shamba la mkonge la Mazinde kuzuia maji yote ya mto Nguwa au Mshango ambao ndio unaowafaidia watu wa Mazinde kwa kilimo cha maharage viazi, mboga, na muhogo. Bwana huyo yasemekana amechimba mabwawa 3 yanayozuia maji hayo.

Katika kuwajibu mabwana hao, Bwana D.O. alisema kwamba, bwana huyo anacho kibali cha Serikali cha kumiliki maji hayo.

Mabwana hawa hawakuridhishwa na majibu haya, na ubishi mkali ulitokea. Mwisho Zumbe Raphael wa Mombo alitamka kwamba si uzuri kuendelea na ubishi huo ila Bwana D.O. na hao mabwana waike wenyewe wakaJionee kwa macho yao jinsi mabwawa hayo yazuiavyo maji. Wazo hilo lilikubaliwa.

KUKATA MISITU OVYO

Mwandishi wetu alipoonana na D.O. huyo na kutaka kujua mawazo yake juu ya ubishi wa maji, alijibiwa kwamba yeye Bwana D.O. hadhani kwamba hata maji hayo yangefunguliwa yote yangeweza kufika huko kwenye mashamba, na kosa la upungufu wa maji limeletwa na raia kwa ajili ya kukata misitu ovyo.

Halafu D.O. alisema shida ya maji itamalizika wakati Idara ya maji itakapokuwa imeimarisha lile bwawa la maji la Kalimawe, na kwa sasa ndege ya Idara hiyo inapiga picha za Bonde hilo.

Hatimaye Mwandishi wetu alionana na vijana wale wanne na kutaka kujua mawazo yao juu ya majibu ya D.O. huyo, vijana hao walijibu "kibali alichopewa tajiri huyo sisi hatukitambui kwani hakuna hata mzee wetu mmoja aliyeshauriwa juu ya jambo hili. Pia si jambo hali Bwana D.O. kutuambia kwamba tunakosa mvua kwa ajili ya kukata misitu. Bas misitu katika wa hu dha iliyokatwa na walima mikonge. Mambo haya tutawaarifu wajumbe wetu wa Baraza la kutunga sheria, tukiongeza na kisa cha ardhi ya huko Chamika Mabogo kati ya Torondo ambayo alipewa tajiri huyo wa Mazinde bila idhini ya wananchi wa kitongoji hicho," walimaliza vijana hao washupavu.

Kakalia kofia ya Gavana

HIVI KARIBUNI mjini Brisbane huko Australia, watu walianguа kicheko na mwisho wakashangilia wakati Princess Alexandra (binamu yake Mtukufu Malkia Elizabeth II) alipokalia kofia rasmi ya Bwana Gavana kwa bahati mbaya.

Gavana huyo alikuwa ameiacha kofia yake ya ugavana katika motokaa yake wakati yeye na mgeni wake Princess Alexandra walipoingia kanisani kusali. Walipotoka kanisani, Princess Alexandra, kabla ya kuondoka, akawa anawapungia watu mkono wa kwaheri. Baada ya hayo, akaingia ndani ya motokaa na ndipo bila kujua, akakaa kumbe anaikalia kofia ya ugavana.

Umati wa watu ulinguruma na kicheko kuona hivyo; mwisho hata yeye Princess Alexandra alishindwa kuvumilia, naye akaanza kucheka. Alizidi kuwachekesha watu alipoitoa kofia akawaonyesha jinsi ilivyokuwa imebonyea. Halafu wakaondoka kwenda nyumbani kwa Bwana Gavana.

AFUU GHAFULA
OO YENYE MAUMIVU, HUPATA

Maumivu makali ya umio wa pumzi, yalimletea mtu huyu kukohoa kwenye maumivu makali ya kuwasha sana. Alijaribu PEPS. Ile harufu iponyeshayo ya PEPS mara moja iliingia umio wake kuona nafuu na ikamaliza maumivu ya kifuani. Katika siku chache tu maumivu ya umio yaliinweha yakatoweka kabisa.

PEPS

TEMBE ZA KIFUA NA ZA UMIO LA KOO

Anapatikana kutoka kwa wauzaji wote wa madawa

Watu wenye kufanikiwa hutumia

Tek mswaki

NYLON AU BRISTLE

Jitambulishe kwa uteuzi wako wa mswaki. Yaweke meno yako meupe ya kung'aa na Tek — mswaki bora duniani kwa meno na fizi.

Johnson & Johnson

RADIO YA WIKI HII

IJUMAA, SEPTEMBA 18

6.15 a.m. — Ibada ya Kikristo.
6.20 a.m. — Idhaa.
6.25 a.m. —Music.
6.30 a.m. — Koran Tukufu.
6.45 a.m. — Jambo.
7.00 a.m. — Habari za Jana.
7.15 a.m. — Jambo.
7.30 a.m. — B.B.C. News and Home News from Britain. (Recorded).
7.45 a.m. — Local News in English.
8.00 a.m. — Close down.

5.00 p.m. — Kipindi cha Pwani.
5.30 p.m. — Koran Tukufu.
5.45 p.m. — Safari na muziki.
6.00 p.m. — Idhaa kutoka B.B.C. London.
6.15 p.m. — Habari za Sports — E. Fondo asema.
6.30 p.m. — Aina ya Twiga.
6.45 p.m. — Habari za Ulimwengu kutoka B.B.C. London.
7.00 p.m. — Jimbo Lenu la Tanga.
7.30 p.m. — Maombi ya Wanawake.
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — Cha Cha Cha — muziki wa kisasa.
8.30 p.m. — Hali ya Furaha.
8.45 p.m. — Muziki kutoka Mvita.

JUMAMOSI, SEPTEMBA 19

6.15 a.m. — Ibada ya Kikristo.
6.20 a.m. — Idhaa.
6.25 a.m. — Koran Tukufu.
6.30 a.m. — Jambo.
7.00 a.m. — Habari za Jana.
7.15 a.m. — Jambo.
7.30 a.m. — B.B.C. News and Home News from Britain. (Recorded).
7.45 a.m.— Local News in English.
8.00 a.m. — Market Report.
8.05 a.m. — Close down.

4.30 p.m. — SUNLIGHT CUP FINAL.
6.15 p.m. — Siku za Furaha.
a.m. — Habari za Ulimwengu kutoka B.B.C. London.
m. — Bahati Njema. — Mashindano ya kila wiki.
mu Zenu za Sun-
za Leo.
t Cup Final.
sa ya mwisho
ance Club —
na wa dansi

EMBER 20

ews and Home
rom Britain.
ied)
Sports Round-
epeat from last
May).
ing music.
down.

8.30 p.m. — Mapenzi — Maelezo na muziki.
6.45 p.m. — Habari za Ulimwengu kutoka B.B.C. London.
7.00 p.m. — "T.B.C. Magazine" mambo mapya mbali mbali.
7.30 p.m. — Maombi Yenu.
8.00 p.m. — Habari za wiki na Gazetini.
8.15 p.m. — "Mashairi" — Athumani Haifani.
8.30 p.m. — "Mchezo wa wiki" — 'Nia ya Masikini'.

JUMATATU, SEPTEMBA 21

6.15 a.m. — Ibada ya Kikristo.
6.20 a.m. — Idhaa.
6.25 a.m. — Koran Tukufu.
6.30 a.m. — Jambo.
7.00 a.m. — Habari za Wiki na Gazetini.
7.15 a.m. — Jambo
7.30 a.m. — B.B.C. News and Home News from Britain. (Recorded)
7.45 a.m. — Local News in English.
8.00 a.m. — Close down.
5.00 p.m. — Kipindi cha Pwani.
5.30 p.m. — Hapa na Hapa, muziki wa aina mbalimbali.
5.45 p.m. — Yawahusuyo Wanawake.
6.00 p.m. — Idhaa kutoka B.B.C. London.
6.15 p.m. — Kuran Tukufu.
6.30 p.m. — Wasemayo — Hadithi na muziki.
6.45 p.m. —Habari za Ulimwengu kutoka B.B.C. London.
7.00 p.m. — Beni ya wiki.
7.15 p.m. — "English for You" — sura ya 36 (marudio)
7.30 p.m. — "K.A.R. Hewani" — maombi ya Askari wa Jeshi.
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — "Vyombo vya muziki" — Banjo.
8.30 p.m. — Hodi Hodi.

JUMANNE, SEPTEMBA 22

6.15 a.m. — Ibada ya Kikristo.
6.20 a.m. — Idhaa.
6.25 a.m. — Koran Tukufu.
6.30 a.m. — Jambo.
7.00 a.m. — Habari za Jana.
7.15 a.m. — Jambo.
7.30 a.m. — B.B.C. News and Home News from Britain. (Recorded)
7.45 a.m. — Local news in English.
8.00 a.m. — Close down.
5.00 p.m. — Kipindi cha Pwani,
5.30 p.m. — Wanachuoni.
5.45 p.m. — "G.V. Hewani" kutoka sahani za santuri.
6.00 p.m. — Idhaa kutoka B.B.C. London.
6.15 p.m. — Majibu Gani — Juu ya maendeleo ya nchi.
6.30 p.m. — Leon Bukasa. Mpigaji muziki maarufu.
6.45 p.m. — Habari za Ulimwengu kutoka B.B.C. London.
7.00 p.m. — Jimbo Lenu la Nyanda za Juu.
7.30 a.m. — Maombi Yenu.
8.00 p.m. — Habari za Leo.
8.15 p.m. — "Niambie" — maelezo na muziki.
8.30 p.m. — "Je, Hii ni Busara?"

THE
ILE BOR
Nyt
Lindi
kati ki cha Pwani,
Kikristo
katika Catholic)
School

HAMISI MHUNI WA MJINI . . . . NA P.P. KASEMBE

ASKARI WAMEFUNGWA KAMBA PORINI

Baada ya kuingia katika gari ya polisi, akiwa na inspekta kule nyuma, alikaa kimya kufikiri njia ya kuepukana na stesheni polisi ambako anajulikana sana. "Piga bioo, gari ikipinduka hapana kujali", alisema moyoni. Kwa ghafla alitimka na kumpiga ngumi ya macho inspekta ambayo haikumruhusu kuamka. Alimnyang'anya bastola yake akaenda mpaka dirishani kule aliko dereva. Dereva kugutuka kulikuwa na nini nyuma, kugeuka akaona bastola imemlenga kisogoni. Akasimamisha gari na kunyosha mikono bila matata.

Hamisi alimwamuru dereva kufanya ayatakavyo, hapo gari badala ya kuelekea mjini ilielekea njia iendayo Ukonga. Huko mbele waliacha barabara na kufuata kichochoro, hata wakaingia msituni kabisa. Kwa amri za ukali huku ba... alimwamuru dereva kumfunga inspekta kwenye mti, na baadaye akamfunga huyo dereva pia. Akawaacha hu... wa nila. Alikatakata waya za gari lao na kutoboa mipira akaondoka, huyoo! Alivuta hatua hata barabarani ambako alingo— Bas toka Ukonga kwenda mjini. ASKARI WAMEFUNGWA, JE KUTATOKEA NINI?

Naam, jamaa yene furaha na yenye busara pia!

Wanakwenda kununua Kimbo kwa mapishi yao. Kwa watoto wenye njaa—na kwa jamaa yote—hakuna kizuri kuliko chakula kilichopikwa na Kimbo kuwafurahisha. Sababu Kimbo ni mafuta safi ambayo hukufanya uwe mwenye nguvu

TUMIA KIMBO HALISI KWA MAAKULI

KIMBO NI ALAMA YA BIASHARA YA EAST AFRICA INDUSTRIES LIMITED

Nguruumo
~~Nguruumo Na~~ 1959
Nyerere Wa Tanganyika na Mboya Wa Kenya.
Uingereza yawatabiria juu ya uhuru katika Nchi zao.
Nani Atatangulia?
Kazeti laeleza: ~~Nnani~~ Makazeti Uingereza.

Nyerere ka[illegible]oya

MAGAZETI MAWILI MAARUFU SANA [illegible] gereza, yaitwayo "Guardian" na "Daily T[illegible] hivi majuzi yamesifu sana nia ya viongozi w[illegible] na wa mambo ya siasa nchini Tanganyika kat[illegible] deleo ya mambo ya Utawala wa nchi hii.

Guardian lililinganisha fikira za Bw. To[illegible] huko Kenya na za Bw. Nyerere hapa Tanganyi[illegible] ya kudokeza kwamba Bw. Nyerere anaweza [illegible] zamia Serikali ya Madaraka katika Tanganyi[illegible] 1960, na yeye mwenyewe huelekea akawa Wa[illegible] (Chief Minister), gazeti hilo linauliza kwa[illegible] Nyerere amtangulie Bw. Mboya.

Gazeti hilo limesema kuwa kuna sababu kadha ambazo zamfanya Bw. Nyerere amtangulie Bw. Mboya: "Kwa sababu Tanganyika ina Wazungu wachache, kwa kuwa Serikali ya Tanganyika imetia maanani sana wajibu wake katika nchi ya Udhamini, na Bw. Nyerere mwenyewe amejifunza kuunganisha uthabiti pamoja na busara na kuupata ushirikiano, ambapo Bw. Mboya anaelekea kuchochea ushindani."

Dukuduku

Gazeti la Daily Telegraph linasema kuwa Waafrika, Wazungu na Waasia [illegible] nyika wana dukud[illegible] sana juu ya tang[illegible] Gavana siku chache [illegible] ya hatua zijazo kuelekea Serikali ya Madaraka. Viongozi wa Kiafrika, wa Kizungu na wa Kiasia, linasema gazeti hilo, wanaamini kuwa Tanganyika iko bahati na Kenya haina.

Zaidi ya hayo, laendelea gazeti hilo, nchi ya Tanganyika imo katika maendeleo makubwa ya uchumi ambayo Ujumbe wa benki ya dunia inaandika ripoti yake. "Ikiwa rasilmali na uongozi unatakiwa kuvutwa nchini, na ndivyo inavyotakiwa, ni jambo muhimu kwamba hali ya siasa iwe wazi katika siku za mbele kuliko ilivyo sasa.

MHE. J. NYERERE

"Tanganyika ina mambo mawili ya maana katika Lejiko yake: kutokuwako ubaguzi wa rangi miongoni mwa mataifa mbalimbali, na kuwako kwa kiongozi Mwafrika mpole na mwenye uwazi."

Daily Telegraph linasema kuwa Bw. Nyerere anataka kuona taifa la Watanganyika ambalo Wazungu na Waasia watakaa kusaidia kuwaelimisha watu na kusitawisha nchi — "karibu ni yeye tu katika viongozi wa Kiafrika ambaye anaona lazima ya kuhakikisha haki za kibinadamu na mali bila kujali rangi."

MHE. T. MBOYA

[illegible]GRESS [illegible]TANA

[illegible]kutano wake wa [illegible]hama cha Con[illegible]anyika kitakuwa [illegible]nengi ya kujadi. [illegible] utaanza tarehe [illegible] na kumalizika [illegible]emba. Wajumbe [illegible]ia watatoka miji [illegible]ganyika.

[illegible]esemba wajumbe [illegible] Lejiko kusikiliza [illegible]ya Bwana Gavana. Baada ya hapo wajumbe wote watakaribishwa chakula cha mchana nyumbani kwa Bw. Mtemvu, Rais wa Congress. Tarehe 19 Desemba itajadiliwa hotuba ya Bwana Gavana na ya Waziri wa Makoloni. Mikutano yote itakuwa ya siri isipokuwa mkutano wa Jumamosi tarehe 20 Desemba ambao utakuwa wa hadhara katika Arnautoglu Community Centre tangu saa nane alasiri mpaka saa 12 jioni. Mkutano huo utahutubiwa na wajumbe kadha wa miji ya bara.

KUANDIKISHA WAPIGA KURA

Mwandishi wetu, Zanzibar.

KULE KUANDIKISHA kwa wapiga kura kwa ajili ya uchaguzi mkuu wa mwakani kunaendelea vema hapa Unguja katika sehemu zote na kunaendeshwa katika hali ya utulivu kabisa. Kila siku ya kuandikishwa, watu hujihimu kwenda kwenye vituo kwa moyo mmoja na inaonyesha kuwa watu wanalifurahia jambo hili.

Kwa upande mwingine wale jamaa ambao si raia hasa wa Bwana Seyyid Mtukufu ambao wanapenda kuwa wachaguzi, wanazidi kununua uraia kwa haraka. Haya ni matokeo ya hotuba kadha za Mhe. Abeid Karume aliyesema katika hotuba Hanareu.

Mcheza soka wa zamani Ulaya

DEREVA wa gari la moshi, Bw. Yunge Mwanasali, majuzi aliondoka Dar es Salaam kwa eropleni akielekea Uingereza ambako atajifunza mengi juu ya kuendesha kazi za reli kwa miezi mitatu akiwa London. Mafunzo yake yametayarishwa na British Council.

Akiwa mwenye umri wa miaka 40 hivi Bw. Yunge ni mwanawe marehemu Chifu wa Sukuma katika Tanganyika. Aliingia kazi ya Reli katika mwaka 1940 na ingawa amekuwa Dar es Salaam kwa muda mfupi amekuwa akitumika katika sehemu ya Tabora. Baada ya kufanya kazi za chini alipandishwa cheo kuwa dereva wa [illegible] kubwa katika mwaka 1944.

Alituzwa Nishani ya Kutawazwa kwake Malkia katika mwaka 1953 naye amekuwa mwanachama wa Territorial Labour Board. Ni mpenda michezo naye ameiwakilisha Tanganyika katika Kombe la Gossage mara kadha. Amekuwa pia mwenye kiti mdogo wa chama cha michezo katika Tanganyika.

Land Rover yapindukia

Mwandishi wetu, Lembeni.

"LAND ROVER" moja ya Bw. Issa Mbura wa Usangi, ilipinduka huko Vuchama-Ugweno hivi karibuni. Ilipopinduka, iliporomoka chini ya kilima mpaka chini pamoja na dereva na taniboi. Dereva (Idi Hemedi) aliumia umia kidogo na taniboi wake hali kadhalika.

Dereva na taniboi walipelekwa hospitali ambako bado wanatibiwa. Watu wengine waliokuwamo katika motokaa hiyo hawakujeruhiwa. Polisi [illegible] huko.

bora kwa
mtoto wako
mchanga

Johnson's REGD.

PODA LAINI SANA DUNIANI

Johnson's ndiyo poda laini sana iliyopata kufanywa kwa mtoto mchanga. Nyororo, inayotuliza inayoburudisha. Itumie wakati wa kumwogesha kila siku, na kila mara unapobadili vitambaa vya uwinda vya kumfunika mtoto mchanga.

BABY CREAM INAYOTULIZA

Ngozi nyepesi huhitaji uangalifu mkuu. Iweke ngozi ya mtoto mchanga nyororo na safi kwa Johnson's Baby cream—ilandaze juu kuzuia ngozi kukauka kwa upepo au uwasho wo wote mdogo.

SABUNI LAINI SANA KWA MTOTO MCHANGA

Ngozi nyororo ya mtoto mchanga lazima isafishwe kwa sabuni maalum laini kabisa, isiyo na madhara. Johnson's Baby Soap imefanyizwa ili kuwa pole kwa ngozi laini sana iliyokosa kabisa.

Johnson & Johnson

HPW 3/50

Peremende ya chapa MAX inayotafunwa muda mrefu ina ladha nzuri. Kisha haiharibu meno, ambayo huendelea kung'aa na kuwa safi.

Maagizo ya Biashara : B.E.A. CORPORATION LTD.

'Gavana asipotamka la kupendeza, tulieni'

Mwandishi wetu, Kilosa,

BI. TITI MOHAMED, KIONGOZI WA TANU kwa upande wa wanawake nchini Tanganyika, alipokuwa akiuhutubia umati mkubwa wa watu katika mkutano uliofanywa hivi majuzi hapa Kilosa, aliwaonya wananchi kwamba iwapo Bw. Gavana hatatamka lo lote la kupendeza katika hotuba yake ya tarehe 15 mwezi huu katika Lejiko, wasifanye ghasia yo yote wala wasigome ila wawe kimya tu, maana wakuu wao wa Makao Makuu ndio watafaa kufanya mambo yote.

Mkutano huo ambao ulifunguliwa na mwenyekiti wa TANU katika wilaya hiyo ya Kilosa, kwanza ulihutubiwa na Mwenyekiti wa TANU katika Jimbo la Mashariki, Bw. Lila Mwinyikondo, ambaye aliwaarifu wananchi kuwa mkutano mkuu wa Taifa uliofanywa huko Tanga karibuni, umemwamuru kuwaambia wananchi wote wa Kilosa kuwa wametia aibu taifa la Tanganyika kwa sababu ya kutokutoa kodi zao kwa hiari.

LIPENI KODI

Mwenyekiti huyo akasema kuwa hiyo ni fedheha sana wananchi wakubali mtumishi mmoja afike majumbani akiwamulika tochi usiku wakati wanapostarehe, ati kisa ni kodi. Akaongeza kusema kuwa ni lazima wananchi wajiondoe katika fedheha hiyo.

MATOKEO YA KELELE

Bi. Titi alianza hotuba yake kwa kuwaambia wasikilizaji wake kwamba wananchi walipochagua TANU katika ule uchaguzi uliopita, chama hicho kiliwaahidia kufanya mambo mengi ambayo baadhi yake ni kuondoa kura tatu, kuondoa masharti ya kura — utajiri na elimu, na kudai madaraka mwaka 1959.

Akaongeza kusema kuwa wale wajumbe katika Lejiko wamepiga kelele, na matokeo yake ni kwamba Serikali ikatoa mawaziri watano walioanza kazi zao mwezi wa Julai.

Kwa habari ya madaraka mwaka huu, bibi huyo akasema kuwa Bw. Gavana katika hotuba yake ya mwezi Oktoba, amesema kuwa kutakuwako na uchaguzi mwakani mwezi Septemba; lakini hakutaja kama uchaguzi huo utaambatana na Serikali ya Madaraka. Kwa hiyo viongozi wamesema haidhuru watasubiri, na wakampelekea Gavana na Waziri wa Makoloni dai kuwa kama uchaguzi wa mwakani hautaambatana na madaraka, basi hawatakubali kupoteza fedha za raia bure.

UHURU KAMILI

Bi. Titi akaendelea kusema kuwa ule mkutano wa Taifa uliofanywa Tanga ulipitisha azimio kuwa kama uchaguzi wa mwakani hautaambatana na madaraka, "hatutaingia katika uchaguzi huo."

Zaidi ya hayo akasema kuwa mkutano huo pia ulipitisha azimio kwamba iwapo Gavana hatatamka katika hotuba yake ya tarehe 15 Desemba kuwa mwakani itapatikana Serikali ya madaraka, basi TANU itadai uhuru kamili, yaani wajumbe watatumwa huko Ofisi ya Makoloni London, wasipokubali U.N.O., na huko wataomba mkataba wa Udhamini juu ya Tanganyika ufutwe kabisa, na wasipo kubali, basi wajumbe wakirudi itakuwa ni kugoma.

Akiwaonya wasiolipa kodi, Bibi Titi alisema kuwa anayo huzuni kubwa kusikia kuwa wanaume wa hapa Kilosa wanatoa kodi baada ya kutiwa nguvuni. Akawaonya kuwa lazima wajue kuwa uhuru uko punni, hivyo utakapofika, wasifikiri kuwa watakaa bwete tu wakipiga karata tatu, la, itabidi wafanye kazi ngumu sana ili wapate fedha ya kulipa kodi, nayo kodi kubwa wala si kama siku hizi.

Dawa mpya ya matende yafaa

KWA MUDA UNAOZIDI MIAKA MIWILI, kikosi cha wagunduzi wa maradhi na matibabu yake kutoka ofisi yao ya East African Institute for Medical Research huko Mwanza, kilikuwa kikifanya safari ya saa saba katika tishari la Idara ya Uvuvi kila mwezi na kwenda kwenye kisiwa kidogo cha Ukara kilicho maili 60 toka pwani ndani katika Ziwa Viktoria.

Wagunduzi hao walikuwa wakienda huko kisiwani kwa ajili ya kufanya uchunguzi ya kuuzuia na kuutibu ugonjwa wa matende, ugonjwa ujulikanao sana na ambao unaharibu umbo la watu wengi katika kisiwa hicho. Kila walipokwenda, walikuwa wakienda na dawa ya vidonge ya kuwapa wagonjwa.

NGUVU YA DAWA

Sasa matibu hayo yamemalizika lakini watu wataendelea kupimwa mara kwa mara ili kutaka kujua nguvu ya dawa mpya hiyo iliyotumika katika uchunguzi huo.

Bw. Peter Jordan, Bw. Daktari mkuu wa uchunguzi huo, sasa ameanza uchunguzi wa ugonjwa wa kichocho, ugonjwa mwingine ujulikanao sana hapa Afrika Mashariki. Uchunguzi huo utafanywa katika jumba la uchunguzi wa maradhi huko Mwanza.

SHIDA NYINGI

Katika kazi ya uchunguzi huo huko Ukara, waganga na watu wao walipata shida nyingi katika kuendesha uchunguzi huo kwa sababu Wakara ni watu walio nyuma bado na ni watu wenye kushuku mengi juu ya mambo ya Kizungu.

Watu wengi hawakujali kupewa dawa ambayo ilikuwa ni ya kuwaponya lakini wengine hawakupenda kushirikiana na waganga, na vijana ambao wamesoma kidogo, ndio kabisa walikuwa wakiona kuwa kupokea dawa hiyo ni jambo la kudharauliwa.

UCHUNGUZI WA MAGONJWA

Uchunguzi katika magonjwa ya macho na upungufu wa chakula cha kufaa mwilini unaendeshwa na Dr. McLaren, wa Idara ifanyayo uchunguzi katika maradhi huko Mwanza (East African Institute for Medical Research). Dr. McLaren anafanya uchunguzi huo ili kutaka kujua kama pana uhusiano wo wote kati ya magonjwa ya macho na upungufu wa chakula cha kufaa mwilini. Fedha za kufanyia uchunguzi huu zimetolewa kama msaada na Serikali ya Amerika.

Hapa Dr. McLaren anaangalia macho ya mtoto wa Kiafrika akitumia chombo maalum.

Hata wale waliokuwa wakiugua ugonjwa wa matende ambao ulikuwa umewalemaza vibaya viungo vyao, mara nyingi wengine wao walikuwa hawataki kumeza vidonge vya dawa walivyokuwa wakipewa na pia walikuwa hawapendi kuchomwa sindano wakati wa kuchukuliwa damu yao ili ikapimwe na kuweza kujua kiasi cha ugonjwa huo ulivyokuwa.

Wakati mmoja Dr. Jordan na watu wake walilazimika kuacha kwa muda uchunguzi wao kwa sababu wenyeji wa sehemu moja ya kisiwa hicho, tangu jumbe wao mpaka raia wenyewe, hawakutaka kushirikiana na waganga hao.

DAWA YAFAA

Mwisho Dr. Jordan anasema kuwa matokeo ya dawa iliyotumika katika uchunguzi huo, yanaonyesha kuwa dawa hiyo inafaa kabisa katika kuutibu ugonjwa wa matende kwa sababu kati ya wagonjwa 260 wa matende waliopewa dawa hiyo, ni watu 16 tu walioonekana kama bado hawajapona sawasawa. Hayo ni maendeleo makubwa kabisa yaliyofanyika na kuushinda ugonjwa huu mbaya kabisa.

You CANNOT get better value - anywhere - than the **SERIES 2 VAUXHALL VICTOR**

—the car that did the double run across Africa **NON-STOP!**

Here's what the experts say.....

"It is a compact but roomy four-seater; with very large luggage locker; it is quite lively and economical, and easy to drive. Handling qualities are above average in its class, and it has good brakes. This Victor is a very satisfactory choice for family motoring . . ."
Road Test Report "The Autocar"

". . . a good looking, reliable car, easy to drive, comfortable to ride in, with a top speed of around 75 m.p.h."
Courtenay Edwards, Daily Mail

". . . extremely easy and safe to drive. The roadholding, steering and brakes could not be faulted . . ."
Manchester Guardian

"Petrol consumption worked out at 35 miles per gallon. More sedate handling would certainly improve the figure to nearer 40."
Robert Walling, Evening Standard

Come and look at them, sit in them, drive them. They are ready for you. NOW!

Bruce Ltd

Nairobi, Kampala, Dar es Salaam or THE MOTOR MART & EXCHANGE LTD. at Mombasa, Nakuru, Eldoret, Kisumu, Kericho, Iringa, Mbeya, Tanga, Arusha, Mwanza and Morogoro

Wakulima na wafanyi kazi

JE, UNAPOKULA hicho chakula cha asubuhi (kifungua kinywa) ambacho pengine huwa na mkate, siagi, na vinyangarika vingine, ni wangapi wenu wanaowaza kuwa vitu hivyo havikuanguka kutoka mbinguni ama havikui katika hilo duka unapovinunua?

Hilo ndilo swali analouliza Mwandishi wa makala hii juu ya mkulima na mfanyi kazi.

Kujibu swali kama hili huwa ni lazima kumweleza mtu anayeishi katika mji mkubwa kwamba wako watu ambao maisha yao yote wanajua tu kupanda, kupalilia na pengine kuvuna. Kadhalika ni lazima watu wanaoishi ndani ya miji mikubwa kufahamishwa kuwa mambo ya kusisimua na pengine yale yaliyo muhimu sio kwamba yanatukia katika miji mikubwa tu peke yake. Anatoa mfano wa mashindano yaliyofanywa majuzi katika nchi ya Northern Ireland, nchini Uingereza, ya mtu awezaye kulima kwa jembe la *plough* upesi zaidi kushinda wakulima wengine wote!

Katika mashindano yaliofanywa katika Country Antrim, nchini Ireland, Bw. Lawrence Macmillan wa mji wa Belfast alijipatia pointi 1,106 na kwa hivyo akawa mshindi katika mashindano yaliyofanywa baina yake na Wakanada wawili na washindani wengine 28, waliokuwa wametoka nchi 16 za ulimwengu.

Hata kama hakungekuwa na shindano hilo, wakulima wa nchi ya Uingereza, walio wanachama wa National Farmers' Union, wamewahi kujipatia sifa mwezi huu katika magazeti ya Uingereza. Hili ni jambo lililothibitisha kuwa mkulima si yule mtu ambaye hapo zamani alifikiriwa kuwa maisha yake ni ya kunung'unika tu. Bila shaka mkulima hawezi sasa kufikiriwa hivyo hali uchunguzi uliofanywa waonyesha kuwa kila mkulima amewahi kujipatia karibu 21.6 kwa 100 ya faida kutoka katika ukulima wake wa muda wa mwaka mmoja tu!

Uchunguzi uliofanywa nchini Uingereza waonyesha kuwa faida ya wastani aliyopata kila mkulima iliongezeka kutoka pauni 884 ikawa pauni 1,075 baina ya mwaka 1957 hadi 1958. Yale mashamba yasiyo makubwa sana — yenye baina ya eka 51 na 150, ndiyo pengine yakajipatia faida kubwa ya baina ya pauni 673 na pauni 839. Hivi basi baadhi ya wakulima waliweza kuongeza faida yao kwa kadiri ya 28 kwa 100 hali wenye kufuga ng'ombe na wanyama wengine faida yao ilikuwa robo moja zaidi.

Hii pengine ni nafasi bora zaidi ya kufananisha mkulima wa nchi hii na mkulima mwenzake aliyeko nchi ya Uingereza ambaye anafurahi kuwa hali ya hewa na ya mvua mwaka huu imekuwa bora zaidi ya vile ilivyokuwa yapata karne mbili hivi zilizopita.

Katika juhudi yao ya kupambana na wale wadudu pamoja na ndege wanaoharibu mimea, Mwandishi auliza: "Pengine wakulima watapendelea kutumia ile njia inayotumiwa na idara ya eropleni katika kuwatisha ndege waharibifu.

Idara ya wanahewa imekuwa ikitumia vyombo vya kupaaza sauti ambavyo vina rekodi zinazotoa sauti ya wale mwewe pamoja na ndege wengine wakubwa ambao huogopewa sana na ndege wadogo — kama maadui zao. Vyombo hivi vya kupaaza sauti hutumiwa hasa wakati eropleni iwapo karibu kutua uwanjani.

Moja ya sauti zinazotumiwa ni ile ya honi ya gari la moshi ambayo huogopewa sana na ndege wanapoisikia.

Pengine si rahisi kwa wakulima wa nchi yetu kutumia vyombo kama hivyo vya kutoa sauti inayoogopewa na ndege waharibifu.

Yamekuwa mazoea ya wakulima wengine kufanyiza vitu vilivyo mfano wa binadamu na kuviweka katika mashamba yao ili kuwatisha ndege waharibifu wa mimea kama vile: mawele, wimbi, mtamba na pengine ngano ama mpunga.

Wakulima wa Kano, katika Central Nyanza, wamegundua kuwa iwapo wangekusanya majani mengi yaliyoko katika mashamba yao na kuyawasha moto, huo moshi unaotokana na majani yanayoteketea, huwatia woga ndege, na kwa njia hii, wakulima wa huko huweza kujikinga na ndege hao waharibifu.

Walakini njia hii ya kuwaogofya ndege haipendelewi sana na idara ya ukulima kwani wakati majani yanapochomwa hivyo, huteketeza pia ile rutuba iliyoko katika ardhi na ambayo ni chakula kinachohitajiwa na mimea inayokua katika mashamba yetu.

Wakuu wa idara ya ukulima wanashauri kuwa pengine ile mifano ya binadamu ama wanyama wengine (scarecrows) ingefaa zaidi.

Naam, tulivyosema mwanzoni sio kwamba maisha ya mkulima hayana mambo ya kusisimua ama kuzifanya roho zidunde.

Yako mambo kama vile wakati wakulima wanapojaribu kuwaangamiza nzige ambao huwa wakati huo wanaishambulia mimea yao. Ziko nyakati zingine ambazo wanyama kama vile kongoni ama ndovu huwa wanaharibu mimea mashambani. Mfano mmoja ni wa ndovu wa wilaya ya Kipini, karibu na Lamu, ambao wameleta hasara kubwa sana mashambani baada ya kuhamia mwahali wanakoishi watu kwa kukosa maji ya kutosha nyikani.

Tulifikiwa na hadithi moja ya ndofu aliyeuawa na papa alipokuwa akiogelea kuvuka mkono mmoja wa bahari kwenda upande wa pili kutafuta maji.

Haya bila shaka, ni mambo yasiyo ya kawaida kwa mtu anayeishi katika mji mkubwa.

Mkulima huyafurahia maisha yake shambani pengine akiwa na matukio ya kusisimua zaidi ya ilivyo katika miji mikubwa.

MASSEY-FERGUSON 35

UNAHITAJI VYOMBO BORA ILI UJIPATIE PESA NYINGI SANA KUTOKA SHAMBANI MWAKO.

Mazao yako yawayo yote - kahawa, pamba, mahindi, viazi, mananasi, ngano au mboga, MASSEY-FERGUSON wanayo tingatinga inayofaa na vyombo maalum kwa shamba lako.

Tuandikie leo katika mojawapo ya anwani tatu zilizoonyeshwa kwenye kuponi, kusudi tukupelekee maelezo zaidi juu ya Massey-Ferguson na jina la mwuzaji wako wa karibu sana. Jaza tu ile kuponi iliyo hapa chini na uipelekee leo!

MF35 TRACTOR

Jina langu ______

Anwani yangu ya posta ______

MASSEY-FERGUSON

FMD

FARM MACHINERY (DISTRIBUTORS) LIMITED

Ile kampuni yenye maarifa mengi sana katika East Africa.

Makao ya Gedi

MJUMBE WA PWANI, Bw. R. G. Ngala, majuzi alitembelea makao mapya ya Gedi ambako wakulima Waafrika wamepewa eka 12 za nchi ya Serikali kila mmoja, naye akapokea malalamiko kwamba kiasi kinacholipwa na kila mkulima, yaani Shs. 40 kwa mwaka, ni cha juu sana hivi wakulima hao hawawezi kukitimiza.

Mwandishi wa TAIFA amejulishwa kwamba hizo Shs. 40/- ni kiasi kidogo sana ikilinganishwa na kazi zinazotimizwa kwa wakulima hao yaani kuzuia upepo, maji, barabara na mashauri ya maafisa wa ukulima kwa watu wa Gedi.

Bw. Ngala aliambiwa kwamba kila mkulima anahitajiwa kuweka nusu ya shamba yaani eka sita katika hali isiyolimwa lakini kwamba hakuambiwa kwamba kwenye sehemu hiyo mkulima aweza kukuzia maharagwe na mimea mingine pamoja na kujipatia malisho kwa mifugo.

Shamba la majaribio lililoendeshwa na Serikali lilikuza mimea yenye thamani ya Shs. 1,500 baada ya kuondoa gharama ya kuwalisha jamii ya watu wanne. Shamba hilo lilizaa ratli 800 za mbegu za pamba, magunia 12 ya mahindi, kunde, mhogo, viazi, malenge, pilipili, paipai, tumbako minazi na njugu.

Wakuza Minanasi

CHAMA cha kuwatetea wakuza minanasi, mboga na aina nyingine ya matunda yenye kuwekwa ndani ya mikebe katika Kenya, kina mpango mkubwa wa kupanua uchumi huu. Kinanuia kupata tani 20,000 za mboga na matunda katika mwaka 1961 na 30,000 katika mwaka 1963.

Chama hicho chasema kwamba katika sehemu za Waafrika, Gatundu Division ya Kiambu ndiyo yenye kukuza mboga na matunda mengi yanayohitajiwa kwa kuwekwa mikebeni, lakini kwamba sehemu nyingine kama Embu na Fort Hall zina nafasi nzuri ya kujifaidi katika soko lililoko.

Chama hicho kimekuwako kwa mwaka moja sasa nacho chawasaidia wote wakulima na watengezaji vyakula vya mikebe kwa kuona kwamba kuna soko la kuuza bidhaa, kufanya mipango kwa siku za shida na kwa kujadili bei za bidhaa katika masoko ya dunia.

'Viziwi sasa wafumbuke'

Mwandishi wetu, Tanga.

"WALE VIZIWI WA AKILI waliokuwa hawakufumbuka kuwa tutajitawala, sasa wazibue masikio yao, na kufahamu kuwa mwakani tutajitawala." Hayo ndiyo maneno aliyoyasema Mwenyekiti wa TANU katika Jimbo la Tanga, Bw. S. S. Shemshanga, alipohutubia mikutano mbalimbali katika jimbo hilo.

Akifuatana na wakuu wengine wa TANU katika jimbo hilo, Bw. Shemshanga alikuwa akiwaeleza wasikilizaji wake habari za Serikali ya Tanganyika itakavyokuwa. Alisema kuwa watu wa Tanganyika ni wanyonge, kwa hiyo ni juu yao kuichagua Serikali itakayojua haja za wanyonge, siyo kuchagua Serikali ya mabwana ambao watategemea kuamua haki kwa kupata rushwa.

Akitilia mkazo, alisema kuwa mwakani mwezi Septemba kutakuwako uchaguzi kote Tanganyika ili kutengeneza Serikali ya madaraka, na kwa hiyo ni juu ya wananchi wenyewe kuichagua Serikali mbaya ya mabwana au nzuri ya wanyonge.

Zaidi ya hayo, Bw. Shemshanga alisema kuwa Serikali inayojengwa ni ya watu wenyewe, kwa hiyo ni Serikali inayoweza kuondolewa na watu wenyewe ikiwa wale wakuu hawatendi kazi kama walivyoamriwa na watu wenyewe.

Akaendelea kusema kuwa watu wote wajiandae kupokea madaraka ya nchi nzima, yaani Serikali ya kikoloni iko tayari kuitoa nchi bila taabu, ni juu ya wananchi kujiweka tayari kuipokea nchi hii. Kupokea madaraka ya nchi ni kupokea kujitimizia haja wananchi wenyewe, kwa hiyo hawawezi kujitegemea kama wananchi wenyewe wanakaa bila kufanya kazi kwa bidii ili zipatikane fedha za kutosha kuendeshea nchi.

FAIDA YA KUWA NA COUNCIL KIGOMA

Mwandishi wetu, Ujiji.

KWENYE MKUTANO ULIOHUDHURIWA na watu wengi katika Baraza la Liwali hivi majuzi, watu walimsikia Bwana D.C. wa Kigoma akiwaambia kuwa kulikuwa na faida kubwa kwa mji wa Ujiji kuwa na cheo cha Town Council (Halmashauri ya mji) katika mji huu. Akiendelea na hotuba yake, Bwana D.C. alisema kuwa shida ni kidogo tu katika kuwa na Town Council na shida yenyewe ni kuongeza kodi Shg. 10/- katika kodi ya mtu ya kawaida alipayo kila mwaka katika kodi yake ya kichwa.

Bwana D.C. aliwaeleza wazi sheria za Town Council akasema kuwa ni kitu chenye maana sana. Bw. Juma Rangamu ambaye ni mwenyekiti wa TANU hapa Kigoma alikubaliana na D.C. huyo akaongeza kusema kuwa watu hawataogopa kulipa hizo shg. 10/-. Watu watakuwa tayari kuipokea na kuiendesha Town Council hiyo. Majadiliano mengine yalitokea wakati msemaji mmoja alitaka kujua kwa nini miji ya Kigoma, Mwanga na Ujiji imetenganishwa na kufanywa kana kwamba si kitu kimoja.

BARAZA MOJA

Msemaji huyo alisema kuwa kuwapo Town Council pia kuifanye miji hiyo mitatu kuwa na Baraza moja tu, kusiwe na Town Council tatu maana kufanya hivyo ni kuwatenganisha watu ambao wana uhusiano mwema na ambao hawataki kutengana. Bwana D.C. alijibu kuwa jambo hili limo mikononi mwa Waziri wa Miji na Kazi naye atalifikiria. Bw. Dholla Rajabu Athumani alisema kuwa ni bora D.C. awakutanishe tena ili apate kujua maoni ya watu kama wanataka wajumbe wa Town Council wachaguliwe na raia au namna gani.

POSTA

Mkutano huo pia uliomba Posta iweke mahali ambapo mtu anaweza kupiga simu ya mdomo saa za usiku kwa sababu mara nyingi hutokea shida ya kutaka kuita polisi, wazima moto au motokaa ya wagonjwa kwa haraka na wakati huo huwa Posta imefungwa.

Karani wa chama jela

Mwandishi wetu, Same.

AUGUSTINO MKAKA, Mzigua, aliyekuwa akifanya kazi ya ukarani katika chama cha wafanya kazi wa P.W.D. hapa Same, alifikishwa kortini kwa makosa ya kuiba shg. 301/- za chama wakati alipokuwa akikitumikia chama hicho.

Augustino alikiri kuwa alichukua shg. 89/- tu lakini hakimu alimwona mwizi wa fedha zote alizoshitakiwa, akamfunga jela miezi sita. Mwenyekiti wa tawi hilo la chama ambaye ndiye aliyepeleka mashtaka polisi, aliiambia polisi kuwa mwendo huo wa Augustino ulikuwa wa siku nyingi na Augustino alipata kuonywa mara nyingi lakini hakujali.

Hata majuzi tu alipotoka safari akichangisha fedha, hakurudi na fedha aliyokuwa akichangisha kwa sababu alitumia karibu yote. Kufika ofisini akakuta mlango umefungwa kwa kufuli. Akalivunja kufuli na kuchukua vitabu vya fedha akavificha chini ya kitanda chake.

HABARI ZA TUNDURU

Mwandishi wetu, Tunduru.

YONA JOTA na Ackland Katinje walifikishwa kortini kwa sababu ya kunywa pombe ya moshi. Yasemekana kuwa Yona alimkaribisha Ackland nyumbani kwake.

Baada ya kunywa moshi huo, wakaanza kupigana. Jumbe wa kijiji akaitwa na alipofika, alikuta mguu wa Yona umetegu-ka. Wote wawili walitiwa nguvuni. Walipashtakiwa walikiri kosa lao, hakimu akawafunga jela miezi sita kila mmoja.

Hivi karibuni kulikuwa na mkutano wa TAGWU (chama cha watumishi wa Serikali wa Kiafrika) hapa Tunduru. Katika mkutano huo, kulifanyika uchaguzi wa wakuu wa kuendesha tawi hilo muda wa mwaka mmoja. Waliochaguliwa ni hawa: Bw. G. H. Lissenga, Mwenyekiti; Bw. A. N. Kapinga, Katibu; M. Julius, Mweka Hazina.

Beni maarufu ya White Jazz Band ya Lindi ilitembelea Tunduru hivi karibuni ikaporomosha rumba tamu katika jumba la starehe la hapa Tunduru. Watu wengi walihudhuria dansi hiyo ili kutazama staili mpya za mchezo na kusikiliza nyimbo mpya zilizoporomoshwa na vijana hao.

Watu wengi walipendezwa sana na mpigo wa tarumbeta. Vijana hao walazimishwa kurudi tena hivi karibuni siku ya kufunguliwa jengo jipya la starehe.

Hivi majuzi kulifanyika mkutano wa halmashauri ya kuendesha jengo la starehe hapa Tunduru. Katika mkutano huo wakubwa wapya walichaguliwa nao ni hawa: Bw. Chopeta, Mwenyekiti; M. Mandingo, Katibu; Kigoma, Mweka Hazina. Pia walichaguliwa wanakomiti wanne na wakaguzi wa fedha wawili. Kazi ya halmashauri hii itakwisha jengo jipya hili litakapofunguliwa.

Sahani za H.M.V. Blue Label na H.M.V. Gramafoni ya mkono ni rafiki wenye kufurahisha! Pokea wasia—mwulize mwuzaji wako athubutishe kwa kukuonyesha LEO!

NKULU ROMAIN

THE AFRICAN MERCANTILE COMPANY LTD

Incorporated in England

"His Master's Voice" Distributors in Kenya, Tanganyika, Uganda

Kiswahili Press No. 1.

Chakula safi huiweka jamaa yako katika afya njema

Hiyo ndiyo sababu mama wenye busara hutumia Shell Crown Kerosine kwa mapishi safi. Hakuna moshi au masizi kwa SHELL CROWN KEROSINE.

SHELL

CROWN KEROSINE

USIKOSE BWANA KI RAUHI. MUGENI KWA JAMAA MJINI, KILA JUMANNE [illegible] KATIKA A.B.C.

Tumia VIBONGE NYCIN kuondoa maumivu

NYCIN KWA KUUMWA KICHWA, HIJABU, KUUMWA JINO, FLU, MAFUA NA HARARA, MAUMIVU YA BARIDI YABISI NA YA MUSULI, KUKOSA USINGIZI.

Kunguni Tele?

Kunguni ni udhia na aibu pia. Basi, fuateni mashauri ya Bwana Mlinzi, nenda dukani leo ulize dawa ya Murphy.

Dawa ya Murphy huwaua viroboto, Kunguni, Chawa na wadudu wengine wa nyumbani

MURPHY CHEMICALS (East Africa) LTD.

Mahitaji ya wafanyi biashara yatumwe kwa:
B.E.A. CORPORATION LTD., P.O. Box 666, Nairobi.

Bidhaa ya Kihindi
India yaweza kuifanyiza!
India yaweza kuiuza nchi za Mbali!

Wembe mathubuti uliofanyizwa Bara Hindi ndani ya kiwanda cha siku hizi kinachosimamiwa na wataalamu wanaotumia madini ya chuma cha pua yaliyothibitishwa na madalatari.

Wanaofanyiza:
HARBANS LAL MALHOTRA & SONS PVT. LTD.
18, Netaji Subhas Road,
Calcutta, India.

BHARAT
MADE IN INDIA

Wagawaji Afrika Mashariki:
SHAH COMMERCIAL STORES,
P.O. Box 3976, Stewart Street, Nairobi.

Hutolewa na : Engineering Export Promotion Council, Calcutta, India.

KUNYWA
CINZANO
VERMOUTH

BROOKLAX

Ile dawa ya kuharisha iliyofanyizwa kwa chokelati halisi

HUONDOA
KUFUNGA CHOO
KWA UPESI NA UTULIVU

Huuzwa katika zaidi ya nchi 90 duniani

★ ★ ★

BURGOYNE'S DILL WATER

kwa miaka mingi imekuwa dawa ya kupendeza iliyotumiwa na kina mama kwa watoto wachanga na wadogo wanaougua mashambulio za msongo wa tumbo au vipindupindu vinavyofuata ukosefu wa busara au kulishwa zaidi, pia kukosa hamu ya chakula na uchefuchefu wa uchovu ambao mara nyingi hufuata harara na magonjwa ya watoto—Mtoto mchanga anaporidhika, basi na mamake, pia!

Mama kumbukeni kuulizia

BURGOYNE'S DILL WATER
kwa WATOTO WALIORIDHIKA

Skyline

SALTER of England

185 CT.

Bei Sh. 220/- walakini pana malipo mbali kwa ada ya mhuri.

Mizani Bora Zaidi ya Kupimia Pamba

Iliyokubaliwa na Idara ya Weights and Measures, Mizani hii mpya chapa SALTER 185 TC ya Kupima Pamba kwa uzani wa tangu ratili 1 hadi 200, imeundwa upya kuifanya iwe bora zaidi kisha ina nguvu sana.

Yapatikana kutoka:
KETTLES-ROY & TYSONS LTD.
P.O. Box 28, Kampala na kutoka Matawi yake na Wagawaji wake kila mahali Afrika Mashariki.

JAMAA YENYE FURAHA YA ROWNTREE'S : No. 1, F. NG'ANG'A WA NAIROBI

"Rowntree's husaidia kuwaweka wenye nguvu na furaha — *sote twaipenda,*"

anasema Bi. Ng'ang'a mkewe F. Ng'ang'a wa Nairobi, wanaoonekana hapa wakiwa na watoto wao warembo wanne.

Hakuna kitu kingine kinachoridhisha hivyo na chenye ladha nzuri hivyo kama kikombe cha Rowntree's Cocoa. Kila mmoja katika jamaa hii apenda Rowntree's. Wakati wa chakula ama kama kinywaji cha mwisho mtu aendapo kulala usiku, Rowntree's ndicho kinywaji kilicho bora zaidi ulimwenguni.

Waweza kusikia uzuri wake kwa kuonja ladha yake.

Rowntree's

Hufanyizwa Uingereza

Uliza upatiwe Rowntree's, Cocoa iliyo ndani ya mkebe wa pembe mraba.

ULIMWENGU TUNAOUISHI

MAGAZETI kadha ya Uingereza yamekuwa yakiandika mengi juu ya matukio ya nchi za bara Afrika na hasa juu ya ushirika, masikizano na utangamano miongoni mwa mataifa mbali mbali ya bara Afrika.

"Sunday Times" likiongea juu ya masikizano miongoni mwa mataifa limesema: "Kutafuta njia ya kuwafanya viongozi Waafrika wanaojivunia taifa lao wakubali kuishi kwa masikizano na watu wa mataifa mengine, ni moja ya hizo shida mbili ama tatu zinazoikabili Serikali ya sasa ya Uingereza."

Gazeti hili linataja kama tendo la fedheha kubwa kwa wajumbe wa Parliament ya Uingereza wa kundi la Labour, waliofanya uamuzi kwamba hawatajishughulisha kamwe na ile Halmashauri itakayochungua habari za siasa na kushauri juu ya utaratibu wa utawala ambao ungefaa zaidi kufuatwa katika Shirikisho la Afrika ya Kati.

"Observer" nalo limekanusha, katika makala ya Mtengenezaji, ilivyosemekana majuzi kuwa yale malalamiko ya kuitaaradhi Serikali ya Afrika Kusini kwa ajili ya maongozi yake ya ubaguzi wa mataifa, ati watu wamelalamika kupita kiasi.

Gazeti hili maoni yake ni kwamba Afrika Kusini ni moja ya nchi zinazojitawala zikiwa katika ule umoja wa nchi za Dola ya Kiingereza uitwao Commonwealth. "Walakini ubaguzi wake," gazeti hili lasema, "na yale matendo wanayotendea Waafrika, ni fedheha kwa zile kanuni ambazo ndizo msingi wa umoja wa jamii hiyo ya nchi za Dola ya Kiingereza.

"Tunapaswa kujaribu kuifanya Serikali hiyo igeuze maongozi yake ya ubaguzi kwani lingekuwa kosa kubwa iwapo tungeiunga mkono katika maongozi yake haya."

Likiendelea, gazeti hili **"Observer"** lakaripia nchi za Ufaransa na Russia na hasa kwa kuona vile nchi hizi mbili zinavyojaribu kupinga majadiliano ya chama cha UNO yawapo yanahusu nchi za Hungary na Algeria.

Russia, gazeti hili lasema, haiko tayari kuondoa majeshi yake na injili yake kutoka nchi ya Hungary, na hali ni kadhalika kwa nchi ya Ufaransa ambayo bado haijakubali kuondoka nchi ya Algeria, ingawa kwa kweli," gazeti laendelea kusema, "General Charles de Gaulle, ameanzisha mpango wa kuondoa majeshi yake kutoka Algeria walakini Khrushchev hajakubali kutoka Hungary!"

Isipokuwa gazeti la **"Sunday Express"** na **"Observer"**, magazeti kadha ya nchi ya Uingereza yametaja 'Museum' moja iliyoko Port Said, Misri, kama matusi na kitu cha kuhatarisha Waingereza, kwa sababu ilijengwa iwe ukumbusho kwa Wamisri kumi na wawili hivi waliomchukua kwa nguvu Mwingereza mmoja, Lieut. Moorhouse, na wakamwua ndani ya jengo hilo, yapata miaka mitatu iliyopita sasa.

Magazeti hayo yanaliona jumba hilo kama ukumbusho ambao milele utakuwa kitu cha kudhihaki Uingereza, na kwa hivyo yakatoa mawazo yake kuwa Uingereza ingemwondoa mara moja Balozi wake aliyeko mjini Cairo, halafu isiruhusu Misri kuwa na Balozi wake nchini Uingereza.

"Sunday Express" lakini linaonelea kuwa jengo hilo halifai lifanywe kitu ama sababu ya kuvunjika kwa urafiki na masikizano mema baina ya Uingereza na Misri.

Gazeti la **"Observer"** nalo lasema kuwa jambo kama hilo mara nyingine hufanywa na "mtu aliyetahayarishwa, akadhihakiwa na kupigwa mateke kwa muda mrefu kupita kiasi; Uingereza ndiyo yenyewe iliyoshambulia Misri, miaka mitatu iliyopita, wala si Misri iliyoshambulia Uingereza," linasema.

Gazeti la **"Observer"** liliongea juu ya ule mkataba uliotiwa sahihi majuzi na nchi 12 za ulimwengu na miongoni mwake zikiwa pia nchi za Amerika, Russia na Uingereza, mkataba utakaofuatwa kwa miaka 30 unaosema kuwa nchi hizo zitashirikiana katika kupeana habari juu ya uchunguzi wa **science** utakaofanywa katika ncha ya Kaskazini na ya Kusini kabisa ya ulimwengu.

Moja ya masharti ya mkataba huo ni kwamba hapana hata moja ya nchi hizo itakayopeleka majeshi yake huko, ama kupasua aina yo yote ya yale mabomu ya atomiki. Sharti hili lina ahadi ya kila nchi kwamba watakuwa na mpango wa kukagua vyombo vya kila nchi ili pasiwe na silaha.

"Jaribo hili la kukagua silaha za kila moja ya nchi hizo," gazeti hili lasema, "pengine utakuwa mwanzo wa mapatano miongoni mwa mataifa makubwa ya ulimwengu wa mkataba mwingine ambao ungepiga marufuku kuundwa kwa silaha zilizo hatari; kama vile za atomiki."

* * *

BW. ORTON CHIRWA, kiongozi wa Malawi African Congress ya Nyasaland, amesema London kuwa wafungwa wa siasa, Nyasaland, hawatatoa ushahidi mbele ya Monckton Commission. Alisema maneno haya siku ya Jumapili tarehe sita, katika tafrija ya kumkaribisha Bw. Kanyama Chiume, ambaye aliwasili siku ya Jumamosi kutoka Amerika, alikokuwako kwa muda wa wiki saba.

Watu wapatao 30 walihudhuria sherehe hiyo iliyofanyika katika nyumba ya mwanafunzi mmoja wa Kinyasa. Baada ya watu kusherehekea kwa vinywaji Bw. Orton Chirwa alisimama kutoa hotuba ya kueleza jinsi mambo yalivyo Nyasaland.

Alilalamikia sana hali ya hatari iliyoko huko na akasema kuwa chama chake kipya kinamkiri Dr. Hastings Banda na viongozi wenzake kuwa ndio viongozi wa nchi ya Nyasaland.

Juu ya halmashauri ya Monckton ambayo itatembelea Nyasaland mwaka ujao, Bw. Chirwa alisema kuwa yeye na watu wa Nyasaland hawana imani nayo, na kuwa wataigomea. Alisema wazi kuwa kwa jinsi anavyoyatambua viongozi ambao kwa hivi sasa ni wafungiwa, hana shaka kabisa kuwa hawatakubali kutoa ushahidi mbele ya halmashauri hiyo wasiyokuwa na imani nayo.

Alimaliza kwa kusema kuwa lengo kubwa la chama chake ni kupigania viongozi ambao ni wafungiwa waachiliwe, kuitoa Nyasaland katika Shirikisho na kujipatia Serikali yao wenyewe.

Bw. Chiume hakupenda kueleza mengi juu ya safari yake, maana kwanza atakapofanya mkutano na watu wa magazeti. Hata hivyo alisema kuwa safari yake ilikuwa ni ya manufaa sana.

Juu ya chama kilichoanzishwa na Bw. Orton Chirwa alisema kuwa yeye na wenzake watakiunga mkono.

"Tumefikia wakati ambao hatuwezi kupoteza wakati tukigombana sisi kwa sisi, na kuwa kama French Cameroons ambako badala ya watu kugombana na Serikali ya Kifaransa inayowatawala, wanagombana wao wenyewe kwa wenyewe", alisema Bw. Chiume, na akapigiwa makofi ya furaha.

* * *

WAJUMBE wawili Waafrika katika Parliament ya Shirikisho la Afrika ya Kati, Mabw. D.L. Yamba na F. B. Chembe, majuzi walipeleka simu kwa Waziri wa Makoloni, Bw. Macleod, wakikubali Halmashauri ya Monkton ikiwa Halmashauri hiyo iko tayari kusikia ushahidi unaopinga Shirikisho.

Simu hiyo ilipigwa Uingereza baada ya mkutano mkubwa wa viongozi Waafrika katika [illegible]tezi, vyama vya wafanyi kazi na vyama vya makabila.

* * *

WAAFRIKA watatu wa Nyasaland ambao wamekuwa District Assistants, majuzi walipandishwa cheo kuwa wafuasi wa D.C. Hao ni Mabw. K. L. J. Munthali, C. M. B. Kandeu na J. B. Itimu.

Mshahara wao ni £800 kila mwaka wakifikia £1,650 baada miaka 11. Kuna nafasi kwao kupata £1,750 kila mwaka mpaka £2,050.

Inafahamika kwamba wale wafuasi wa D.C. watakuwa na cheo na uwezo ulio sawa na ule wa wenzao Wazungu wenye cheo kama hicho.

LEBA YAJIDAI KUPIGANIA WAAFRIKA

GAZETI moja la Kiingereza likieleza juu ya ushindani uliopo kati ya Wazungu na Waafrika huku Afrika, linasema kuwa jambo hili ni kama kitu kilichopewa na Mungu chama cha Leba huko Uingereza kwa wakati huu.

Jambo hili ni jambo ambalo chama cha Leba chaweza kuchangamsha na mambo mengine ya [illegible] katika jitihada yake ya kutaka waonekane ni watu wenye kuwapigania sana Waafrika.

Gazeti hilo linasema kuwa chini ya uongozi wa Bw. Gaitskell mwenyewe, sasa chama cha Leba chajishughulisha zaidi na mambo ya Waafrika kuliko pale kabla ya uchaguzi uliopita ili kionekane kana kwamba chama hicho tu ndicho kinachowapigania Waafrika katika kudai uhuru wao.

RADIO ZA PYE ndizo bora kwa sababu 3 nzuri hizi:-

1. Ndizo zenye nguvu zaidi. Wadeza kusikiliza matangazo ya simu ya upepo kutoka nchi nyingi za ulimwengu. Kwa radio ya Pye, yatakujia kwa sauti kubwa na iliyo wazi.
2. Pye wamekuwa wakifanyiza radio, television (radio ya sinema) na gramofoni nchini Uingereza kwa miaka mingi. Ndani yake radio hizi mna vyombo vya kisasa. Unaweza kutegemea radio ya Pye kufanya kazi yake kwa muda mrefu.
3. Zina sura ya kupendeza sana. Mji wowote wenye radio ya Pye ni mji uwezao kujivunia hali yake.

Hakikisha jamaa yako wana

NZURI ZAIDI

Utajivunia PYE yako yenye nguvu

Trade inquiries: B.E.A. CORPORATION LTD.

A MEMBER OF THE MITCHELL COTTS GROUP

NEW Pink Cadum

TOILET SOAP

Romantically perfumed . . . and wrapped in luxury foil

Cadum Beauty Soap - now in new, glamorous Pink - gives your skin a romantic fragrance. It is enriched with lanolin too, to make your skin soft, smooth and lovely.

New Pink Cadum is now available in two sizes; regular and bath size, both wrapped in luxury foil to seal in the perfume for you.

SKYLINE

Mchafuko shuleni Moshi

ZIMEPATIKANA HABARI kutoka huko Moshi zisemazo kwamba ile shule ya mafundi, iitwayo Moshi Trade School imefungwa baada ya wanafunzi wote kufukuzwa shuleni.

Mchafuko huo wa shule ya mafundi huko Moshi ulianza kwa wanafunzi 21 wa kazi za kujenga na mmoja wa kazi za bomba.

Yasemekana kwamba wanafunzi hao 21 wa kazi za kujenga ambao ni wa mwaka wa kwanza, waliacha kusafisha baadhi ya vyombo vyao vya ujenzi, na walipoulizwa na mwalimu wao kuwa kwa nini hawakusafisha, wao walijibu kuwa walisahau; kwa hiyo mmoja wao akajitolea kusafisha vyombo hivyo.

Ingawa vyombo hivyo vilisafishwa, yaendelea habari hiyo, yasemekana kuwa mwalimu huyo hakuridhika, akawaambia wanafunzi hao lazima wafanye adhabu. Wanafunzi hao wakakubali, wakapewa adhabu ya kuzunguka kiwanda cha kazi kwa muda wa nusu saa. Baada ya kumaliza adhabu yao hiyo, mwalimu wao akasema kuwa amepoteza wakati wake kwa kuwaangalia wao wakifanya adhabu, kwa hiyo ni lazima wafanya adhabu nyingine.

WAKATAA ADHABU MBILI

Wanafunzi hao, kwa kuona kuwa wamekwisha kutimiza adhabu kwa kosa lao la kutokusafisha vyombo, basi hawakuridhika kupewa adhabu nyingine kwa kosa moja. Hapo mwalimu wao akawapeleka kwa mwalimu mkubwa wa shule hiyo.

Yasemekana kwamba mwalimu mkuu huyo baada ya kusikiliza hoja za yule mwalimu wa wanafunzi hao, hakupenda kusikiliza hoja za wanafunzi hao, bali akawaambia kuwa ni lazima wapewe adhabu ya kupigwa viboko vitatu mbele ya wenzao, na kusafisha shule kwa muda mwezi mmoja, ama kama hawataki waende nyumbani.

BORA KWENDA NYUMBANI

Wanafunzi hao wakaona kuwa bora kwenda nyumbani kwa sababu adhabu hiyo ilikuwa si ya haki.

Mwanafunzi mwingine ambaye ni fundi wa bomba alikamatwa hakuchomekea ndani shati yake na mwalimu aliyekuwa na zamu siku hiyo. Mwanafunzi huyo alipoulizwa kwa nini kafanya vile, akajibu kuwa kusahau. Basi aliambiwa kuwa lazima apewe adhabu.

ALIKUWA MGONJWA

Mwanafunzi huyo alikubali adhabu, lakini kwa kuwa alijiona ni mgonjwa, aliomba asamehewe siku tatu. Inasemekana kuwa mwalimu huyo alikubali ombi hilo, lakini baada ya siku mbili mwalimu huyo alikwenda kumweleza mwalimu mkubwa kuwa alitoa adhabu kwa mwanafunzi huyo aliyesahau kuchomekea shati yake, ndani lakini kakataa. Alipoitwa mwanafunzi huyo na mwalimu mkubwa, hakuulizwa, bali aliambiwa kuwa aende nyumbani bila ya kutoa shida yo yote.

WOTE WARUDI NYUMBANI

Basi, baada ya kutokea hayo yote, wale wanafunzi wengine waliobaki shuleni, walimwendea mwalimu mkubwa kuomba wale wenzao waliofukuzwa wasamehewe na warudishwe shuleni na adhabu itolewe kwa shule nzima. Yasemekana kuwa mkuu wa shule hiyo alijibu kuwa kama wao pia wanapenda kwenda nyumbani watapewa waranti. Basi siku ya tarehe 3 Desemba, wanafunzi waliamua kuwafuata wenzao, wakapewa waranti wakaenda makwao.

IFUNDA PIA

Habari nyingine zimepatikana kutoka huko Ifunda ambayo ni ya masikitiko kama hiyo ya Moshi. Wanafunzi wengi wa mwaka wa pili na wa kwanza wamefukuzwa kwa sababu ati walikataa kusafisha sehemu ya shule yao.

WANAFUNZI WAGOMA

Mwandishi wetu, Mbeya.

WANAFUNZI wanaojifunza Ufundi katika Shule ya Bw. Lehner ambaye ana kiwanda chake cha kuwafundishia wanafunzi wanaotaka kuwa mafundi Serma.a wakiisha hitimu, wamegoma.

Mwandishi wetu alipoonana na baadhi ya wanafunzi hao walimwambia kuwa kisa hasa cha kugoma ni kwamba toka asubuhi hawapati chakula mpaka saa kumi na moja ndipo hupata chakula mpaka tena saa moja. Wamedai kuwa wapewe chakula saa za kawaida saa sita na saa moja. Mkuu wa shule hiyo hakukubaliana na madai ya wanafunzi kwa hiyo alipoona wamegoma akawafukuza shule.

Katibu Mkuu wa TANU wa Jimbo alionana na Bwana D.C. kuwa mambo haya ingelifaa yeye D.C. ayatengeneze kwa kuwa kuna wanafunzi wengine kati ya hao karibu wamalize masomo yao na kufukuzwa shule ni hasara kubwa kwa muda waliopoteza katika shule pia alisema dai la wanafunzi hao ni la maana sana. Bw. D.C. alikubali kuonana na Mkuu wa Shule hiyo. Mpaka sasa hakuna matengenezo ya kuwarudisha wanafunzi hao yaliyofanywa.

DEREVA JELA MIEZI 22

Mwandishi wetu, Machame.

DEREVA anayeitwa Bakari Mwambashi aliyeleta kifo cha askari polisi watatu wa shule ya polisi Moshi walioto-[illegible] Moshi amehukumiwa na hakimu wa Moshi kufungwa jela miezi 22 na kunyimwa leseni ya kuendesha leseni ya kuendesha motokaa kwa muda wa miaka 10.

Kosa la dereva huyu ni kwamba aliendesha motokaa kwa mwendo wa hatari na huku akiwa katika hali ya kulewa.

WAMASAI WASICHANA SHULENI

BW. JOHN T. MPAAYE, anajulikana kama Afisa wa Idara ya Elimu aliye na kazi ngumu kuliko wengine wote kwani ni yeye anayetembelea Machifu na Headmen kuwashawishi waongee na wazazi ili wawaruhusu wasichana wao kuenda skuli ili waelimike kama wasichana wa sehemu nyingine za dunia.

Pengine bidii yake ndiyo iliyoleta kufaulu kwa ile Girls' School, Masai, inayoendeshwa na Misheni ya A.I.M. iliyofunguliwa mnamo Mei mwaka huu na ikawa na wanafunzi wasichana 81, waliolala ndani ya skuli na wengine 12 waliosoma mchana tu na kurudi makwao.

Skuli hiyo ilifunguliwa na D.C. wa Kajiado, Bw. Law tarehe 23 Mei, walakini tangu wakati huo shida moja imetokea ikihusiana na malipo ya skuli. Imedhihirika kuwa wazazi wa Kimasai huona zile Sh. 100/-, yaani Sh. 80/- za kulipa gharama ya kulala ndani ya skuli na Sh. 20/- za ada ya masomo, kuwa pesa nyingi mno.

Pengine sababu moja ya ugumu wa Wamasai katika kulipa pesa hizo ni kwa kuwa si wengi wao wanaofanya kazi za kulipwa mshahara, na pesa za kawaida wawezazo kuzipata ni zile tu zinazotokana na mifugo wao wanapouzwa.

Hivi basi, umekuwa wajibu wa Bw. Mpaaye, kutembelea kila Location kuongea na Machifu na Headmen ili wawashawishi wazazi wawakubalie wasichana wao kwenda skulini na kazi yake imekuwa ya taabu sana.

Jambo la kustaajabisha, kama asemavyo Mwandishi wetu, ni kuwa wakati wasichana hao wapatapo ruhusa kwenda kupumzika makwao, baadhi yao hurudi wakiwa wachafu na waliotobolewa masikio kwa kufuata mila za Kimasai.

WAPIGA MUZIKI HUPENDWA KILA MAHALI WAFANYE

HOHNER

KUWA MARAFIKI ZAKO

● VINANDA VYA MDOMO
● ACCORDIONS
● CLARINAS

Kwa zaidi ya miaka 100 wapiga muziki kila mahali ulimwenguni hununua HOHNER kwa ajili ya uzuri wa sauti yake. Hebu ugunduzi waliofanya uwe hakikisho kwako.

Mahitaji ya biashara yatumwe kwa:

M. WEISS LTD.
P.O. Box 1692, Nairobi

Kazi hizo zote zifanywazo na idara ya Posta huokoa WAKATI na PESA

FOMU ZA KUTUMA BARUA KWA EROPLENI — Rahisi zaidi na ndizo zifaazo zaidi kutumwa kwa eropleni.

SAIDIA BARUA IFIKE UPESI

andika anwani kwa herufi wazi na bila kukosea

VITABU VYA STAMPU

Vitabu vyenye stampu vya Shs 5/- ama Shs. 1/- vinapatikana kutoka afisi zote za Posta.

EAP&T Imetolewa na Idara ya East African Posts & Telecommunications Administration

★ ★ ★

STIFF

Wanaume na wanawake wa kisasa ko kote katika Afrika Mashariki hutumia dawa ya STIFF ya kunyoosha nywele. Kaifanye dawa ya ajabu ya STIFF inyooshe nywele ZAKO ili uwe na lile umbo nadhifu la kisasa.

Hupatikana kwa wauzaji wote wa dawa katika paketi mpya iliyo na cho chote kinachohitajiwa. 25/- tu ko kote katika Afrika Mashariki.

Mahitaji ya wafanyi biashara:

A. C. de BARBIER AND CO.,
P.O. Box 5660, NAIROBI Telephone 26018.

COLMAN'S AZURE BLUE

hufanya nguo zimetemete

Nyumbani ama mtoni, Colman's Azure Blue hufanya nguo zenye rangi zing'are na nyeupe ziwe nyeupe zaidi. Ukifua nguo hutakata, lakini huhitaji kusuzwa mara ya mwisho kwa Colman's Azure Blue ili kuzifanya ziwe na ule mng'aro wa kumetameta.

Nyeupe Halisi inahitaji

COLMAN'S AZURE BLUE

NINI UNALOTAKA

Wewe Unataka—
Serikali Nzuri? Usalama?
Mali ya Baraka? Uhuru wa Kweli?
Nafasi za sawa na Elimu kwa wote?

Ni umoja wenye nguvu wa watu wote wapendao Uhuru katika Kenya wataweza kupata mambo haya mazuri kwa nafsi zao na kwa jamaa zao. Hiyo ni sababu ya wewe uzingatie kwa upesi kuingia katika New Kenya Party ambao wanataka kudhihirisha kutengeza Kenya mpya na ilio bora kwa kila mtu.

KUTILIA NGUVU KWAKO NI MUHIMU! Tuma cheti kiki sasa, upate maelezo kamili bila ya kulipa chochote, kwako na kwa rafiki zako: The New Kenya Party, P.O. Box 30103, Pollok House, Sadler Street, Nairobi. Simu: 26305.

Jina ....
Anwani: P.O. Box ....
Location ....
MJI ....
Province ....

Watu wenye kufanikiwa hutumia

Tek mswaki
NYLON AU BRISTLE

Jitambulishe kwa uteuzi wako wa mswaki. Yaweke meno yako meupe ya kung'aa na Tek—mswaki bora duniani kwa meno na fizi.

Johnson & Johnson

RALEIGH

baisikeli ya chuma pekee

Baisikeli maarufu kabisa katika dunia kwa mwendo, nguvu, umalidadi na tegemeo. Kakikisha wapata Raleigh.

Iliyotengenezwa katika kiwanda cha kisasa cha baisikeli kikubwa kuliko vingine vyote duniani.

STURMEY ARCHER

Uliza habari za STURMEY ARCHER *—gia zifanyazo kupanda baisikeli kuwe kazi rahisi.*

RALEIGH-*Baisikeli bora duniani*